

ANNALIUM
 PROVINCIÆ
 S. JOSEPHI
 Ordinis Excalceatorum SSS. TRINITATIS
 Redemptionis Captivorum.
 LIBER X.
 SYNOPSIS.

Posonii præ adificando Cœnobio nostro ab Excellentissimo D. Nicolao Palfio Regni Hungariæ Palatino Primus Lapis ponitur. Constantinopolitana Domus Fundatio Cesaris beneficiò impetratur: mittuntur eò Religiosi, qui propriâ domò acquisitâ Sanctissime Eucharistiæ Sacramentum in suo Sacello collocant: ibidem Latina Schola aperitur. Tyrnavia nostrorum ad novum Cœnobium fit Translatio. Zassovia in Moravia Cœnobium post multas difficultates devictas Ordini nostro designatur, pro cuius structura Primus ibi Lapis ponitur. Accedit brevis Disquisitio de origine & antiquitate prodigiosa Imaginis B. V. MARIE, quæ Zassovia magna veneratione colitur. Mira quadam beneficia ope ejusdem Sacræ Imaginis impetrata. Indicitur Mediolani Congregatio, in qua tractatur de Cœnobiis Poloniae & Germaniæ in Provincias redigendis, pro quarum Provinciarum meliore gubernatione varia in medium consilia afferuntur. D. Joachimi Ernesti Valtheri ad fidem Catholicam conversio. Duodecima succinctè describitur Redemptio & cuidam pseudo-redemptori larva detrahitur. Posonii ad novam Ecclesiam Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum transfertur. Luctus in funeribus nobis piè affectorum Serenissime nimirum Principis Elisabethæ Dorotheæ Heredis Norvegiæ; Excellentissimi D. Adami Comitis a Kollonicz; Excellentissima D. Catharine Comitis Caraffe. Dominus Comes Philippus Sinzendorffius, nunc S. R. Ecclesiæ Cardinalis in Ecclesia nostra Viennensi Episcopus Faurinensis consecratur, cui præcessit Posonii in nostra quoque Ecclesia Domini Gregorii Zorger in Episcopum Transilvaniae Consecratio. Domus Patakinensis recuperatio & instauratio. Primus Lapis pro adificando Cœnobio ibidem ponitur. Conventus nostri

nostri rediguntur in Provinciam; ideo laudes DEO, Imperatoribus, Principibus nostris, cæterisque Fundatoribus, Benefactoribus debite persolvuntur gratiarum actiones.

1721.

CAPUT I.

Pro Cœnobio nostro Pofoniensi construendo Primus Lapis ponitur.

I.

Elam Historiæ nostræ per libros novem texuimus, Annales per trium & triginta annorum periodum produximus; nihilominus tamen hæremus adhuc inter rerum initia. Jactamur in fluctibus terram, id est Provinciam, ex alto suspectantes, quam non nisi post integrum sexennium evolutum e propinquo visuri sumus. Lapidem offensionis evitantes, securi atque tutâ conscientia varios transilivimus scopulos; ad metam nunc tendimus, cavendum tamen nobis est, ne in portu naufragium faciamus, velut accidit illi, qui monetur: *In fine ne corrumpas*. Igitur & Librum decimum ordimur. Annò sæculi hujus primò & vigesimò in plerisque Cœnobiis nostris cura ædificiorum fervebat; Viennæ namque post crebra interstitia claustrum, ut vocant, in quartam partem & ad perfectionem deducebatur. Eòdem hòc annò Illaviæ, Tyrnaviæ, Comaromii, Pragæ, Agriæ, Albæ Carolinæ manus Cæmentariorum in structura Conventuum nostrorum desudabant. Pofonii verò cum ad fastigium jam producta fuisset Ecclesiæ fabrica, vetus illa domus, quam nostri incolebant, temporum teredine fatiscere, & ruinam minari cœpit, qua necessitate nostri compulsi ab Ecclesiæ structura destiterunt, & de novo cœnobio a fundamentis excitando susceperunt consilia.

Nostri ubique
in fabricis occupantur.

II. Ut autem hoc ædificium ad regularem formam assurgeret, necesse fuit vicinam domum prius comparare, quâ obtentâ spatium tandem nacti sumus Cœnobii structuram Ecclesiæ connectendi. Humò deinde latè egestâ omnia ad Primum Lapidem ponendum parata fuerunt. Honor tam memorabilis functionis obeundæ defertur Excellentissimo Domino Nicolao Palfio Regni Hungariæ Palatino veteri Ordinis nostri, & præsertim nostrorum Pofoniensium Religiosorum, Benefactori. Dies ad hoc opus peragendum constituta fuit nona & vigesima mensis Junii, quæ Festo SS. Apostolorum Petri & Pauli insignis eò annò in Dominicam inciderat. Ad hanc solemnitatem splendidiùs celebrandam invitati sunt cum Præposito suo Canonici omnes Collegiæ Ecclesiæ Pofoniensis, Religiosorum præterea Ordinum Superiores, Regio-Cæsareæ Camere Præses & Consilarii, aliique Magnates, & Civium Magistratus. Ærea tabella Lapidi imponenda disponitur, cui sequens scriptura scalprò inciditur:

Vicina domus emittur.

Ad positionem Primi Lapidis omnia disponuntur.

1721.

DEO Trino Uni Optimo Maximo Gloria.

Annô Domini M. DCC. XXI.

III. Kalendas Julii.

INNOCENTIO XIII. Summo Pontifice.

Sub

Gloriosissimis Auspiciis CAROLI VI. Cæsaris,

CHRISTIANO AUGUSTO

E Ducibus Saxoniae S. R. E. Card. Archi-Episcopo

Strigoniensi,

N. A. R. P. ALEXANDRO a Conceptione

Ord. Excalc. SSS. TRINITATIS

Redemptionis captivorum

Majori ac Generali Ministrô

Illustrissimus & Excellentissimus

D. D. NICOLAUS Comes Palfy

Regni Hungariae Palatinus

Apud Pofonienses

Eidem Ordini pro Cœnobii Constructione

Primum Lapidem Fundamenti

Beneficentissimè posuit.

Primus Lapis
ponitur.

III. Statuta die vesperè ad horam septimam, postquam æstivi calores jam deferveruissent, aderant invitati, & cum illis magna utriusque sexûs populi multitudo, quæ læto tympanorum tubarumque clangore excita avidè huc confluerat. Militum excubiæ locum cingebant, arcebantque populum, ut cuique pro dignitate debitus locus assignari posset. Accessit Reverendissimus Wolfgangus Herold, Collegiatae Pofoniensis Ecclesiae Canonicus & Lector, Pontificalibus vestibus ornatus, qui ab Ecclesiasticis Ministris, nostraque Religiosa Communitate circumfusus Primum Lapidem solemni ritu benedixit, quem postea Excellentissimus D. Nicolaus Palfyus Regni Hungariae Palatinus ædili ministrante cæmentum fundamentis imposuit, ternaque malleoli tusione in Sanctissimæ TRINITATIS honorem & gloriam signavit, resonantibus interea ex turri æribus campanis, & applaudentibus tubis ac tympanis, quæ festivo sonitu suo communi lætitiæ nostræ in seram noctem productæ obstetricabantur. Cœptum ædificium Idem Excellentissimus Regni Palatinus, quoad vixit, magnis subsidiis promovit. Hinc ipse Primus Lapis, sive in Lapidem præ admiratione conversus Poëta ita cecinit:

Posse loqui Lapides non sit mirabile dictu,

Dum Lapidum Primus non sine voce loquar;

Hæc loquor: Innumeros Rex Cæsar vivat in annos,

Sit pietas populis, sancta sit una Fides;

Sit

Sit quoque Pax Regnis, fluat aura salubris in omnes,
 Et placidi Soles fundite ruris opes.
 Hæc precor; hæc TRIADOS Patrum cœtusque precatur:
 Irrita nulla sinat currere vota DEUS.
 Ominis inque boni signum me Palsius Heros
 In fundamentum ponit amore Patrum.
 Perpetuis meritis pia Dextera fulciet arcus;
 Munere Largus erit Debitor ipse DEUS.

1721.

CAPUT II.

Constantinopolitana Fundatio urgetur, & in effectum deducitur.

I. **P**rimus Auctor, Motorque Constantinopolitanæ Fundationis, quantum conjici potest, ex nostris fuit P. Josephus a Jesu Maria, cum annis superioribus, ut præmissimus, Redemptionem in serie undecimam perageret, utpotè qui ab Achmete III. Turcarum Imperatore, terræ illius Principe, patentes Litteras impetraverat, quibus nostris facultas asserta fuit Constantinopolim Domum aliquam pro stabili incolatu comparandi. Glacie in hunc modum perrupta supplicem Libellum ad eundem effectum pariter Clementissimo Nostro CAROLO VI. Romanorum Imperatori obtulit, ejusque auxilium ad novam ibidem Fundationem stabilendam imploravit; nec dubitavit se propediem desideriorum suorum compotem futurum. Verùm mors invida pios conatus interceptit, & spem magna parte decollavit; ut superius quoque insinuavimus. Post præmaturum P. Josephi ex hac vita decessum omnis ulterioris prætensionis ardor in fumum abivit; multi namque credebant ob frequentia inter utrumque Orientis & Occidentis Imperium bella Constantinopolim nullam nobis stabilitatem sperandam esse, nec sustentari posse ibi Religiosos sine statis, annuisque redditibus; ad hæc paucos repertum iri dicitabant, qui ad terras tam longinquas proficisci, & apud gentes barbaras ac infideles diu manere vellent; præter alia hujus farinae diverticula, quibus neglectum hujus Fundationis palliare conabantur. Hinc omnis evanuit cogitatio de hoc negotio ulterius promovendo.

II. Cum igitur res ista non tantum in silentio, verum etiam in oblivione consopita jaceret, P. Andreas a S. Gertrude; qui cum P. Josepho Redemptore superius memorato Constantinopolim redemptionis negotium procuraverat, tanquam optimus rerum testis P. Michaëli a S. Josepho, Ordinis nostri in Curia Romana Procuratori Generali, singillatim perscripsit, quid in prosecutione hujus negotii ageretur, aut potius non ageretur. P. Michaël a S. Josepho, utprimùm epistolam accepit, eandem confestim ad nostrum P. Alexandrum a Conceptione Majorem & Generalem Ministrum in Hispanias misit. Hic consideratis magnis utilitatibus, quæ

Libello suppliciter urgetur fundatio, sed morte Patris res differtur.

Dictamen oppugnatur.

Resumpta prætensio.

Zzzzzzzz

Redema-

1721. in Redemptionem captivorum essent redundaturæ, si Constantinopoli Domus Ordinis institueretur, ne tam opportuna sine fructu elaberetur occasio, illico ad Superiores litteras exaravit, eosque efficacissimis verbis monuit, & cohortatus est omnem impendere conatum, ut negotium Constantinopolitanæ Foundationis, diuturna cunctatione sepultum, ad vitam & vigorem pristinum resuscitaretur. Difficile hoc imperium accidebat, quia multorum opinionibus repugnabat: urgente tamen obedientia, & vel maximè jubentis auctoritate negotium suscipitur, & præter expectationem ad felicem effectum deducitur; re namque in consultationem adducta decretum fuit, Augustissimi Imperatoris nostri CAROLI VI., de cujus Clementia sibi omnes plurimum pollicebantur, opem benignam implorare. Supplicem itaque Libellum denuò concipiunt, atque Suae Majestati porrigunt, quò ex Constantinopolitana Foundatione in Redemptionem captivorum redundatura emolumenta Clementissimo Cæsari proposuerunt: nec spes in Principem ad favores pronum sefellit; resolvit enim Augustissimus Imperator, ut instituendæ Constantinopoli Ordinis nostri domui daretur initium. Hoc Decretum emanavit sexta die Septembris, quâ inter nostros Festum Sancti Angeli Custodis Ordinis nostri celebratur. In bonum id omen acceptum fuit, quasi hujus Cœlestis Genii (cujus tutelâ Religiosi nostri stabilem Constantinopoli sedem fixuri præcipuè opus habebant) patrociniò nobis tam secundus prætensionis nostræ successus obtigisset. Quarto & decimo mensis Octobris die Cæsar mandavit, ut ab hac eadem die incipiendo & inde computando de suo ærario pro quinque Ordinis nostri Religiosis, Constantinopoli sustentandis, mille floreni deinceps annuè penderentur, ita quidem ut semper post trimestre ducenti quinquaginta floreni pro eorum sublevandis necessitatibus numerarentur; Conventus verò Viennensis eam summam sibi persolutam fuisse datâ syngraphâ testaretur. Hac Clementissima resolutione feliciter impetrata, major quoque sublata fuit & præcipua difficultas, brevique temporis compendiò cætera desideratum obtinuerunt progressum, de quibus in sequentis anni commentariis, prout acta faciè, prolixius tractabitur.

In festo S. Angeli Custodis Ordinis nostri negotium resolvitur.

Et ab Augustissimo Imperatore reditus pro 5. Religiosis assignantur.

C A P U T III.

Tyrnaviæ de veteri domicilio ad recenter ædificatum Ordinis Cœnobium fit Translatio.

1722. Dispositio ad Translationem.

I. **R**estauratæ per CHRISTUM Salutis annò millesimò septingentesimò secundò & vigesimò Tyrnaviæ in Hungaria novum nostrum Cœnobium nondum elapsò bienniò quorundam liberalitate ab imis fundamentis tam citò surrexit, ut præter necessarias officinas tredecim Religiosi commodè jam in eo habitare potuerint. Antiqua interim domus ad publicam viam, in Ecclesiæ formam tumultuario opere redacta, Divinis Officiis peragendis interim locum præbuit, donec majus templum ædificaretur.

Rebûs

Rebûs in hunc modum se habentibûs statutum fuit, ut decima quarta die mensis Junii, Dominicâ nimirum tertiâ post Pentecosten solemnîs Translatio ex veteri Domicilio in novum hoc Cœnobium succederet, quæ ut majori dignitate perageretur, præcipui quique tam Ecclesiastici, quàm Politici Ordinis viri ad eam suâ præsentia honorandam invitati fuerunt. Interea de veteri domo moventur supellectilia : ornatur autem & instruitur novum propediem incolendum Cœnobium.

II. Decima igitur ejusdem mensis die, Reverendissimus & Illustrissimus Dominus Andreas Kûrtœssy, Electus Episcopus Traguriensis, parvam novi Cœnobii Ecclesiam inter applaudentes tubarum clangores solemnî ritu benedixit. Porrò cum indictus Translationi dies illuxisset, præstitutâ horâ adfuere Reverendissimus & Illustrissimus Dominus Paulus Spaçai Electus Episcopus Arbenis, Eminentissimi & Serenissimi Cardinalis e Ducibus de Saxonîa Strigoniensis Archi-Episcopi Vicarius Generalis & Causarum Auditor. Item Reverendissimi Domini Jacobus Rauscher & Joannes Uyvendy ejusdem Metropolitanæ Ecclesiæ Canonici. Prælaudatus Episcopus Traguriensis vir ætate venerabilis, & plusquam quinquaginta annorum Sacerdos Pontificalibûs insignibûs ornatus, pluribûs Ecclesiastici Ordinis Ministris aliisque Viris Nobilibûs comitatus, veterem ingressus est Ecclesiam, & apertò majoris Altaris Sacrariò dato thure Venerabile Eucharistiæ Sacramentum produxit, ac hierothecam reverenter complexus S. Thomæ Aquinatis Hymnum : *Pange lingua Gloriosi* præcinuit, quem post repetitos tubarum tympanorûmque clangores phonasci musicis modulis decantârunt. Præcessit mox nostra cum Cruce Religiosa Communitas, secuti sunt Ministri, ac supra insinuatus Episcopus sacrosanctam Eucharistiam in hierotheca efferens; proximum locum tenuit Excellentissimus Comes Fundator Dominus Adamus Kolloniczius, cujus latera ambiebant supra recensiti Viri Ecclesiastici. Sequebantur Illustrissimus Dominus Antonius Sacri Romani Imperii Comes Breünerus, in Harrachiana Legionè Centurio, Illustrissimus Dominus Thomas Berenius, Illustrissimus æquè Dominus Joannes Ernestus Zavitsch de Offeniz ejusdem Legionis Vigiliarum Præfectus cum reliquo Nobilium agmine. Hos excepit Inclytus Magistratus Tyrnaviensis cum suo Consule. Agmen clausit ingens utriusque sexûs populi multitudo. Viæ interea, per quas hæc religiosa pompa transivit, Musicorum concentibûs resonabant, & a thuris suffitu odoribûs latè fragrabant. Omnibûs tandem sacram ædiculam ingressis, sanctissimòque Eucharistiæ Sacramentò super aram, multis cereis irradiatam, floribûs & imaginibûs ornatam, in pretioso folio collocatò idem Episcopus Traguriensis ad persolvendas Sanctissimæ TRINITATI gratias Hymnum Ambrosianum intonuit, quem musici exquisitâ symphoniâ continuârunt, absolutis postea solitis precationibûs Reverendissimus & Illustrissimus Dominus Sigismundus Comes Berenius Abbas Beatæ MARIE Virginis in *Poroslo* super verba Agæi Prophetæ cap. 2. v. 10, *Magna erit gloria domûs istius novissimæ plus*

1722.

Nova parata
Ecclesiola be-
nedicitur.

Fit Sanctissimi
Translatio.

Cencio.

1722.
Solemne Sa-
crum.

quàm primæ Hungarico idiomate panegyricum sermonem habuit, ubi non minore eloquentia quàm spiritus fervore ac pietate, multa, quæ ad Ordinis nostri & Redemptionis captivorum commendationem faciunt, elegantissimè dixit. Finito sermone idem laudatus Episcopus Traguriensis solemne Missæ Sacrificium decantavit, & hierothecam cum Sanctissima Eucharistia solito ritu sacratio imposuit, ut ibidem deinceps asservaretur.

Laurentianæ
Litanie.

Altera Con-
cilio.

De veteri Ec-
clesia & do-
mibus, quid
actum sit?

III. Horâ secundâ post meridiem pia plebs fidelium confestim accurrit, ut pomeridianæ devotioni interesset. Expositò itaque Sanctissimò Sacramentò, & in augusto folio collocatò Laurentianæ Divæ Virginis Litanie dulcisonis modulis cantatæ fuerunt. Secuta est deinde Germanica concio dicente P. Luca a S. Nicolao Ordinis nostri Religioso, cui Evangelium illius Dominicæ aptissimum thema suppeditaverat *Luce 15. v. 16. Congratulamini mihi.* Quibus memorabili huic Solemnitati finis impositus, & populi devotioni ubertim ad Sanctissimæ TRINITATIS Honorem & Gloriam satisfactum est. Porro vetus Ecclesia nostra cum annexis domibus postea Sanctimonialibus Societatis S. Ursulæ Virginis & Martyris, cum Tyrnaviam Ordinis sui coloniam inducerent, cessit, quæ ibidem aliquamdiu moratæ ad commodiorem quoque non multò post situm, ubi nunc sunt, se transtulerunt. Eadem Ecclesia paulò post usque ad fundamenta fuit diruta, ut proinde nunc pauca duntaxat ejus rudera & vestigia supersint; domus verò Magistratui resignatæ incolis ad censum elocantur.

CAPUT IV.

Religiosi nostri Constantinopolim proficiscuntur ad novam Domum instituendam.

Adornatur
Constantino-
polim profe-
ctio.

I. **V**idimus superiùs Foundationem Domûs nostræ Constantinopolitanæ Augustissimi Imperatoris CAROLI VI. beneficiam maturuisse: superest itaque ut Religiosos nostros Byzantium proficiscentes comitemur, eorumque in hanc urbem ingressum consideremus. Equidem illi non statim a Clementissima Cæsaris resolutione Constantinopolim missi fuerunt, sed primò post sex menses, ut ex assignata pensione viaticum haberent, quò se sustentarent in longinquo itinere. Quamvis autem quinque Religiosis ibidem alendis Cæsar sumptus suppeditasset, cum tamen aliæ atque aliæ necessariæ expensæ requirerentur, quatuor solùm in præsentia ad hanc Missionem selecti fuerunt nempe: P. Andreas a Nativitate reliquorum Præses, P. Philippus a S. Wenceslao, P. Casimirus a S. Josepho, ac etiam pro domesticis officiis Fr. Georgius a S. Joanne Nepomuceno activam vitam professus. Cùm ad itineris securitatem Salvi Conductûs Litteræ pariter requirerentur, scripta fuit epistola Dierlingo, Cæsaris ad Portam Ottomannicam Ministro, ut eas pro quatuor nostris Religiosis & tribus aliis liberis personis, quæ sub titulo servorum cum nostris Constantinopolim adire decreverant, ab aula Ottomannica impetraret. Fecit ille

ille, quod rogatus fuerat, petitasque Litteras Viennam transmittit. Has Turcarum Imperator ad Nissensem Præfectum expedit, ut nostri eò delati has eidem suo tempore exhiberent. Scriptæ fuere idiomate Turcicò, quæ in Latinum translatae hunc sensum efficiunt :

1722.

*Sultan Ahmed Filius Sultani Mehemed
Chan semper Victoriosus.*

Salvi Coudu
Suis Litteræ.

Honorando Consiliario, Ordinatori mundi, Compositori Ordinationum populorum, Moderatori, Directorique Rerum publicarum sublimi judicio ac prudentiâ, & qui conficit, ac terminat negotia universi rectò consilio, Roboratori Fabricæ Imperii & prosperitatis, Firmatori columnarum Felicitatis & Gloriae, Dotato variis gratiis Regis Altissimi, Gubernatori Nisse, Ministro meo Osman Basse, cujus DEUS Excelsus perpetuet gloriam. Nec non præstantissimis Judicum, Præsulumque, qui fodina sunt & fontes scientiarum ac facundia, locorum Nissâ usque ad Fulgidam Meam Portam in via occurrentium Judicibus, quorum Præstantie augeantur. Præstantibus quoque aut Inclytis inter paris conditionis viros Præfectis & Ducibus Janissarorum, nec non Magnatibus Provinciarum, aliisque Officialibus, quorum Dignitates augeantur. Postquam Meum Imperiale Mandatum ad vos pervenerit, notum sit, quòd ex parte Exemplaris Principum Nationis Messie ad Fulgidam Meam Portam commorantis Romani Imperatoris Residentis a Dierling, cujus extrema sint felicia, mediante Libello expositum sit, modò ex Germanicis Religiosis Andream nomine quemdam Religiosum una cum tribus Sociis, nec non cum tribus a tributo Liberis suis servis aut famulis juxta in Instrumento Pacis de eliberandis captivis expressum Articulum captivos eliberandi causâ Viennâ ad Excelsam hanc Meam Portam venire desiderare, & cum præfatus Residentes Casareus, ut in quemcunque vestra Jurisdictioni subjectum Districtum præfatus Religiosus Andreas, ejusdemque Socii, unâ cum tribus a tributo immunibus suis famulis pervenerint, ii neque in via, neque in hospitiiis & diversoriis ullatenus molestentur, nullumque damnum eorum vestimentis, hominibus & jumentis inferatur, neque dicti Religiosi contra Sacras Capitulationis Pacis per tributis Collectores exactione tributis, aliòque prætextu infestentur, atque molestentur, immò ut cum eorum consensu juxta constitutionem pretii propriâ eorum pecuniâ procuratis eis necessariis victualibus ad quemlibet vestrum salvi & incolumes transmittantur, ac promo-

Aaaaaaaa

vean-

1722. *veantur, Imperiale Meum Mandatum enixè rogarerit; quocirca, ut supra declarato modo procedatur, simulque imperavi, postquam hoc Nobile Mandatum ad vos pervenerit, ut vos hæc in re juxta hoc Meum Sublime ac Excelsum Mandatum procedatis, & in quamcunque Vestrum Jurisdictionem aut Districtum præfatus Religiosus cum suis Sociis & tribus suis servis pervenerit, eos neque in via & transitu, neque in hospitiiis & diversoriis molestetis, neque contra Articulos Pacis per tributis Collectores ulla tributis exactione, aliòque prætextu eos infestari sinatis, quinimo procuratis illis pro eorum pecunia juxta Constitutionem pretii necessariis victualibus eos Salvos & incolumes de uno ad alterum locum transmittere studeatis, juxta Nobilis Mei Mandati tenorem vos geratis, ita scitote, & Signo meo Imperiali fidem præstetis. Dabantur in primis decem diebus mensis Schaban annò Hegira 1134. id est circa ultimos dies mensis Maji annò 1722.*

In Inclyta Urbe Constantinopoli.

Litteræ Principis Eugenii ad Dierlingum.

Belgradò Nissam progrediuntur.

Urbaniter a Bassa excipiuntur.

Fidum hominem eis adjungit.

Constantinopolim perveniunt.

II. His accessere & aliæ Litteræ Serenissimi Principis Eugenii de Sabaudia Constantinopolim ad Dierlingum exaratae, quæ missos Religiosos & eorum propositum prolixè commendabant. Demum comparatis quibusdam sacris suppellectilibus pro Sacelli ministerio, Constantinopoli vix reperiendis, nostri die nona & vigesima Augusti Viennâ sub protegentis Numinis auxilio iter sunt aggressi, & Danubii fluctibus vecti decima tertia die mensis Septembris Belgradum appulerunt, ubi a nostris Cœnobitis magna charitate excepti decem dierum moras fecerunt, ut de rebus nonnullis ad hoc iter necessariis sibi in loco & tempore prospicerent. Belgradò digressi post aliquot dierum iter Nissam tenuerunt. Ibi exhibitis Magni Sultani Litteris omnem benevolentiam sunt experti, comœtu etiam pro eorum pecunia abundè suppeditato. Osman Bassa Nissensis providè considerabat, exteros esse nostros, nec idiomatis, nec regionis gnaros, atque adeò facillimè fieri posse, ut per decursum tam prolixo itineris aliorum maleficiò eis damnum aut pernicies inferatur: veritus itaque ne suo capiti inde periculum accresceret, & ipse alienæ culpæ poenas dare cogere, hominem ex suis fidum, viarumque gnarum elegit, qui eos Constantinopolim usque comitaretur, illisque pro eventuum diversitate nunc ducis, nunc nuncii, nunc protectoris officia præstaret, aut si aliis curribus, equis, vel victualibus opus haberent, hæc eis adferri curaret. Turca ille minimè improbus demando sibi munere egregiè functus est, nostrisque insigni fidelitate in cunctis occasionibus operam suam egregiè probavit.

III. Longis tandem viarum tractibus emensis quarta & vigesima die mensis Octobris ad portas Urbis Constantinopolitanae pervenerunt: Urbem tamen non prius ingredi sunt ausi, donec Dierlingo, Cæsareo Ministro adventum suum insinuassent, qui propter

pter sævientis pestis luem sub idem tempus in vicum *Cruzesme* ad Bosphori Thracii ripas salubrioris auræ gratiâ domicilium transtulerat. Dierlingus intellecto Patrum adventu ad Magnum Vezirium & Chehajam (hic est supremus aulæ Turcicæ Præfectus) ablegavit Interpretem, ut suo nomine uberes gratias eisdem persolveret ob beneficia a Bassa Niffensi in nostros Religiosos collata, qui eis fidum probumque hominem adjunxisset, cujus ductu salvi & incolumes Constantinopolim attigissent, & peteret, ut nunc eosdem pro sua benevolentia apud Portam insinuare velint. His perceptis e vestigio quidam Vezir-Agasi cum aliis sex ab obsequiis Turcis majoris honoris causâ Religiosis nostris ad portam Adrianopolitanam, ubi substiterant, obviam missus est, qui eosdem ad Cæsarei Ministri ædes in *Cruzesme* adduxit. Indè Peram-Constantinopolis perrexerunt, & in Palatio ejusdem Cæsarei Ministri hospitium acceperunt, donec de alia sibi commoditate provide-
rent. Chehaya subinde ad Dierlingum omnibûs amicitiae signis plenum responsum expedivit, quò testatus est, sibi gratissimum fuisse audire, sua officia tam bonum effectum habuisse, seque semper promptissimum fore ad omnia ei obsequia deferenda. Die sequenti, quæ fuit vigesima sexta ejusdem mensis Octobris P. Andreas solutis sarcinâs Epistolam a Serenissimo Eugenio Principe scriptam Dierlingo tradidit. Domicilium, quod interim Religiosi incolerent, quæritur, & invenitur, licet multâs undique circumseptum incommodis, quibûs rerum initia nunquam carent. Id quidem nostri hac in occasione affatim sunt experti, nactique pro CHRISTO complures patiendi occasiones.

1722.

Nuncius ad Cæsaris Ministrum *Cruzesme* motantem.

Gratiæ aguntur Magno Vezirio & Chehaya pro beneficiis.

Religiosi ad Cæsaris Ministrum honorificè ducuntur.

Hospitium.

CAPUT V.

Zassoviae in Marchionatu Moraviae novi Cœnobii consequendi spes affulget.

I. SI unquam aliâs inter spem & rem ambigua difficilisque fuit negotiatio, profectò nunquam magis aliquid aut pertinaciûs fluctuavit hæc fundatione Zassoviensi: scilicet magna semper magnis constant impendiis. Favebant quidem populorum studia, & paribûs utrinque votis augebantur desideria, fallente tamen plerumque successu. Annis plusquam viginti in Moraviam ducendi Ordinis coloniam inter inania desideria omnis noster hucusque stetit conatus: Urbes & oppida quinque in Moravia numerabantur, quæ nobis diversis temporibûs majorem, minorémque spem faciebant, Cœnobii cujusdam obtinendi; emergebant autem frequenter obstacula, quibus deterriti opus continuò refrixit. Rursum cum post longam caliginem lux quædam tenuis promicaret, priore statim desiderii fervore incalescebamus, & spe redanimata cuivis occasione Ordinem propagandi imminebamus, non aliter ac in naufragio fieri solet, ubi quævis tabula ad salutem arripitur.

Diâ labore-
tum, pierum-
que frustra.

II. Hos inter alternantis fortunæ fluctus propitio tandem sidere affulgente in portum desideriorum nostrorum post multas

Offertur nova
ocasio, spes
redis.

1722. jactationes provecti fumus. Sidus illud, & Stella nostra fuit ipsa Cœlorum Regina, cujus prodigiosæ Iconi, quæ Zassoviæ, Moraviæ oppido ad Beczvam fluvium, magna religione colitur, Zierotonii Comites tanquam Domini illius loci novum Templum ædificare decreverant, ut Venerabilis hæc Imago, quæ in obscuro hætenus ligneoque facello non nihil latuerat, in augustiorem ædem translata plures ad cultum Magnæ DEI Matris **MARIÆ** alliceret. Hanc novam structuram nostri in pabulum suæ spei converterunt. Notus jam pridem locus erat, & pietatis ergo a quibusdam Religiosis nostris interdum frequentatus; quorum unus, Frater nimirum **Wencelaus** a **S. Antonio**, **Mezriczii** haud procul **Zassoviã** natus, sacram hanc Effigiem æri incidi, adjectaque precatiunculã, ut hyperdulicus Virginis **DEIPARÆ** cultus latius propagaretur, per omnem ferè **Moraviam**, **Bohemiã** & **Austriã** dispergi curavit; fertur enim ultra sex millia harum Imaginum, in diversa forma & magnitudine sculptarum, in vulgus sparsisse: tam ille tenaciter Devotionem erga hanc Venerandam Iconem retinuit, quam a teneris unguiculis hausit. Hinc cum fama percrebresceret novi hujus Templi excitandi, ille protinus animum adjecit ad hanc structuram Ordini nostro asserendam, cujus conatibus id potissimum obstetricabatur, quòd ob natale solum Zierotinis Comitibus esset perquam acceptus, gratisque; ac prætereà Fratrem Germanum haberet, qui **Zassoviã** ad eandem sacram ædiculam ludum pro erudienda juventute administrabat.

Urgetur Tem-
pli initium.

Aperitur ter-
ra.

III. Etsi porrò Zierotini Dynastæ firmiter decrevissent novam Ecclesiam condere, initium tamen hujus ædificii ad annum usque decimum quartum præsentis Sæculi dilatatum fuit, quò Dominus **Carolus Henricus Comes Zierotinus Cæsareo-Neoburgicæ equestris Legionis Sub-Tribunus**, in **Belgio** sub idem tempus militans, post alia mandata, quæ ad bonam suorum prædiorum gubernationem pertinebant, istud peculiariter addidit, ut structuræ hujus Templi quantocyùs initium daretur: eapropter requisitis & impetratis necessariis facultatibus ab **Olomucensi Episcopali Consistorio** ad **Kalendas Sextilis Zassoviam** advenerunt **Mezriczensis Decanus & Prochus Rosnoviensis**; ad hujus namque **Paroeciam Zassovia** pertinet, atque alii ex eodem Dominio complures **Præfeti**. Postquam Reverendus Dominus Decanus in sacra ædicula coram **DEIPARÆ** Virginis Icone solemne Sacrificium peregisset, omnes simul cum Architecto ad vicinum locum, novi hujus Templi structuræ deputatum, & geometricis dimensionibus ad artis regulas jam exactum processerunt, ut ædificium ad **Sanctissimæ TRINITATIS** Gloriam, & **Beatissimæ Virginis MARIÆ** Honorem auspicerentur. Reverendus Dominus Decanus bipaliò tribus ictibus ad ejusdem **Sanctissimæ TRINITATIS** Numen glorificandum terram incidens humum eruit, quem in eodem opere secutus est loci Curio, & post hunc cæteri, qui aderant œconomiae Præfeti. Indè conducti operarii cœptum laborem continuârunt, satageisque manibus humum eruerunt usque ad justam profunditatem & latitudinem, quam **Primi Lapidis** positio exigebat. Cæterum om-

om-

nes illi, qui pridie ad inchoandum ædificium convenerant, suo labore defuncti ad proprias ædes dilapsi fuerunt, nec putabant superesse amplius, quid agerent, adeo illi omnem Primi Lapidis solemniter ponendi memoriam exuerant. Sequenti verò luce, die nimirum secunda Augusti, cum Architectus Primum Lapidem ritè jam adaptasset, cœpit circumspicere, num aliquis esset venturus, qui Comitibus nomine Primum Lapidem fundamentis imponeret: hac de causa ad secundam usque horam a meridie præstolabatur, ipsi quoque cæmentariis interea feriantibus & otiosis manibus confidentibus, quod honorem illi præreptum non vellent, cui hæc functio ex dignitate competebat. Diu autem nemine comparente Architectus moræ pertæsus, ne Lapis iste sine omni prorsus solemnitate poneretur, accessit supradictum Iudi-magistrum, veluti primarium hujus pagi virum, eundemque rogavit, velit ipse in aliorum absentia hoc munus in se suscipere. Ille tam inexpectatis precibus stupefactus, rerumque ignarus (nunquam enim in vita sua simile quid conspexerat) cœpit tergiversari, delatumque honorem timere, ac omnibus modis ab se amoliri; edoctus tandem ab Architecto, quid facere deberet, ægrè consensit, veritus nimirum, ne id sibi aliquando vitio daretur, aut damno verteret, quod provinciam invidiæ plenam admittere ausus fuisset: ratus tamen, si res innotesceret, culpam, quæcunque demum illa foret, facile in Architectum rejici posse, qui eum ad hoc faciendum compulerat, se alacriter ad opus accinxit. Cum verò aurea, vel argentea moneta pro solemnibus ritu Primo Lapidi imponenda esset, quæ ipse ceu vir pauper & inops destituebatur, fortuito illi in mentem venit, esse sibi Romanum Sacri Ordinis nostri metallum, a Religioso fratre suo pridem sibi donatum. Videns itaque nihil hoc metallo pretiosius in sua nunc esse potestate, istud prompto animo obtulit, non vano futurorum omine; in hoc siquidem numismate, Romæ sæculò præterito cuso, ex una parte repræsentabantur Sancti Nostri Patriarchæ JOANNES & FELIX, Ordinis nostri Fundatores, & Angeli cum captivis Apparitio, ex altera verò Beata Virgo MARIA Ordinis nostri vestibibus induta, & Angelorum, eodem amictu conspicuorum, ordinibus stipata cum Sancto Patre Nostro FELICE in choro Matutinas Laudes in nocte Nativitatem ejusdem Divæ Virginis præcedente decantans, eam prorsus formam, quam nunc subijcio.

1722.

2. Augusti an.
1714. Primus
Lapis ponitur.

Architectus rem probat, & cum eodem ejusdemque filiolo ad locum, Primo Lapidi ponendo deputatum, properat: aquæ lustralis

Bbbbbbbbbb

Modus, quo
Primus Lapi
situla, et positus.

1722. fitula de veteri Ecclesiola profertur; omnes in genua procidunt, & in honorem Sanctissimæ TRINITATIS ter Orationem Dominicam, ter Salutationem Angelicam & Antiphonam *Salve Regina* devotissimè persolvunt. Ille idem ludi-magister aquâ benedictâ locum aspergit, memoratum metallum imponit Lapidi in signum, cæmentum substernit, eidemque lapidem cum metallo immergit, tribûs de more ictibûs malleolô impactis. Filiolus ejus eodem in opere aliis additis lapidibûs patris sequitur exemplum; qui nunc vivit in Ordine nostro P. Rudolphus a S. Joanne de Matha. His peractis quinque cum suo Magistro muratores opus alacriter aggrediuntur. Inclinate in Vesperam die, cum hora instaret, quâ ab opere cessatur, ludi-magister cæmentarios in domum suam invitavit, eisque panem & serum lactis, delicias ruris, in cœnam apposuit, quod cum gratiarum actione libenter absumpserunt. Et hæc quidem acta, nemine curante diu latuerant in silentio, donec Illustrissimus Dominus Franciscus Ludovicus Comes Zierotin annô 1725. quærere cœpisset, quisnam Primum hujus novi Templi Lapidem olim posuisset? tunc enimverò res tota in lucem prodivit, & non modicum sibi metuente ludi-magistro clarissimis testimoniis confirmata fuit, quamvis illi, quorum culpâ talis functio ad ludi-magistrum recidit, eodem in sinum suum gaudente, id præfractè inficiari conati sint. Mirabilis sanè Divini Numinis Providentia, cui humilium semper placuit deprecatio, hic meritò suspicienda venit, quæ certissimis quamvis obscuris indiciis portendit, quid de hac Ecclesia aliquando esset futurum. Et profectò admiratione non vacat viros illos cæteroquin doctos, prudentes, & in rebus gerendis aliis apprimè versatos ad tantam incuriam devenisse, ut gravissimum hoc negotium sibi commendatum aut negligerent, aut ejus obliviscerentur! Verùm non est consilium, non est prudentia adversùs DEI amabilem voluntatem, quæ non nisi post annorum tempora quandoque solet clariùs elucescere, quemadmodum in hoc casu minimè opinato eventus monstravit.

Tardè res manifestatur.

Crescit Ecclesie fabrica.

Obit Carolus Henricus Comes Zierotin, succedit hæres Comes Franciscus Ludovicus.

Sacerdotibus Ecclesiam committere cogitat.

IV. Ad Actorum seriem revertendum est nobis, unde non nihil defleximus. Continuabatur magno fervore incepta Ecclesie fabrica adscitis subinde pluribûs cæmentariorum sociis, quatenus ingenti hominum multitudini, non solum ex omni vicinia, sed etiam e distitis regionibus huc affluentibus & DEIPARAM Virginem in hac prodigiosa Imagine veneranti, excipiendæ par evaderet. Hòc modò Templi ædificium ad octo annos productum ultra dimidium excrevit. Præsenti autem annô currentis sæculi vigesimò secundò Carolus Henricus Comes Zierotin, Ecclesie hujus auctor, ex hac vita mortali migravit, cui per testamenti tabulas scriptus ex assè Hæres successit Illustrissimus Dominus Franciscus Ludovicus piè defuncti Caroli Henrici frater germanus. Hic, ut erat Parthenio DEI Matris MARIÆ cultui a teneris deditus, fraterna bona adeptus in id statim animum adjecit, ut inchoatam Ecclesie fabricam quàm maturrimè ad coronidem perduceret. Opere ad finem jam vergente cœpit secum dispicere, quibusnam Sacerdotibus Ecclesiam administrandam potissimum

com-

committeret. Agebatur annus hujus Sæculi, in quem commentatur, secundus & vigesimus, secundus nimirum, quia cæteris nobis felicior; hic enim nobis aditum ad hanc foundationem aperuit. Res in hunc modum gesta memoratur: Accidit aliquando, ut supralaudatus Comes cum Illustrissimo Domino Rudolpho Podstatzkio, Libero Barone de Prusinovitz, viro ab avitæ stirpis nobilitate non minùs, quàm ab insigni virtute, doctrina & sapientia commendatissimo, nostri Ordinis eximio Fautore, familiarem sermonem de hoc Templo misceret, ubi inter cætera hoc etiam dixit, sibi propositum esse, ut populorum ad Thaumaturgam Divæ Virginis Imaginem confluentium devotioni satisfiat, Sacerdotem Parochum simul cum duobus Sacellanis Zaffoviæ ad novam hanc Ecclesiam instituere. Laudavit propositum Rudolphus Baro tanquam idoneum medium ad Mariani cultûs propagationem, hanc namque pactò, ajebat affluentium devotioni multò magis consultum fore, quàm nunc sit; addidit tamen, experienciâ magistrâ comprobari, quamvis plures etiam e Clero Sacerdotes omnia munia sua exactè præstare velint, sæpius tamen impediri propter curam animarum, aut propriæ œconomix negotia. Contingere pariter, ut necessitate exigente crebrius domo abesse cogantur, atque adeò advenientium pietati non semper satisfacere possint, sibi proinde multò consultius videri, si Religiosorum Cœnobium Ecclesiæ adjungeretur, minimè dubitandum, eorum operâ Thaumaturgæ hujus Imaginis cultum majora incrementa habiturum, atque ob hanc causam ubique ferè sacra loca talium hominum administrationi commendari magno piè peregrinantium fructu & utilitate. Hoc Consilium etsi Comiti impendiò probaretur, sumptus tamen majores ab eo rursus deterrebant, præcipuè quod non exigua creditorum nominum multitudo, ab antecessoribus contracta, ei esset adhuc persolvenda. Ex intimis itaque suspirans dixit: O! si mihi tantæ facultates suppeterent, quibus integrum Cœnobium fundare possem, illico Religiosos accerserem, eisque congruam sustentationem assignarem. Dicere vix finiit, cum Illustrissimus Baro reposuit, se modum facilem scire, quò Patres Trinitarii, qui tenui victu rudique amictu contenti vivunt, fundari possint. Hunc modum Comes, ut in rebus perplexis usuvenit, avidissimè audire cupiebat. Baro scriptum commentariolum, quem priùs in hunc finem jam composuerat, e scrinio suo deprompsit, & ex eo perspicuè demonstravit, Comitem absque ullo suo gravamine solis œconomicis industriis, nullòque pecuniarum sumptu posse quatuor Religiosos Trinitarios ex unico Roznoviensi Dominio alere: cum autem Sacra Cæsarea Majestas sanciverit, nullum deinceps instituendum esse monasterium, nisi tredecim Religiosi cum regulari observantia commodè sustentari valeant; ipse Dominus Baro promisit, se pro quinto Religioso duo millia florenorum ad annum & perpetuum censum depositurum; de cæteris autem Confundatoribus ipsos Patres Trinitarios sollicitos fore, qui diversos in Moravia Patronos haberent, idipsum pridem desiderantes, ac propterea Ordinis in Moraviam introductioni procul

1722.

Diffuadetur dictamen.

A viris Religiosis sacra loca melius administrantur.

Proponitur Ordo noster.

Pro 4. Religiosis sustentandis arbitrium. Quibus quintus accedit D. Baronis munificentia.

1722. dabiò opem laturus. Hīs juxta seriem prolixè ac sapienter expo-
sitis assensum Comes præbuit, statuitque ad hanc normam funda-
tionem instituere: rogavit proinde Baronem, ut Superioribus Or-
dinis scribens sciscitaretur, an huic arbitrio assentiri velint? se non
solùm ex rebus œconomicis quatuor velle sustentare Religiosos,
verùm etiam locum pro Cœnobio & horto consignare, insuper
ligna, lapides, calcem & arenam pro ædificio gratis suppeditare.

Adversantur
quidam.

In absentia
Comitis res
Superioribus
insinuatur.

Ministro Pra-
genſi procu-
randum ne-
gotium com-
mittitur.

Fit consulta-
tio.

22. Octobris
Scriptura
conficitur.

V. Serio ut res agi videbatur, eandem obliquis oculis intue-
bantur adversarii, clam, palamque mordacibus quibusdam cavil-
lis insectabantur bonam Comitis intentionem; frustra tamen om-
nia, cum ille obfirmato animo in suo proposito persisteret, nec se
indè, quidquid etiam obgannirent invidi, dimoveri pateretur. Er-
rant præterea nonnulli, nobis parum addicti, qui si voluissent,
magnum huic molimini obicem ponere potuissent. Hos dictus
Baro nobis præprimis conciliare satagebat, multis argumentis
demonstrando, Cœnobium hoc non solum ad magnam DEI glo-
riam, Beatæ Virginis cultum & plurimarum animarum salutem,
sed & ad illorum quoque grande commodum & emolumentum
cessurum. Equidem isti ad faciem (ut ajunt) Baroni, cujus ami-
citiam integram conservare cupiebant, prolixè assentiebantur,
corda tamen a verbis eorum plurimis parasangis distabant, veluti
postea, dum ad rem propius perventum est, satis luculenter pa-
tuit. Interim hoc eodem anno Comes Falckenbergam in Silesiam
ad hæreditarias suas Ditiones negotiorum quorundam causâ pro-
fectus est, in cujus absentia Dominus Baro Podstatzkius Superio-
ribus Ordinis nostri mentem Comitis litteris suis aperuit, eosque
ad hanc foundationem urgendam incitavit. Mense Junio Comes
per epistolam nunciat, se propediem Mezriczii in Moravia futurum,
venirent itaque Patres, & locum pro construendo ad novam Ec-
clesiam Cœnobio inspicerent. Eligitur P. Michaël ab Assumptio-
ne sub idem tempus Conventus Pragensis Minister cum plena po-
testate memoratam foundationem impetrandi, cui pro socio itine-
ris adjungitur Fr. Wenceslaus a S. Antonio locorum, ut in natali
solo, gnarus, charusque regionis Magnatibus non paucis. Ambo
igitur octavâ mensis Junii Pragâ digressi non post multos dies
Leschnam ad Baronem venerunt, eidemque se modestè ac reve-
renter insinuârunt; Comes enim etiamnum in Silesia morabatur
ob negotia quædam repente tunc suborta, quæ ejus præsentiam
requirebant, nec ante Octobrem in Moraviam redire patiebantur.
Interim Dominus Baro & Pater Leschnæ frequenter de re propo-
sita consultant, quædam providenda, quædam antevertenda cogno-
scunt, alia quàm cautissimè agenda designant. Successivis diebus
etiam ad circumfusa opulentiorum Magnatum, quos Ordini nostro
studere noverant, oppida & castra se conferunt, quos orant, &
præviè disponunt, ut desideratæ foundationi auxiliatrices manus
porrigere velint.

VI. Ex Silesia redux Comes, ut intellexit, P. Ministrum cum
Socio adesse, impendiò lætatus, eum sine mora ad se accersivit.
Patre Mezriczium delato actum confestim fuit de hujus Foundationis
negotio

negotio stabiliendo: proponuntur utrinque conditiones & pacta, mutuae obligationes in tabulas referuntur, atque appressis Sigillis ac subscriptis nominibus firmantur eâ, quam nunc subjicio, formâ:

1722.

**BENEDICTA SIT SANCTISSIMA TRINITAS
DEUS Pater, DEUS Filius, DEUS Spiritus
Sanctus. Amen.**

Franciscus Ludovicus Dominus de Zierotin, Hereditarius Dominus Dominiorum Mezriczensis, Roznoviensis, Falkenbergensis, Tilovicensis & Kantersdorffensis, Sacrae Caesareae Regiaeque Catholicae Majestatis Consiliarius, ac Ducatum Oppoliensis & Ratiboriensis Judiciorum Provincialium Assessor in Silesia.

Notum facio universis ac singulis quorum interest, aut interesse potest; quod instinctu & pietate erga Sanctissimam TRINITATEM motus & inductus; zeloque erga Beatissimam Virginem ac Genitricem CHRISTI Redemptoris mei ad promovendum cultum ejusdem Sanctissimae TRINITATIS & DEIPARAE Matris pro universorum CHRISTI Fidelium Salute, ac Christianorum captivorum juvamine actus Ecclesiam in Dominio meo Roznoviensi pago Zassova nominato, ubi Imago Beatae Virginis & Matris pietissimae miraculis clara colitur: eandem Ecclesiam in perfectionem deducendam Admodum Reverendis ac Eximiis Patribus Religionis Sanctissimae TRINITATIS de Redemptione captivorum, unâ cum sufficienti Territorio ac loco pro extruendo, ac aedificando sibi, suisque Religiosis Conventu & horto tradam, donem, & cedam; eandemque in aedificatione ceptam Ecclesiam & ejusdem Altaria sumptibus meis usque in statum perfectum aedificare & perficere polliceor, ac appromitto, uti etiam Conventum pro inhabitatione tredecim saltem Religiosorum (quem numerum & Sua Sacratissima Caesarea Majestas, & eorundem Patrum Regula exigit) aedificare, atque hortum congruentem circumdare valeant; universa aedificii materialia necessaria me tributurum obligem. Pro sustentatione autem & juvamine sustentationis ex Dominio meo Hereditario Roznoviensi, quod illis Patribus Sanctissimae TRINITATIS de Redemptione captivorum pro speciali Hypotheca denomino, assigno, & annuè fundo granorum purorum tritici metretas viginti. Siliginis metretas sexaginta. Leguminum metretas duodecim. Piscium centenarios quatuor. Butyri centenarios duos. Cerevisiae vasa quadraginta. Lignorum orgyias ducentas. Ac rivulum seu fluvium per pagum Zassoviam fluentem a sua origine usque ad flumen

Obligations
ex una.

CCCCCCCC

Beczuan

1722. *Beczuanam exclusivè pro libera piscatione trado, futuros meos Haeredes & Domini Roznoviensis Possessores ad hac in perpetuum praestanda obligo, & obligatos habere volo. Ut eò citiùs possessionem habeant, admitto, ut interim usque dum Conventus adificetur, & exstruatur, Patres hujus Sacrae Religionis in edificio in villa Zassoviensi ex muro exstructo, quot persona possunt, sibi commoditatem faciant, vivant, & inhabitent; & introducendorum Patrum Sacrae Religionis Sanctissimae TRINITATIS de Redemptione captivorum Christianorum in Marchionatum Moravia supplicissimè anbeo, peto ac obsecro.*

Et altera parte.

Vice versa Admodùm Reverendus, Eximius ac Religiosus P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalceatorum Sanctissimae TRINITATIS Redemptionis captivorum, pro nunc Conventus ejusdem Sacrae Religionis Pragensis Minister, utpote sufficienter ab Admodùm Reverendo, Eximio ac Religioso P. Joanne a Sancto Felice Sacrae Religionis Sanctissimae TRINITATIS de Redemptione captivorum per Germaniam, Hungariam, Bohemiam, ceterasque Sanctissimae Caesareae Majestatis Ditiones & Provincias Generali Commissario plenipotentiatu hanc Fundationem pro Sacra Religione gratissimò animò & affectu suscipit, & acceptat: Illustrissimum Dominum D. Franciscum Ludovicum Dominum de Zierotin, Hereditarium Dominum in Dominis Mezriczensi, Roznoviensi, Falkenbergensi, Tilovicensi & Kantersdorffensi, Sacrae Caesareae Majestatis Consiliarium ac Judiciorum Provincialium in Ducatibus Oppoliensi & Ratiboriensi Assessorem in Silesia, una cum Illustrissima Domina D. Ludovica Comitissa & Domina de Zierotin nata, ejusdem Inclytæ Zierotinianae Familiae devotissima Coniuge, & posteris ac Successoribus suis pro Patronis, Benefactoribus, ac Ecclesiae & Conventus Zassoviensis Religionis Sanctissimae TRINITATIS Fundatoribus declarat, & agnoscit, eosque omnes, omnium Privilegiorum, Prærogativarum, ac Indulgentiarum a Sacra Religione Fundatoribus concessorum participes creat, reddit, ac facit: Specialiter autem futurum Conventum, Religiosos, ac Patres hujus Ordinis sacri ibi Zassoviae habitaturos ad persolvendum in perpetuum obligat, ac obstringit. Primò: Quotidie unum Sacrum pro vivis Illustrissimis Fundatoribus celebrare. Secundò: Quotannis unum Sacrum aut Exequias pro piissima Memoria Illustrissimo Domino D. Carolo Henrico de Zierotin, quondam Dynasta, & Sacrae Caesareae Majestatis Consiliario, Camerario, & Inclyti Regiminis Neo-

Neoburgiani Equitum Colonello. Tertiò: *Quotannis futurè pro Illustrissimis Dominis Fundatoribus Exequias.* Quartò: *In festo Titulari Beatæ Virginis Visitationis Sacrum cantatum, simulque officium Divinum ab omnibus Religiosis recitandum.* Quintò: *Omnibus pervigiliis Beatæ Virginis MARIE, ac diebus Sabbathinis ab omnibus Religiosis Salve Regina, coram Beatissima Virgine MARIA decantandum.* Sextò ac Ultimò: *Ad formandam & erigendam tabulam in Sacristia cum admonitione cunctorum Religiosorum Sacerdotum Missam celebrantium, ut pro Illustrissimis Dominis Fundatoribus quilibet Memento facere teneatur.* His itaque omnibus benè perpensis, & piè institutis altè nominatus Illustrissimus Dominus de Zierotin, Sacra Casarea Regieque Majestatis Ratificationi & Consensui demissimè subjiciens hanc Foundationem manu propria subscripsit, & Sigillò sub ordinariò munivit, sicut etiam ex parte Religionis & Ordinis Discalceatorum Sanctissima TRINITATIS de Redemptione captivorum, qui ut supra propria manu subscripsit, & sui Officii Sigillò munivit 22. Octobris annò millesimò septingentesimò vigesimò secundò.

(L.S.) *Franciscus Ludovicus Dominus de Zierotin.*

(L.S.) *P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Pragæ Minister, Ordinis Discalceatorum Sanctissimæ TRINITATIS Redemptionis captivorum.*

VII. Feliciter in hunc modum jactò hujus Foundationis fundamentò sequenti statim luce, die nimirum tertia & vigesima ejusdem mensis, Illustrissimus Dominus Baro Rudolphus Podstatzky faventissimus hujus Foundationis Promotor, datam, ut pollicitus erat, fidem liberavit, & pro quinto Religioso sustentando syngraham Patri tradidit; postquam in has obligationes convenissent, quas ex ipso autographo nunc adduco.

Ego Rudolphus Magnus Podstatzky, Liber Baro de Prussowitz, Hereditarius Dominus in Leschna & Feudo Altendorff, Eminentissimi & Celsissimi Cardinalis & Principis Domini D. Wolfgangi de Schrattenbach Episcopi Olomucensis Consiliarius, & Judiciorum Feudalium Assessor.

Notum facio presentibus, quemadmodum Illustrissimus Dominus Franciscus Ludovicus Dynasta de Zierotin zelo pietatis commotus in Dominii sui Roznoviensis pago, Zassova nuncupato, Admodum Reverendis ac Eximiis Patribus Trinitariis Excalceatis de

1722. Redemptione captivorum non solum Ecclesiam in honorem Beatae Virginis *MARIAE* noviter exstructam cum loco ad edificandum Conventum & hortum ac necessariis materialibus dono dederit; verum etiam eosdem Admodum Reverendos ac Eximios Patres annua Fundatione provideri fecerit; hoc devotionis fervore ego pariter accensus ac in adorationem Sanctissima *TRINITATIS*, & cultum Beatissima *DEI* Genitricis omnimodè intentus praefatis Admodum Reverendis ac Eximiis Patribus Trinitariis ad meliorem eorundem visitationem centum & viginti florenos annuè a me exhibendos spondeo ac appromitto: in meliorem hujus Fundationis affecurationem Bonum meum Leschnense pro speciali Hypotheca assignando, quoadusque duo millia florenorum in Capitali (a quo assignati centum viginti floreni annum interesse levare poterunt) in manus saepe nuncupatorum Admodum Reverendorum ac Eximiorum Patrum a me non deponantur; quâ formâ in casum mortis meos Successores pariformiter obligo & obstringo. In quorum fidem hâsce praesentes Sigilli mei appensione, ac manû propria subscriptione muniri feci. Actum Leschna die 23. Octobris Annò 1722.

(L.S.) Rudolphus Podstatzky L. B. de Prussinowitz.

VIII. Non tamen idcirco totum jam negotium complanatum erat, sed plures adhuc Patronos conquirere oportebat, ut Fundatio hæc in integrum coalesceret. Ad pertexendam igitur inceptam telam Illustrissimus Dominus Antonius de Zeno, qui pridem Ordinis nostri introductionem in Moraviam optaverat, ut erat Mezriczio vicinior, ante alios nomen in symbolum dedit, veteremque suum affectum in effectum deduxit, qui ut Cœnobium istud celerius assurgeret, alia duo florenorum millia, adjecit, ut ex sequentibus ejus Tabulis elucescet:

In Nomine Sanctissima *TRINITATIS*, Patris & Filii & Spiritûs Sancti. Amen.

Ego Antonius de Zeno, Eques ex Danhaus, Hereditarius Dominus Burgi, & Domini Vetero-Titschinensis, Sacrae Caesareae Regiaeque Catholicae Majestatis Consiliarius, & olim Judiciorum Provincialium in Moravia Assessor Regius.

Præsentium tenore notum facio omnibus ac singulis, quorum interest, aut interesse potest, quod instinctu & devotione erga Sanctissimam *TRINITATEM* inductus, & zelo propagandi cultûs Beatissima semper Virginis ac *DEI* Genitricis *MARIAE* sinè labe concepta commotus, nec non exigentia animarum salutis promovenda pro modulo meo intentus, denique ex affectu juvandi *CHRISTI*
Fideles

Fideles in captivitate paganorum miserè detentos pro Reverendis 1722.
 Patribus Religionis Sanctissima TRINITATIS de Redemptione captivorum in pago Zassova ad Dominium Roznoviense spectante fundandis, Foundationis perpetue titulo, duo millia florenorum Rhenensium assignaverim, quod ipsum per presentes fundo, & assigno, ita, & tali ratione, ut ego & heredes mei, nec non quicumque Possessores hujus mei Domini Vetero-Titschinensis firmissimè obligati sint, donec prædictum Capitale duorum millium florenorum persolutum, & in securo loco cum Tabulis Provincialibus elocatum fuerit, pro censu, seu interesse annuatim prædictis Patribus centum & viginti florenos, & quidem in duobus terminis semestralibus persolvere; qua solutio ab illa die debet incipere, quâ Patres præfati actu Ecclesie Beatæ Virginis MARIE in Zassova possessionem consequentur.

Vicissim autem Admodùm Reverendus, Eximius ac Religiosus P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalceatorum Sanctissima TRINITATIS de Redemptione captivorum Minister, utpotè a Reverendissimo P. Joanne a Sancto Felice ejusdem Ordinis per Germaniam, Bohemiam, Hungariam, ceterasque Austriacas Provincias Generali Commissario sufficienti mandato & Plenipotentiâ (mibi originaliter exhibitâ) instructus hanc meam Foundationem pro sacra Religione non modò gratò animò liberè acceptavit, verùm etiam nomine totius Sacri Ordinis sese obligavit ad sequentes spirituales gratias, mihi, & Familiæ meæ, nec non futuris Successoribus in perpetuum exhibendas. Et quidem Primò: Me, meamque dilectam Conjugem & liberos cum nostris Successoribus pro indignis licèt Confundatoribus prædicti Conventus Zassoviensis habere, eosque omnium Privilegiorum, Prærogativarum & Indulgentiarum Sacræ Religionis ad placandam Divinam Majestatem participes ac consortes facere, & eos in suam Filiantiam recipere. Secundò: Ex nunc pro piè defunctis meis Parentibus, post meam verò mortem, in benignissima DEI dispositione sitam, pro me totaque Familiæ Zenoniana, & uxoris meæ Sedmoradskiana unum officium Anniversarium in hac Parochia S. Wenceslai Martyris cum ordinaria musica Ecclesie hujatis persolvere, idque infra octavam Sancti Martyris Georgii. Tertiò: Unum Sacrum Votivum die quarta Novembris in festo S. Caroli Borromæi in eadem Ecclesia persolvere, & illud quidem ad impetrandam a DEO ampliore benedictionem pro Serenissima & Regia Domo Lotharingica. Quartò: Ibidem unum Sacrum funebre die quarta Decembris

Dddddddd

persol.

Reciproca
obligationes.

1722. *persolvere pro anima Eminentissimi, Reverendissimi & Serenissimi Domini D. Caroli Ducis Lotharingiae, olim Electoris Trevirensis, & Episcopi Osnabrugensis, & Olomucensis, nec non omnium ex Serenissima Domo Lotharingica defunctorum. Quintò: Die decima septima Novembris unum Sacrum in honorem Beatae Virginis MARIAE, & S. Gregorii Thaumaturgi celebrare, ad agendas DEO gratias pro innumeris beneficiis eorum intercessione mihi, & Familia mea concessis. Sextò: In Festis Natalitiis, in Hebdomada sancta, & Festis Paschalibus, & in Festo S. Wenceslai Martyris unum Sacerdotem ad hanc Parochiam mittere, qui Parochum in administrandis Sanctissimis Sacramentis, & etiam concionibus, nec non Catechismo tradendo adjuvet, & etiam meam, & Successorum meorum familias in arce spiritualibus solatiis reficiat. Quotiescunque autem ad praedictas functiones peragenda Sacerdos ex Conventu Zassoviensi petetur, semper occasio vecturae commoda ex hoc Dominio mittatur. Et quemadmodum ego hanc Fundationem in magnorum meorum peccatorum expiationem DEO optimo Maximo de profundissima cordis humilitate offero, ita immensam ejusdem Misericordiam pronus adoro, ac obsecro, ut suffragia piorum Religiosorum pro vivis & defunctis clementissime ob merita Redemptoris Nostri infinita dignetur admittere: Ut autem praedicto sapienter Conventui, & Patribus Sanctissimae TRINITATIS in Zassova de ista Fundatione cautum sit, ego meum Dominium Hereditarium Vetero-Titschinense in specialem hypothecam optimam Juris formam ipsis constituo, plenamque facultatem tribuo, hoc Instrumentum Fundationis (postquam desuper a Sacra Caesarea Regique Majestate Clementissimam Licentiam seu Dispensationem impetraverint) in Regias Tabulas Provinciae suis sumptibus incorporandi. In quorum omnium fidem has Litteras Fundationis a praefato Admodum Reverendo Patre Ministro Sacrae Religionis suae nomine pariter corroboratas manu mea signavi, agnato sigillo corroboravi, & ad similem obsignationem & subscriptionem infra positos Dominos, quam testes studiosè requisivi. Acta hac sunt in meo Burgo Vetero-Titschinensi die 7. Novembris. Anno reparatae Salutis 1722.*

(L.S.) *Antonius de Zeno.*

(L.S.) *P. Michael ab Assumptione B. V. M. Ordinis Disc. SSS. TRINITATIS Minist. Pragen.*

(L.S.) *Rudolphus Magnus Podstatzky Liber Baro de Prussinovitz.*

(L.S.) *Franciscus Christophorus de Zeno.*

IX. Post biduum ab obtenta Fundatione Zenoniana novum futuro Cœnobio additamentum accessit, hortus nimirum in loco a domibus parum remoto, & idcirco nostris Religiosis commodior, quod in diebus, quibus per nostras Leges licet, animi levandi gratiâ eum adire, & inter opacas arborum umbras se honestè recreare valeant. In eodem horto parvum surgit ædificium, quod in repentinis aëris mutationibus commodum præbet refugium. Singulare hoc beneficium & gratuitum donum, præter alias quas secum fert ad rem familiarem domesticas utilitates, nunc prout per solemnem cessionem nostris transcriptum fuit, meritò referendum duxi.

1722.
Horti donatio.

Ego Joannes Ernestus, & Elisabetha Ories, conjuges, Cives Mezriczenses ad flumen Beczwa.

Notum facimus universis & singulis, quorum interest, aut interesse potest, quod affectu & zelò piò moti erga Ordinem Sanctissimæ TRINITATIS de Redemptione captivorum fundato Monasterio in pago Zassova, pomarium seu hortum in fundo Judicis in pago Krohova situm, vulgò na hrakach nominatum, nostrum proprium, & solutum, ità ut septus est, integrum, unà cum inibi exstructo adificio pro futura usurpatione, usu, & fructu donemus, tradamus, & nostrum Jus transferamus, nihil Juris nobis reservando; tantum excipitur hoc tempus, quoadusque prædicti Patres prænominatae Fundationis Zassoviensis possessionem amplexi non fuerint. In quorum Fidem & certificationem hanc Liberam Donationem non tantum subscripsimus, verum etiam Sigillis roboravimus, atque insuper testes ad contestandum idipsum (sed eis & Successoribus sinè omni sequela damni) debitò modò requisivimus, ut nobiscum una subscribant, & Sigillis suis muniant. Actum Mezriczii ad flumen Beczwan, die 9. Novembris. Annò 1722.

(L.S.) *Joannes Ernestus Ories.*

(L.S.) *Elisabetha Cæcilia Oriesin.*

(L.S.) *Franciscus Zacharias Gertler,
Cæsareus Perceptor ibidem.*

(L.S.) *Franciscus Josephus Brzezovsky,
p. t. Syndicus ibidem.*

X. Hortum postera die secuta sunt vineta, vel earum æquivalens, insuper promissum uberioris largitionis, si tempus permiserit, aut tulerit, prout ipsa Donationis Scriptura clariùs docet:

*In Nomine Sanctæ & Individuæ TRINITATIS
Amen.*

Ego Joannes Trchalik, Parochus Huno-brodiensis, & Decanus Ruralis, nec non Auctoritate Apostolica Notarius Publicus

1722. pendens illud Divinae Sapientiae monitum: Thesaurizate vobis thesauros in caelo, ubi nec ærugo, nec tinea demolitur, & ubi fures non effodiunt, nec furantur. Sana & sufficienti deliberatione rationis & efficaci voluntate mea in honorem Sacrosanctæ & Individuæ TRINITATIS Sacri ejusdem Ordinis Redemptionis captivorum propagationem, ac captivorum sub tyrannide Barbara existentium levamen presentium vigore Litterarum (si ita Sacra Casarea Regiaque Catholica Majestati eundem Ordinem in Inclytum Marchionatum Moraviae introducere placuerit) pro aliquo eorundem Religiosorum adjuvamine meas in Dominio Strasnicensis Novoborenses Vineas in Territorio Lipoviensi sitas, vel æquale pro eis in pecunia enumerandum assigno, offero, ac cedo: idque mox, ubi a Sua Sacra Casarea Majestate licentiati, & ab Eminentissimo Cardinali & Episcopo Olomucensi recepti fuerint, & loci alicujus canonicè possessionem susceperint. Et siquidem Admodum Reverendus & Religiosus P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Collegii Pragensis Minister nomine totius Ordinis se obtulerit vicissim eidem fundando in Moravia Conventui, vel Collegio obligationem ab eodem Sacro Ordine acceptandam imponi, & assignari posse; ea propter ego singulis mensibus unum Sacrum lectum pro me & Parentela mea legendum assigno, & legi peto. Cum autem pro nunc oblatum meum sat sit exiguum, affectus verò erga Religionem Sacram major, hinc si DEO volente mea crescerent facultates, ultra id, quod nunc obtuli (citra tamen Ecclesiarum mihi concreditarum, & amicitia præjudicium) imposterum hujus Sacri Ordinis recordari, ac eum omnimodè adjuvare volo. Quod hæc mea sincera & genuina mens sit manus propria subscriptione, & Sigilli appensione confirmo. Signatum Hunobrodæ die 10. Novembris. Annò 1722.

Obligatio ad
sacrum unum
singulis men-
sibus legen-
dum.

Aliorum pro-
missio.

(L.S.) Joannes Trchalik, Decanus Huno-Brodæ.

(L.S.) P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Ordinis
Discal. SSS. TRINITATIS Redemptionis
captivorum Minister Pragensis.

Aliud funda-
tionis juva-
men censu
perpetuo ac-
cedit.

XI. Ex eodem Venerabili Clero succedit nunc alius Vir Reverendissimus, parique devotionis ardore succensus & eodem mense Novembris aptissimum affert subsidium, quod ille jam priùs ad novum Conventum Zassovia fundandum liberaliter promiserat. Cum enim vidisset alios tam beneficis manibus sua ad hanc Foundationem symbola contulisse, eorundem exemplum propius secuturus de sibi a DEO concessis facultatibus mille quingentos florenos

florenos pro pii operis juvamine addidit; etenim ex utroque Statu tam Ecclesiastico, quàm Politico fuere complures, qui efflictim discuperent Ordinem nostrum Moraviæ implantari. Acta Donationis nunc profero, paucis omisîs in media pagina ex ardentiore zelo contra quosdam acerbîus prolatis: 1722.

Ego Wenceslaus Alexius Neëpauer, Sanctissimi Domini Nostri Notarius, Regni Hungariæ Præpositus Infulatus de Bëen, p. t. Civitatis Wiscoviensis, in Marchionatu Moravia sita, Parochus & Decanus Foraneus.

Considerando illam parabolam Luca 16. capite de Villico, agnovi, me esse eorum, quæ mihi DEUS largitus est, administratorem & dispensatorem, eaque expendere non aliter debere, quàm juxta Domini DEI nostri voluntatem & honorem; & tamen in die judicii non tantum malorum commissorum, sed etiam bonorum per negligentiam omissorum CHRISTO Judici exactam rationem reddendam. Summæ proinde esse curæ, ne quid mali admittam, vel quid boni omittam. Et cum propriè de pauperibus probis & Sanctis loqui videatur CHRISTUS, quia scilicet sæpe tales sunt pauperes, nimirum pauperes censu, sed divites sensu, gratiâ & spiritu, idque ne putent se divites beneficium dare, sed potius accipere ab ejusmodi pauperibus dando nummum, ut recipiant cælum; siquidem pauperum cælum est, non tantum quod ipsi eò potiantur, sed quod & ipsi alios, scilicet benefactores suos eodem introducant, unde æterna tabernacula pauperibus in CHRISTO constituta sunt, in quæ possunt recipere eos, qui hic ipsis amicè de bonis, quæ sunt Domini largiuntur. Hòc igitur modò volens in æterna recipi tabernacula, & amicos mihi facere CHRISTI pauperes probos, & sanctis eorum precibus adjuvari & perpetuis sacrificiis; statui in Domino de bonis illis, quæ Altissimus largitus est mihi ad benè cum eis negotiandum mille quingentos florenos Admodum Reverendis Patribus Trinitariis Discalceatis de Redemptione captivorum in subsidium & meliorem sustentationem in Zassova Domini Roznoviensis Illustrissimi Domini Francisci Ludovici Dynastæ de Zierotin Marchionatus Moraviæ Eisdem numerare, & donare statim ac a Sua Sacratissima Majestate Cesarea dicti Illustrissimi Fundatio pro eis facta in dicto loco & Ecclesia Divæ Matris MARIÆ miraculis clara fuerit approbata, & accepta. Providens indè non tantum incrementum Gloriæ Sanctissimæ TRINITATIS, ut & CHRISTI DEI Matris, sed etiam salutis animarum Redemptione captivorum etiam facilius succedet, ubi circumjacens populus debite

Eeeeeeee

fuerit

1722. fuerit instructus, quanti momenti sit Redemptio captivorum, & quam charum & acceptum opus Sanctissimae TRINITATI, nec non Sanctissima DEI Matri, ut proinde credam firmissimè, a me hoc modò impensa fore Sanctissimae TRINITATI gratissima, & salutè animae meae utilissima. Et cum per dictos Patres plures in hoc Marchionatu de captivitate illa crudeli liberati dudum anhelabant, ut DEUS quempiam Fundatorem suscitaret, qui eos huc introduceret, ut erga eos gratitudinem testari possent, sed etiam erga adhuc in captivitate existentes misericordiam; videtur eorum votis Sanctissima TRINITAS tandem annuisse, & praefatum Illustrissimum ad hoc opus grande elegisse, & reservasse, ut dubitandum non sit, quòd etiam Suam Majestatem Caesaream disponet, ut Clementissimum Annutum largiatur pro augmento Gloriam Sanctissimae TRINITATIS, quae enim dedit velle, dabit etiam perficere. In hujus itaque Donationis factae confirmationem, pro meliori in illo loco subsistentia & subsidio saepe fatorum Patrum Sigillum usuale meum apposui. Wiscovia die 18. mensis Novembris, Annò Domini 1722.

Speciem praefert prophetiam.

(L.S.) Ego Wenceslaus Alexius Neëpauer.

Die 19. Nov. pro altero Religioso accedit Fundatio.

XII. Porrò sequenti die nempe in pervigilio Sancti Patris Nostri FELICIS VALESII ad cumulum felicitis hujus Fundationis consequenter nova venit accessio, quae alteri Religioso ad sustentationem ex perpetuo censu factis erat. Hic Con-Fundator pridem Ordini nostro impensè faverat; praeterquam enim quòd Confraternitatem Sanctissimae TRINITATIS de Redemptione captivorum praediis suis implantaverit, nobis etiam Coenobium aliquod in Moravia construere desideravit. Cum verò Comes Zierotinus conatus ejus antevertisset, statuit huic Fundationi auxiliatrices manus porrigere, eamque pro viribus fulcire; & reapse praestitit ille cumulatè, quod mente conceperat, ut testantur Fundationis Litterae, quas nunc subnecto:

Ego Joannes Wenceslaus Przepisky, Eques de Richenburg, Dominus in Ewanovitz, Dobromielitz, Zielatorvitz, Drzewnovitz, Gewitz, & Theresia Veronica Przepisky ejus Dilecta Conjux.

Praesentium tenore notum facimus omnibus & singulis, quorum interest, aut interesse potest, quòd instinctu & devotione erga Sanctissimam TRINITATEM inducti, & zelò propagandi cultum Beatae Virginis MARIAE commoti, ac denique ex affectu juvandè fideles CHRISTI in captivitate paganorum detentos pro Reverendis Patribus Ordinis Discalceatorum Sanctissimae TRINITATIS de
Redem-

Redemptione captivorum in pago Zassova ad Dominium Roznoviense spectante fundandis, Foundationis perpetuæ titulò duo millia florenorum Rhenensium assignaverimus, ità & tali ratione, ut nos, & Hæredes nostri, nec non quicumque Possessores boni nostri Zieltovicensis (quod bonum pro speciali hypotheca eisdem Patribus assignamus) firmissimè obligati sint, donec prædictum capitale duorum millium florenorum in manus sæpe nuncupatorum Patrum non deponatur, pro censu, seu interesse annuatim prædictis Patribus centum viginti florenos, vel eorundem valorem in frumento persolvere asportando ipsum ad Conventum futurum, quæ solutio ab illa die incipere debet, quâ Patres præfati actu Ecclesiæ Beatae Virginis *MARIÆ* in Zassova possessionem consequentur.

Vicissim autem Admodum Reverendus, Eximius ac Religiosus P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalceatorum Sanctissimæ *TRINITATIS* Redemptionis captivorum Minister, utpotè sufficienter ab Admodum Reverendo ac Religiosissimo P. Joanne a S. Felice ejusdem Ordinis per Germaniam, Hungariam, & Bohemiam, ac alias Sacratissimæ Majestatis Provincias Generali Commissario instructus, hanc Foundationem pro Sacra Religione gratò animò liberè non solum acceptat, verùm etiam nomine totius Religionis suæ suprædictos Perillustres Dominos, & Successores eorum inter Patronos, Benefactorèsque Sacrae Religionis participes facit, specialiter autem futurum Conventum, Religiosos, ac Patres dicti Ordinis ibi Zassovia habitaturos ad persolvendum in perpetuum obligat, & obstringit.

Primò: Singulis diebus Veneris in honorem Passionis Nostri Redemptoris unum Sacrum in altari Beatae *DEI* Genitricis *MARIÆ* pro animabus parentum, fratrum & sororum prædictorum Perillustrium Dominorum, ac pro eisdem post eorum mortem. Secundò: Singulis diebus Sabbatinis coram eadem Beata Virgine *MARIA* unum Sacrum pro prædictis nostris Patronis & eorum Successoribus. Tertiò: Singulis annis unum Anniversarium pro omnibus Antecessoribus piè defunctis, & pro Successoribus post eorum mortem. Et tandem in festivitibus Beatae Virginis *MARIÆ* pro eisdem Litaniam Lauretanam coram eadem Sanctissima Virgine *MARIA*. In quorum fidem has Litteras Fundationales a præfato Admodum Reverendo Patre Ministro Sacrae Religionis Sanctissimæ *TRINITATIS* corroboratas, & a duobus testibus studiosè ad hoc requisitis propriis manibus subscripsimus, & ordinariò Sigillò

1722. nostrò in Arce nostra Ewanovicensi corroboravimus die 19. mensis Novembris. Annò 1722.

(L.S.) Joannes Wenceslaus Przepisky de Richenburg.

(L.S.) Theresia Veronica Przepiskin nata Sponerin ab Elinistorff.

(L.S.) P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalc. SSS. TRINITATIS Redemptionis captivorum.

(L.S.) Isidorus Josephus Przepisky de Richenburg.

(L.S.) Joannes Wenceslaus Przepisky de Richenburg.

Cardinali Episcopo tota rerum series proponitur.

Is laudatus.

2. Decembris
Foundationis
accessio novissima.

XIII. Felicissimis hucusque successibus inchoata Fundatio spem fecit ulterioris progressus; multorum namque subsidiis opportunè provecta gravaminis parum aut respectivè nihil Fundatoribus peperit, & ingentia eis merita apud DEUM conciliavit: nec dubitare licebat, plures fore, qui hoc pietatis exemplò allecti benefactorum Albo sua essent nomina daturi, ut Pater prudenter praesagièrat, & eventus comprobavit. Nihil itaque diutius cunctandum ratus ad Aulam Caesaream properè contendit, ut exhibitis, quas collegerat, facultatibus ab Augustissimo Imperatore Fundationis Confirmationem impetraret. In via tamen, cum non procul abesset Cremfiriò, ubi tunc temporis degebat Eminentissimus Dominus D. Wolfgangus Hannibal S. R. Ecclesiae Cardinalis e Comitibus de Schrattenbach, Princeps Episcopus Olomucensis, cujus Jurisdictioni in causis Ecclesiasticis omnis Moravia subest, eundem sibi conveniendum putavit, & Cremfirium delatus post expositum Zassoviensis Fundationis Statum Suam Eminentiam suppliciter obsecravit, ut pro suo zelo ad Divini Numinis Gloriam, Mariani cultus augmentum & animarum salutem hoc piissimum Ordinis negotium suis favoribus prosequi, & potentis patrociniò calidè fovere velit. Eminentissimus Princeps consideratis rerum momentis industriam Patris laudavit, eique se ope sua semper praestò futurum, & Ordini nostro, ubi se opportunitas obtulerit, haud segniter velificaturum promisit: monuit igitur, ut progrediretur sub DEI benedictione, Sacrae Caesareae Majestatis Benevolentiam captaret, & Aulam ad eadem vota induceret, se nullam prorsus moram objecturum, quò minùs de parta Fundatione quàm celerrimè gaudere possit. Tam favorabilis responsò erectus Pater majori fiducia Viennam perrexit, quam inclinante jam mense Novembri feliciter tenuit.

XIV. Dum supplicem Libellum Pater concipit, momenta rerum in ordinem disponit, & lineas ducit, ad Fundatorum numerum augendum non requisitus, sed sua sponte accedit Illustrissimus alter Comes Zierotin, mirabili sanè DEI Providentià, dum unus ejusdem Nobilissimae Stirpis Heros operi principium dat, alter circa finem, cæteris minimè postponendus, eandem Fundationem suis facultatibus ad coronidem perducit; ut sic non
imme-

immeritò, citra ullum tamen aliorum præjudicium, ab initio, & a fine Zierotiniana nuncupari hæc mereatur Fundatio: quod procul ab omni dictum invidia esse velim. Contigit illud prima mensis Decembris, ut ex ipsis Foundationis Litteris uberius elucescet, quas subjicio:

Ego Joannes Ludovicus Sacri Romani Imperii Comes & Dominus de Zierotin, Dominus Hereditarius Dominiorum Ullersdorff, Viesenberg, Johrnsdorff, Blandavia, Krumpisch, Bohutin, Kœmnitz, & Civitatis Feudalis Mezritz &c.

Præsentium tenore notum facio omnibus ac singulis, quorum interest, aut interesse potest, quòd devotione erga Sanctissimam TRINITATEM inductus, & zelò propagandi cultum Beate semper Virginis MARIE commotus, & ex affectu juvandi CHRISTI Fideles in captivitate paganorum miserè detentos pro Reverendis Patribus Ordinis Discalceatorum Sanctissima TRINITATIS de Redemptione captivorum in Zassova ad Dominium Roznoviense spectante fundandis, Foundationis perpetua titulò duo millia florenorum Rhenensium assignaverim, quod ipsum per præsentem fundo, & assigno ità, & tali formâ, ut ego & Heredes mei, nec non quicunque Possessores Domini mei Ullersdorffensis (quod Dominium pro speciali hypotheca eis assigno) obligati sint, donec prædictum capitale duorum millium florenorum persolutum fuerit, pro censu, seu interesse annuatim prædictis Patribus centum viginti florenos persolvere; quæ solutio ab illa die debet incipere, quâ Patres præfati (habita facultate Sua Sacra Casarea Regiæ Catholicæ Majestatis) actu Ecclesiæ Beate Virginis MARIE in Zassova possessionem consequentur.

Vicissim autem Admodum Reverendus, Eximius ac Religiosus P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalceatorum Sanctissima TRINITATIS Redemptionis captivorum Minister Pragensis, utpote sufficienter plenipotentiatum ab Admodum Reverendo, Eximio ac Religiosissimo P. Joanne a Sancto Felice ejusdem Ordinis per Dominia Casarea Commissario Generali Foundationem hanc gratissimò animò & affectu liberè suscipit, & acceptat, & Illustrissimum Dominum cum Devotissima Conjuge sua, Posteris ac Successoribus suis pro specialibus Patronis & Benefactoribus Sacra Religionis declarat, & agnoscit, ac Religiosos & Patres ibi Zassovia habituros obligat, & obstringit ad celebrandum singulis diebus Sabbathinis in perpetuum unum Sacrum in Altari Beate Virginis MARIE pro prædictis nostris Patronis & Benefactoribus, suisque

F f f f f f f f f f

Posteris

1722. *Posteris & Successoribus. In quorum omnium fidem has Litteras Foundationis a praefato Admodum Reverendo Patre Ministro pariter corroboratas mea manu signavi, & ordinario meo Sigillo corroboravi Vienna in Austria die 1. Decembris Anno 1722.*

(L.S.) *Joannes Comes a Zierotin.*

(L.S.) *P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalceat. SSS. TRINITATIS Pragensis Minister.*

Supplex Libellus offertur.

Fert repulsam.

XV. Hucusque Conventus nostri Zassoviensis Fundatorum, quos primos veneramus, quia Foundationi initium dederunt, numerum deduximus, de caeteris, qui post Clementissimi Caesaris assensum hos eodem pietatis exemplo secuti sunt, suis temporibus postea dicendum veniet. Illis itaque in Libello supplicis singillatim nominatis & expositis obligationum hypothecis pluribus ostensa fuit necessitas Conventus illis in locis aedificandi, non solum pro servitio Ecclesiae, verum etiam pro rudis & incultae plebis utilitate, quae ad Christianam Doctrinam addiscendam, & mores excolendos multorum Sacerdotum opera indigebat, ne peccatum more in desertis vitam duceret. Dies erat tertia Decembris, qua P. Michaël ad Caesaris alloquium admissus est: exposuit ille omnia nervose, ac tandem Libello supplicis Sacrae Caesareae Majestati humiliter oblato rogavit, velit Clementissimo Annutu suo nostrae in Marchionatum Moraviae propagationi, unde plurima populo essent obventura emolumenta consentire. Benigne auditus non absque omni spe Pater ab Augustissimi throno recessit. Ad Supremum Regni Bohemiae Consilium Libellus supplex pro more defertur; sed post dies paucos repulsam tulit, ob aliud Decretum, quod non ita pridem emanaverat, quo cavebatur, ne in Haereditariis Domibus Austriae Provincia Regularium Conventibus multiplicentur. Equidem Pater hoc telum jam praeviderat, quamvis autem praevisa jacula minus ferire dicantur, hoc tamen ejus praecordia graviter sauciavit: ast cedendum erat tempori, praecipue quod concepta in DEUM & Caesaris Clementiam fiducia meliores successus polliceretur, quorum interim ambigua spe lactabatur.

C A P U T VI.

In Zassoviensis Foundationis negotio laboratur sine profectu.

1723. Perniciosum Consilium ad evertendam Zassoviae fundationem prosoditur.

I. **A**uspiciamus nunc annum Reparatae Salutis millesimum septingentesimum vigesimum tertium, rerum memorabilium sterilem, & ob sinistros eventus infelicem. Acta superioris anni circa Zassoviensem Foundationem haerent in salebris, concepta spes timore & pavore vacillat, omnia in periculo haud procul a ruina versantur; prodivit enim, nescio in cujus officina proculsum consilium, quo, ne ulla nobis spes Zassoviensis Foundationis obtinendae amplius

1723.

ampliùs relinqueretur, Cæsari suadebatur, ut Sua Majestas ad Cardinalem Episcopum Olomucensem epistolam dirigeret, (quod & factum est manu vicaria) & in ea Episcopum adhortaretur: cùm videlicet terra regionis illius, ubi Patres Trinitarii Cœnobium impetrare satagunt, Sacerdotum sit indiga, Sua Eminentia per se, aut suos rem disponat, permoveátque Magnates, ut hi eas facultates, quas in Cœnobii foundationem Patribus Trinitariis obtulerant, meliùs ad instituendum Zaffoviæ proprium Parochum convertere velint. Quæ res dum innotuit, apud adversarios quidem applausum invenit, verùm omnibus nostris Fundatoribus magno-
pere displicuit, adeò ut ne unicus quidem repertus fuerit, qui huic propositioni assensum præberet; quinimo cuncti responderunt, se exiguas illas facultates, quas in Cœnobii foundationem contulerant, solùm in favorem sacri Ordinis Trinitarii spontanea voluntate dedicasse, alioquin si Parochi institutionem spectassent, maluissent singuli in proprio potiùs, quam in alieno territorio Curionem fundare; ubi namque eadem urget necessitas, par militat ratio. Verùm non permisit DEUS, ut alii intrarent ad labores Patris, & fruges, quas ipse messuerat, in aliena horrea comportarentur.

II. Hac nube celeriter dissipata major spes effulsit aliquando favente DEO desideratum finem assequendi: ut autem citiùs afflictæ causa refloresceret, crebriores in communi preces indictæ sunt, Sacrificia & vota multiplicata, quemadmodùm in gravioribus Ordinis negotiis fieri consuevit. Firma inter hæc constabat fides in DEUM, bonorum omnium Largitorem, in cujus manu sunt corda Principum. Experta jam sæpius Benignissimi Cæsaris, qui legem ab se latam pro suo arbitrio antiquare, dispensare, ac interpretari poterat, in Ordinem nostrum propensio & studium pressum levavit nostrorum animum, Patrémque Michaëlem roboravit, qui hóc annò ex Conventùs Pragensis Ministro Procurator Generalis ad Curiam Cæsaream creatus pro adepti muneris ratione Aulicorum Ministrorum ædes obivit, benevolentiam eorundem pro causa sua prehensavit, & in rebus intricatis auxilium, sive consilium ab eis flagitavit. Frequenter etiam, in quo totus rerum cardo versabatur, Clementissimi Cæsaris thronum adivit, & expositò Divinæ Gloriæ incrementò, animarum fructu aliisque haud contemnendis emolumentis, ex hac Fundatione in Moraviam redundaturis, enixissimè precibus poposcit, ut Sua Majestas pium hoc negotium sibi commendatum habere, illudque Imperiali suo Annutu coronare dignaretur. Augustissimus Cæsar Patris supplicatione emollitus, nihil amplius se difficilem præbuit, sed indulgentissima pietate promisit, se votis ejus haudquaquam adversaturum, aptum duntaxat tempus expectaret. Hoc Imperatoris responsum erat Patri suavissimum balsamum, quò languentem animum suum confirmavit: statuit proinde occasionibus sollicitè invigilare, ac recentem Cæsaris favorem indefessâ suâ industriâ tam diu comitari, donec desideratum finem feliciter obtinuisset.

III. Hóc eòdem annò currentis Sæculi vigesimò tertiò Augustissimus Imperator CAROLUS cum ELISABETHA
 Fffffff 2 CHRI-

Spes precibus
fulcitur.

Et promove-
tur negotium.

Coronationis
ocasio melio-
rem sponde
succellum.

1723.

CHRISTINA Leætissima Coniuge sua Pragæ Bohemorum ad Hæreditariam capeffendam Regni Coronam migrare decreverat. Cùm jam univèrsa Cæsaris Aula eò se contulisset, P. Michaël Procurator Generalis hoc opportunum gratiarum tempus fore ratus, quò ipse votorum suorum compos efficeretur, & operosum hujus Foundationis negotium ad coronidem perduceretur, sub initio mensis Augusti in viam se dedit, & citato itinere Pragæ contendit. Ibi quintâ Septembris CAROLI Imperatoris in Regem, & octavâ ejusdem, in festo Natæ Divæ Virginis, ELISABETHÆ Imperatricis in Reginam Bohemiæ inauguratio plùs quàm Regiâ Pompâ peracta fuit. Tunc enim verò Pater existimavit gratiosissimum adesse tempus, quo semisopitum Zassoviensis Foundationis negotium meliore quàm priùs successu resuscitaret. Binos itaque Supplices Libellos ad Augustissimum Cæsarem adornavit, illòsque Augustissimæ Imperatrici, Neo-Coronatæ Bohemorum Reginæ, per Cardonæ Principem ejusdem Suxæ Majestatis Supremum Aulæ Præfektum in manus consignavit. Libellorum unus ad Supremam Regni Bohemiæ Cancellariam, alter ad Eminentissimum Cardinalem Principem Episcopum Olomucensem, sub idem tempus Pragæ degentem, remissus, & ab Imperatrice Regina magnopere commendatus fuit. Horum ille Libellus, qui ad Cardinalem, eximium nimirum Causæ nostræ Fautorem, pervenit, faventissimis oculis, manibùsque receptus fuit. Secus accidit in eadem causa alteri; hic namque tantas turbas, tantàmque indignationem concitavit, ut tertia & decima ejusdem mensis Edictum prodiderit, five interdictum dicere malis, quò Patri Procuratori Generali peremptoriè mandabatur, ne unquam deinceps amplius de fundatione Zassoviensi verbum loqueretur, aut quidquam quomodo-cunque ulterius moveret. Verbò: perpetuum silentium ei hæc de re impositum fuit.

Perpetuum silentium imponitur nobis.

Nox obscura involvit Fundationem.

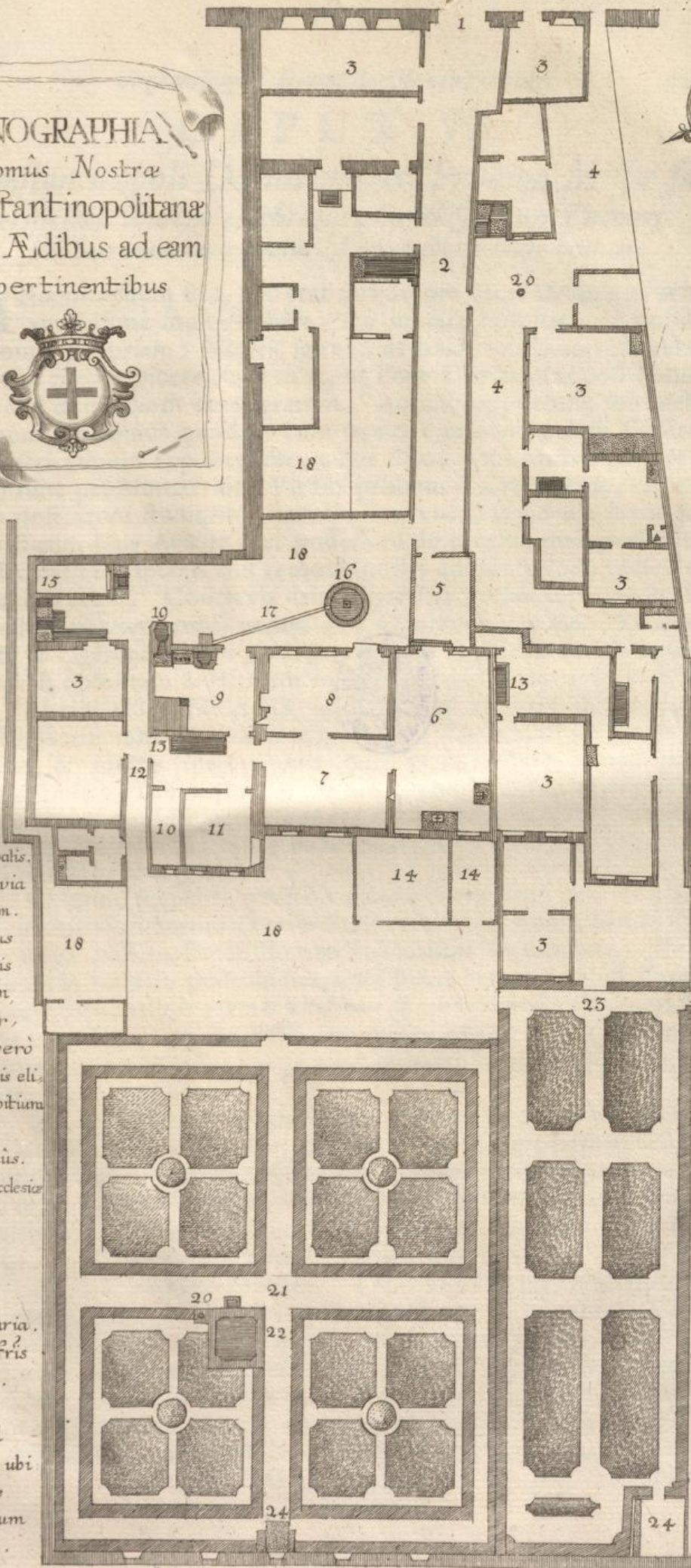
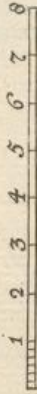
Solacium ab Eminentissimo Cardinali Episcopo & Consilio.

IV. In tanta Regiæ Coronationis luce, ac splendore hæc Nox obscura quanta mœstitiæ caligine Patris animum involverit, cogitari faciliùs, quàm verbis exprimi potest; utpotè, qui eo prorsus tempore, quò sibi supremum sui propositi apicem conscendisse videbatur, repenti dejectus in ultimum præcipitium ruit, unde ipsi nulla ferè spes emergendi reliqua manserat. Erexit tamen nonnihil jacentem Patris animum Eminentissimus Cardinalis Princeps Episcopus, suasitque, ut tantisper a negotio desisteret, ac in silentio præstolaretur, donec Aula Cæsarea Viennam remigrasset; causam esse DEI, eamque feliciore successu aliquando non carituram. Ne autem Pater rursus in similes syrtes incideret, suggestit ei alium arcanum modum & viam, quâ Suam Cæsaream Majestatem absque aliis arbitris ad benevolum assensum commovere valeret. Hæc licet piissimus Princeps, Ordini nostro singulariter addictus, inspiraret, immodicum tamen Patris mœrorem vix abstergere potuit; abhorrebat namque ab ulteriore hujus negotii procuratione, quòd metueret, ne exulceratis semel animis, si eandem aleam rursus tentaret, res in longè gravius malum desineret.

CA.

ICHTNOGRAPHIA

Domus Nostræ
Constantinopolitana
cum Aedibus ad eam
pertinentibus

1. Porta principalis.
2. Plateola sive via ad Ecclesiam.
3. Variæ domus quæ exteris ad censum, elocantur, tempore verò Redemptionis liberatis hospitium præbent.
4. Atrium domus.
5. Vestibulum Ecclesie.
6. Ecclesia.
7. Sacristia.
8. Friclinium.
9. Culina.
10. Cella penuraria.
11. Habitatio fr̄is Oeconomi.
12. Ambitus.
13. Gradus ad superiora, ubi sunt cellæ Religiosorum et Schola.

14. Repositorium lignorum et carbonum.
15. Torcular uvarum.
16. Cisterna.
17. Aquæ conductus ad cisternam.
18. Area domus.
19. Furnus.
20. Putei.
21. Hortus Religiosorum.
22. Vas aquarium pro rigando Horto.
23. Hortus pro inquilinis exteris.
24. Pergula hortenses.
25. Murus in fine horti an. 1735. e fundamento extractus, unde patet prospectus ad Turcarum Cameterium.

CAPUT VII.

1723.

Constantinopolî Domus emitur. Primum Missæ sacrificium ibidem celebratur. Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum collocatur. Latina scholæ datur initium.

I. **I**ncommodum fuit, nec erat pro decore Sacri Ordinis in urbe amplissima multa habere, seu mutare hospitia, & nullibi domum propriam: Nostri igitur, ut huic malo anteverterent, sollicitè circumspicere cœperunt, ut Peræ Constantinopolî stabile aliquod domicilium compararent. Accidit opportunè sub idem tempus, ut domus quædam cum horto e regione palatii Cæsarei Ministri venum exponeretur, cujus situs, cum nostris placeret, eam sunt per Momartium, Virum probum & Catholicum, rerumque nostrarum studiosum licitati, conveneruntque die sexta Januarii cum Isaia Afskier loci possessore de pretio, quò persolutò undecima Maji incolis aliò remotis nostri domus & horti possessionem iniverunt. Conclavia deinde partiti, aptius securiusque in Sacellum converterunt, cætera aliis usibus deputarunt. Tandem sextâ & vigesimâ mensis Junii pro Divinis Mysteriis domi obeundis post obtentam facultatem in dicto sacello aram erexerunt, & ad TRI-UNIUS DEITATIS honorem & gloriam incruentum Missæ Sacrificium immolare cœperunt. Tandem ut laxius habitarent, & multis incommodis occurrerent, non multò post solutò pretiò vicinas quoque domos coëmerunt, ne porta principalis, cujus dimidia pars duntaxat eorum tunc potestati suberat, noctu aperta relinqueretur, ut antea crebrius non sine gravi eorum periculo contigerat.

Emitur domus & prima Missa celebratur.

II. Annò sequenti, quartò videlicet & vigesimò currentis sæculi, in festo Sanctorum Petri & Pauli Principum Apostolorum ibidem apud nostros Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum aservandum in Sacratio positum fuit, præcipuum in omnibus afflictionibus ac necessitatibus animæ solatium & præsidium: hæc peracta fuere insigni quidem modestiâ, devotione ac pietate, nulla tamen pompa exteriore. Sic res ferebat, nec enim aliud inter hostes Sanctæ Fidei fieri licebat.

1724. Sanctissimum Eucharistiæ in sacello aservanda collocatur.

III. Quoniam verò Constantinopolitana Domus hæc Cæsareâ Munificentiâ singulariter pro Redemptione captivorum Christianorum fuerat instituta, successivè quidam redimebantur captivi, & ad patriam quisque suam oblata occasionis opportunitate remittebatur. Servit adhuc, & serviet quamdiu Domus illa stabit pro constanti captivorum Christianorum solatio.

Ibidem captivi redimuntur.

IV. Nec captivis tantùm, sed aliis etiam urbis Constantinopolitanæ indigenis Fundatio commodavit; rogatus enim P. Casimirus a S. Josepho noster a quibusdam urbis incolis, Romano-Catholicæ fidei addictis, ut eorum filios in Latina Grammatica erudiret, prolixè annuit, & obtentâ sui Superioris licentiâ lubenter in se id oneris suscepit: sexta itaque die Novembris hujus anni convenerunt novem discipuli, qui subinde plurium accessione

Scholæ Grammaticæ aperitur.

Discipulis pluribus.

1724. aucti mox ad quatuordecim, postea usque ad duos & viginti excreverunt: interdum etiam plures, alias quoque pauciores numerabantur, qui in diversis Grammaticae Classibus & litteris humanioribus erudiebantur. Perseveravit Pater in hoc gratuito docendi munere quamdiu vixit, post cujus fata alter ex nostris in hoc pio officio eidem successit, qui haud dispari sollicitudine tædiosam provinciam hucusque administrat.

Sacrum ibidem poenitentium tribunal.

V. Præterea nostri Constantinopolitani Patres non tantum eruditione, doctrinâ & exemplò illis populis prælucent, sed etiam idiomatis Turcici & aliarum linguarum gnari frequentes sunt in sacro poenitentiae tribunali, & non modo Catholicos, sed etiam Romano-Catholicae Ecclesiae unitos Græcos, Armenosque exaudiunt & absolvunt, ut proinde in vinea Domini utraque manu laborent, & usque hodie fructus animarum uberrimos colligant.

C A P U T VIII.

Zassoviensis Conventus Fundatio Indulgentissimi Cæsaris consensu tandem stabilitur.

Silentium diu durat, & diu dolet.

I. **O**Mne gaudium & desiderium nostrum in acerbissimum luctum & mœrorem transivit, postquam spes Zassoviensis Fundationis impositò perpetui silentii præceptò exaruit, & in ipso propemodum ortu suo exspiravit. P. Procurator Generalis conatu suo frustratus, & ab expectatione sua dejectus Viennam tristis rediit, nec aliter nisi magna animi sui amaritudine præteritorum meminisse potuit. Etsi verò Con-Fundatores & Patroni constanter in suo persisterent proposito, dirutò tamen fundamentò, nihil firmare aut superædificare licebat; etenim rebus conclamatis se opponere est actum agere, & contra torrentem niti. Labuntur dies & menses, nec quidquam melioris spei affulget. Et ecce tibi! *repente*, ut commune fert adagium, *DEUS e machinis* succumbenti causæ manum supposuit. Plerumque fieri solet, ut dum humanum desinit, Divinum succedat auxilium. Res sanè mirabilè Divini Numinis Providentiâ ad optatum effectum pervenit.

Tertiò instatur pro fundationis assensu.

II. Mensis Februarii initium agebatur, quando P. Michaël Procurator Generalis, nescio quò afflatus instinctu, animum relumpfit. Tertiò igitur supplicem Libellum adornat, ac denuo causas & rationes coacervat, quibus Cæsarem ad Clementissimum Zassoviensis Fundationis Assensum permoveret. Impellebatur etiam (ut acta memorant) ad hoc faciendum his aut similibus cogitationibus: *Nonne Religiosus Trinitarius ego sum? binis vicibus Suam Sacram Cæsaream Majestatem imploravi, profectò id ipsum mihi tertiò etiam agendum est.* Tertià demum mensis Februarii Pater Cæsaris alloquium petit, & quod admiratione non vacat, cum plures tunc essent, qui eandem gratiam avidè ambirent, Pater ante alios admissus fuit. Ille ut in Cæsaris conspectum venit, his ferè aut similibus conceptis verbis mentem suam aperuit:
Mini-

Minimè lazebit Suam Sacratissimam Majestatem, me Religiosum esse Trinitarium, qui eandem de fundando in Moravia Zassoviensi Cœnobio prima vice in nomine DEI Patris accesseram, nec tamen desideratum assensum impetare potui. Accessi secundò in nomine DEI Filii, qui Æternum DEI Patris est verbum & locò benignissimi annutùs perpetuum silentium mihi fuit impositum. Venio nunc tertio in nomine DEI Spiritùs Sancti, neque dubito, quin hic omnis bonæ voluntatis spirator, Sua Sacratissima Majestati gratiosum Fiat, quod non nisi ad majorem Sanctissima TRINITATIS Gloriam, Beatæ DEI Genitricis augendum cultum & multarum animarum salutem tendit, sit inspiraturus. Subjuxit deinde: Recenter Viennam advenit Comes a Turri, qui utpote Canonicus Olomucensis & Ecclesiastici Consilii ibidem Assessor candidè atque ingenuè magnam circa hanc fundationem Majestati Vestra fatebitur necessitatem, ei benignam aurem præbere dignetur. His auditis jussit Imperator Comitem sequenti die ad se venire, ut rationes ejus audiret. Id Pater Procurator Generalis e vestigio Comiti indicavit. Sequens ut illuxit dies, Comes ad Cæsaris alloquium se præparavit, & præfixâ horâ comparuit. Indicatus & admissus Sacræ Cæsareæ Majestati pium hoc opus tum maximæ necessitatis ratione, tum devotionis augendæ causâ tanta cum energia commendavit, ut Imperator ad suscipiendum hujus causæ patrocini-um permotus Supplicem Libellum gratiosè duxerit expediendum. Dies, quibûs hæc agebantur, fuere tertia, ut jam insinuavimus, & quarta Februarii non sinè mysterio infra octavam festivitatis Beatæ Virginis Purificatæ, eventu sanè mirabili, si consideremus, anno superiore die tertia & decima mensis Septembris infra octavam festivitatis Natæ Beatæ Virginis nos per injunctum silentium causâ cecidisse, hõc verò annò infra octavam ejusdem Virginis Purificatæ voti compotes factos fuisse, quod utique DEIPARÆ Virginis, afflictæ causæ patrocinantis, Intercessioni & precibus adscribendum esse reor. Igitur tertio Supplex Libellus ad Excellentissimum D. Franciscum Ferdinandum Comitem Kinskium Supremum Cancellarium mittitur; cùm verò nullatenus expediret, ut in Consilio Regio Regni Bohemiæ tertio examinandus statim proponeretur præsertim post imperatum silentium, cui morem gerere oportebat, a P. Commissario Generali ad eundem Excellentissimum Supremum Cancellarium duo eidem pridem noti, & valde accepti Religiosi e Cœnobio Viennensi sunt ablegati, qui nomine totius nostri Ordinis indicabant recentem rei successum, & obsecrabant, ne Supplicem nostrum Libellum Consilio prius proponeret, quàm Suæ Majestati locutus, ac de beneplacito Cæsaris certior factus fuisset. Comes benevolentissimus alioquin Ordinis nostri Fautor, postquàm rei statum intellexisset, pollicitus est, se piæ causæ omni ope affuturum, nec prius destitutum, donec eandem ad felicem exitum perduxisset.

III. Cùm igitur quædam Regni negotia Suæ Majestati proponenda occurrerent, Comes tanquàm Supremus Cancellarius opportunitatem nactus est aliquid de nostra Fundatione in medium proferendi: quæsit itaque, num Suæ Majestati placeret Patribus

1724.

Et impetratus, Comes de Turri negotium maximè promovit.

Reflexio super duas festivitates Beatæ Virginis, in quarum una causa cecidit in altera superexiit,

Cæsaris Consensus promulgatur & fundatio expeditionem sortitur.

1724. Trinitariis Zaffoviensem Foundationem concedere? Ad quæ Imperator respondit: *Demus Patribus Trinitariis banc Foundationem.* Hòc auditò Supplex Libellus Consilio proponitur, quod, dum beneplacitum Cæsaris & Regis sui intellexit, refragari amplius minimè ausum ad imperium suæ Majestatis resolutionem Cæsaream comprobavit. Considerantur illico pacta & conditiones datæ & acceptæ, concipitur Foundationis Diploma, ac tandem decernitur, ut pro majori Foundationis stabilimento & securitate, obtentæ facultates ad Regias Marchionatûs Moraviæ Tabulas referantur, eisdemque inferantur.

Suppeditantur quædam ab amicis pro nova foundatione utensilia.

Satis est dubio de mediocritate sufficientia.

IV. Interim P. Michaël Procurator Generalis futurorum providus a notis & amicis corrogavit Ecclesiæ domusque utensilia, quæ liberaliter a diversis suppeditata recentem Foundationem egregiè corroborarunt. Hæc inter postremò emerfit in Regio Consilio dubium ac quæstio: num oblatæ a Fundatoribus facultates sufficerent ad tredecim Religiosos absque mendicationis subsidio, cui renunciare opus fuit, sustentandos? Re in Controversiam adducta, censuerunt, ut P. Procurator id priùs probaret, antequam Foundationis Diploma expediretur. Pater sinè mora Foundationis facultates, cæteraque omnia, quæ jam obtinuerat ex Ordine in charta descripta Consilio exhibuit, quibûs maturè consideratis tandem hoc eodem anno die quarta & vigesima mensis Novembris, non sinè ingenti nostrorum gaudio, & amicorum congratulatione Diploma expeditum fuit.

CAPUT IX.

Ad constituendam ex nostris Cœnobiis Provinciam præliminares fiunt dispositiones.

Agitur de nostris Cœnobiis in Provinciam erigendis.

I. **A**Nno superiore Generale Definitorium nostrum mense Septembri Madriti regulariter congregatum de statu, numero & qualitatibus nostrorum Conventuum exactam habere voluit notitiam, ut videret, utrùm hi nostri Conventus secundum sacras Leges in Provinciam redigi, & a proprio Ministro Provinciali gubernari possent. Igitur annò hujus Sæculi quartò & vigesimo die sexta & decima mensis Februarii P. Procurator Generalis in Curia Romana ad nostros in Germaniam litteras exaravit, quibûs Definitorii Generalis voluntatem iisdem significaverat. Non tamen res statim processit, sed aliquamdiu in ambiguo hæsit, quòd quidam putarent, nondum hujus rei opportunitatem adesse, nec Conventus talem statum attigisse, qualis ex præscripto nostrarum Sanctionum ad justam Provinciam constituendam requiritur. His tamen nihil motus Noster P. Alexander a Conceptione Major ac Generalis Ordinis Minister Transalpinis Ordinis progressibus studiosissimè invigilans instantiùs urfit negotium, jussitque, ut duo Patres ex Poloniæ Conventibus, & totidem ex nostris, per secreta suffragia electi, cum plena facultate novas leges ad uniformem totius Ordinis gubernationem condendi Mediolani convenirent, & collatis inter se consiliis viam ad hoc negotium perficiendum complanarent.

II. Demum Mediolani in Regio nostri Ordinis Cœnobio facta est Congregatio; cui P. Michaël a Sancto Josepho sub idem tempus Commissarius Generalis Italiæ præsedet. Adfuerunt duo ex nostris, videlicet P. Stephanus a Resurrectione Minister Poseniensis, & alter idem qui hæc scribo ad hunc finem electi. In vigilia Sancti Patris Nostri FELICIS, nona nimirum & decima mensis Novembris, Mediolanum feliciter pervenimus. Ex Patribus nostris Polonicis nemo comparuit, nec alius ex Italicis: accersitus proinde fuit P. Hieronymus a Jesu Maria Minister Mediolanensis, ut absentium vices suppleret. Peractis aliquot sessionibus communi Consilio quædam propositiones in chartam conjectæ sunt, ea tamen submissione ac reverentiâ, ut nostro Definitorio Generali integra potestas relinqueretur plenius omnia examinandi, & quidquid ad uniforme deinceps totius Ordinis nostri regimen melius & convenientius judicaverit, statuendi. Duo in hunc finem facta sunt exemplaria nostris nominibus subscripta, quorum alterum in Hispanias ad Nostrum Patrem Generalem Ministrum, & Venerabile Generale Definitorium missum, alterum verò in Archivo Conventus S. Caroli Romæ ad quatuor fontes repositum fuit. Ne verò, quod adhuc arcanò silentio tegendum erat, in publicum ante tempus emanaret, placuit universis, ut de rebus in congregatione propositis & actis silentium eousque servaretur, donec a Nostro Venerabili Definitorio Generali facta rerum discussione acta sinceriora promulgarentur. Illis in hunc modum peractis P. Michaël a Sancto Josepho Generalis Italiæ Commissarius Romam profectus est; nos autem quinta die Decembris Mediolanò digressi quartâ & vigesimâ ejusdem Viennam pervenimus Nati CHRISTI Festâ Spiritualî cordis gaudiò celebraturi.

1724.

Mediolani sine Congregatio, in qua pauci compareant.

De actis silentium servatur.

C A P U T X.

Duodecima succedit captivorum Redemptio.

I. **C**OMPUTATIS facultatibus, quæ præfenti tempore pro Redemptione captivorum suppetebant, sufficere videbantur ad novam expeditionem pro compeditorum libertate auspiciandam. Hinc P. Joannes a Sancto Felice tertia jam vice captivorum Redemptor operi confestim manum admovit, seseque ad iter Constantinopolitanum celerius accinxit, in cujus descriptione ego quoque, ut est in fine cursus velocior, me solitò citius expediam, quia sæpius supra ejusmodi pertractata sunt, ideòque ea duntaxat nunc prosequar, quæ peculiarem memoriam merentur. Prima Patris sollicitudo fuit de Salvi Conductus Litteris: accessit itaque Consilium Bellicum, eidemque proposuit, rebus benè consultum iri, si prius ab Ottomannica Porta commeatus Litteræ impetrarentur. Nunciatum est igitur Cæsareo Ministro ad eandem Portam residenti, ut quantocyus eas postularet. Hic verò nihil cunctatus illicò fecit, quod rogatus fuerat, dictasque Litteras veredariorum operâ circa finem mensis Augusti Viennam transmissit.

Ad iter Constantinopolitanum dispositio.

Litteræ Salvi Conductus impetrantur.

H h h h h h h h

Prin-

1724.

Princeps Eugenius de Sabaudia Cæsarei Exercitûs Polemarchus ad Nissensem Limitaneum Turcarum Præfectum quoque scripsit Epistolam, quæ P. Redemptorem ejusdemque charitatis Institutum & expeditionem quàm maximè commendabat. Insuper cum Pater per Transilvaniam redire cogitaret, ejusdem Principatûs Consilium Salvi Conductûs Litteras ei pariter præbuit, ne moram in profectioe pateretur. Augustissimus Imperator Noster ad idem pietatis opus promovendum navim & nautas jussit parari, quorum operâ per Danubium Belgradum usque cum suis Pater liberaliter deveheretur.

II. Rebûs ita compositis in Socium Fr. Gabriel a S. Stephano idiomatum tum Latini, Germanici, Hungarici, & Sclavonici gnarus adsciscitur, Quinta & decima Septembris omnibûs ad iter necessariis in navim comportatis de Litore solverunt. Tertiâ Octobris Belgradum tenuerunt, ac in nostro Conventu excepti ad nonam ejusdem mensis ibi substiterunt, sesèque ad iter terrestre compararunt. Apud Nissensem Præfectum depositis Serenissimi Principis Eugeni Litteris omnem humanitatem sunt experti, & ad ulterioris itineris securitatem multifariis adjumentis muniti. Tandem octava Novembris Constantinopolim attigerunt, ac sequenti die ad meridiem Domum ibidem nostram ingressi magnò Religiosorum ibi degentium gaudiò excepti fuerunt. In itinere P. Redemptor Tertianis laboravit, a quibus etiam Constantinopoli aliquamdiu vexatus nihil in suo negotio perficere potuit, donec pristinam recuperasset sanitatem. Unus solummodo captivus circa Philippopolim visis & agnitis nostris accurrit, summisque precibus redimi postulavit: conventum est de pretio, eoque persolutò redemptus cum nostris Constantinopolim perrexit.

III. Post aliquod tempus P. Redemptor a febribus liberatus portum maris exhaustis licet viribus frequenter adivit; tunc enim propter aëris intemperiem pleræque naves ad hiberna jam se receperant, investigavitque Augustissimi nostri Cæsaris subditos, quos in triremibus omnium miserrimam tolerare noverat servitutem. Reperti sunt aliqui, sed eos vendere Turcæ renuebant: ut proinde sæpenumerò opus fuerit Supremum Turcicarum navium Præfectum accedere, quatenus ejus auctoritate navarchi ad vendendos remiges compellerentur: interdum etiam Cæsaris Minister Residens allegatis pactis, inter utrumque Imperium stipulatis, & recentioribus Magni Sultani Litteris, quas in favorem Redemptionis obtinueramus, rem urgere debuit. Hinc paulatim unus alterve, subinde verò plures a triremibus absolvebantur. Erant inter hos duo Calvinistæ, tertius verò Lutheri venenò infectus, qui ut primùm se liberos agnoverunt, tantam charitatem immeritis sibi collatam considerantes & admirantes, non dubitarunt ampliùs apud Romano-Catholicos unam, veram & salvificam CHRISTI Fidem reperiri, ac propterea e vestigio in eadem Sancta Fide magis erudiri petierunt: probè instructi ejuratis avitis erroribus apud nostros in Æde sacra Veræ Fidei professionem emisserunt, & sacrosanctæ Ecclesiæ Sacramenta susceperunt cum firmo propo-

P. Redemptor
Constantino-
polim venit.

Laborat ter-
tianiis.

Unus in via
redemptus.

Redimuntur è
triremibus.

Tres ad fidem
Catholicam
conversi.

proposito in semel agnita Fidei veritate ad vitæ finem usque perseverandi. Et hæc quidem Domûs nostræ Constantinopolitanæ frugum fuerunt primitiæ, quas major secutus est postmodum Converterorum numerus.

1724.

CAPUT XI.

Constantinopolî in utramque Tartariam & Budziakensem & Crimensem transfertur & absolvitur Redemptio.

I. **A**ctis inter Spirituality gaudia apud nostros Natalitiis CHRISTI Redemptoris Festivitatibus Annus ingreditur ex ritu Ecclesiastico SANCTUS & JUBILÆUS, ut in Lege veteri præscribebatur: *Annus Remissionis & Redemptionis* in quo servi libertate donabantur, exulesque in patriam redibant. Nunc pariter antiquæ pietatis renovatis Oraculis idipsum hoc annò Patris Redemptoris operâ Constantinopolî usuvenit. Qua de causa meritò exultabant redempti, & qui restabant etiamnum captivi auspiciato hoc omine exhilarati eandem sibi sortem pollicebantur, ardentissimè in id desiderii intenti, ut a durissimo servitutis jugo propediem liberati in desideratam patriam reverterentur.

1725.

Annus Sanctus & Jubilæus remissionis & redemptionis.
Levitici 25.

II. Mensis Aprilis nondum suum cursum absolverat, cum P. Redemptor jam undecim supra centum captivos, Constantinopolî e Turcarum servitute liberatos, numeraret, inter quos sex supra quinquaginta e triremibus emancipati fuere. Venum tempus agebatur, cujus indulgentiâ excitæ naves Constantinopolitanæ in altum mare velis remisque procurfabant, secumque mancipia ad transtra damnata avehebant, ut vix Constantinopolî captivum aliquem tunc reperire liceret; cæteri namque qui remanserant ruri in variis agriculturæ laboribus distinebantur, ut proinde P. Redemptor cum Socio & sua redemptorum caterva in Budziakensem Tartariam proficisci decreverit, nihil dubitans, se ibidem adhuc aliquos reperturum, quos redimeret. Demum ut copiosior foret Redemptio, P. Philippum a Sancto Wenceslao Domûs nostræ Constantinopolitanæ Socium & incolam, cum parte facultatum in Crimeam ablegavit, ut quotquot posset, captivos redimeret, & ad se Demorabam sive Renum in Budziakensem Tartariam duceret cæteris jungendos. Quæ postquam inter eos convenissent, P. Redemptor viæ compendium facturus suos in navim collegit, annonam pro eis in plures dies coëmit, & de litore solvit. Bosphorum Thracium adversis fluctibus flatuque nonnihil contrario persulfârunt, sed post modicum tempus ingravescente tempestate tantisper sistere & oram tenere ad septimam & vigesimam ejusdem mensis diem, qua pelagi furor circa horam quintam a meridie nonnihil remisit, coacti fuerunt. Deinceps prosperò semper usi ventò trans columnam Pompei, & petras Cyaneas per Euxinum mare versùs ostia Danubii navigantes ipsi Kalendis Maji Vesperi ad Demorabam exscenderunt. Ubi Pater iterum ex insueta aëris intemperie quotidianis febribus

III. Constantinopolî redempti.

P. Redemptor in Budziakensem Tartariam migrans.

Hhhhhhhh a

graviter

1725.
P. Philippus
in Crimensem
mittitur.

graviter laborare coepit. P. Philippus alia in navi cum Gallico Consule in eadem Ponti difficultates incidit, & a feris Euxini maris fluctibus rejectus Byzantinum portum rursus subire necesse habuit, quamvis & ipse paulò post, quartâ nimirum & decimâ Maji, vela ventis permiserit, & secundissimo cursu post quatuor dierum navigationem Tauricam Chersonesum tenuerit. Eò delatus terrestri deinceps itinere Baceffarium perrexit, ibidemque brevi tempore non tamen sinè magno labore multisque afflictionibus novendecim Christianos captivos redemit.

Demorabz
conveniunt.

III. A febribus sanitati restitutus P. Redemptor negotiationem suam ferventius aggressus captivos Christianos investigavit, reperitque nonnullos senes in postrema Viennæ obsidione jam ante duos & quadraginta annos in captivitatem abductos. Inveniebantur quoque complures in nuperno cum Turcis bello ante novennium ex Transilvania & Hungaria abstracti minoris ætatis utriusque sexûs captivi. Redimuntur quotidie operâ quidem cujusdam proxenetæ Tartari regionem obequitantis, eosdemque adducentis. Hinc factum fuit, ut post modicum tempus octo supra septuaginta captivi solutis pretiis ibidem libertatem recuperaverint. Tertia & decima die mensis Julii P. Philippus ex Crimea redux suos redemptos cæterorum turbæ aggregavit, & cum P. Redemptore Bukarestum usque ad Valachia Principem profectus fuit, ubi frequentiores occurrunt Constantinopolim proficiscendi occasiones. Bukaresti a Principe recepti sunt benignissimè & Christianæ Charitatis officiis per septem dies liberaliter usque recreatis corporibus ad reliquum iter se compararunt.

C A P U T XII.

Redemptionis iter in patriam, & quæ per viam acciderint memorabilia recensentur.

In Transilvaniam iter prosequuntur.

Albae Carolinae recipiuntur a nostris.

I. Bukaresti beneficentissimo Principi, currus & equos nec non victualia ad iter liberaliter subministranti, nostri post debitas gratias persolutas valedixerunt, atque hóc officio perfuncti intermissum tantisper iter denuò resumpserunt. Viam igitur ingressi per notos crebriusque jam tritos calles ad rubram Turrim (munimentum est Transilvania in ipsis regionis claustris situm & perpetuo militari præsidio firmatum) pervenerunt, ibique exhibitis Salvi Conductûs Litteris, quas ab ejusdem Principatûs Consilio secum Viennâ attulerant, patentem statim ingressum nacti fuerunt, ne indictâ quidem ad sanitatem comprobendam quadraginta dierum morâ, quòd tribus jam mensibus Constantinopoli abfuissent, & Bukaresto omnes sani advenissent. Ulterius igitur profecti relicto ad sinistram Cibiniò in Festo Divæ Virginis in cœlos Assumptæ Albam Carolinam, ubi Ordo, ut sæpius jam memoravimus, domicilium obtinet, incolumes tenuerunt. Hanc urbem a meridie solemnî pompâ ingressi sunt, ne populus matutino tempore ab officiis Divinis spectandi curiositate

abstra-

abstraheretur. Cùm verò Episcopus Transilvaniæ eo tempore Claudiopolì degeret, Reverendissimus Canonorum Præpositus, Dominus Martinus Demeter, Pontificali ornatu cum Ministris obviam Redemptioni procedens illam more solito recepit, eandemque decenti ordine in Cathedralē Basilicam deduxit, ubi P. Paulus a S. Laurentio, Ordinis nostri Religiosus ad concionem dixit. Postea initiante eodem Dominò Præpositò Hymnum *Te DEUM laudamus* phonsci musico concentu sunt profecuti, additisque in gratiarum actionem consuetis comprecationibus solemnibus functio devotissimè fuit absoluta, ita quidem, ut complures ad miserorum hominum conspectum ex cordis teneritudine in lacrymas colliquecerent.

II. Per biduum Albæ Carolinæ morati die decima septima ejusdem mensis Augusti Claudiopolim contenderunt, eoque post dies quinque pervenerunt. Episcopus Transilvaniæ, Dominus Joannes Antalsius, qui, ut præmissimus, ibi tunc agebat, quòd Albæ Carolinæ captivorum ingressum suâ præsentia condecorare nequivisset, sponte se obtulit ad Redemptorum turbam solemniori ritu excipiendam. Itaque secundâ & vigesimâ ejusdem mensis manè magno comitatus splendore ad civitatis portas nostris obviam processit, in principem urbis Ecclesiam processionem deduxit, ibique pariter eundem Ambrosianum Hymnum inter musicos concentus absolvit. Res tunc memorabilis contigit, quam nunc subjicio: Dum junctim omnes redempti in atrio ad Collegium Societatis Jesu, dapes iisdem liberaliter subministrante P. Rectore dicti Collegii, convivarentur, & undique multi spectandæ novitatis causâ confluerent, quidam inter confertam populi multitudinem adolescens, annos circiter viginti natus, memor ante novennium fratrem germanum nomine Lucam tunc quinquennem ab irruentibus Tartaris in captivitatem fuisse abstractum, ut periculum faceret, an & iste quoque in hoc redemptorum agmine existeret, elata voce bis tæque clamavit: *Lucas, Lucas, ubi est Lucas?* Aderat & hic ignotus; sed ad notam vocem fratris Lucas cognomine Patrassius ætatis annorum jam quatuordecim primùm obstupuit, mox ab ore rejectò cochleari relictòque prandiò surrexit, eum intra populi multitudinem pervestigaturus, a quo vocabatur. Vocis indaginem secutus ad fratrem pervenit, eidemque paululum collocutus ambo se invicem statim agnoverunt, & mutuïs se amplexibus suavissimè strinxerunt, P. Redemptor veritus, ne hic fraus vel dolus lateret, ambos e vestigio separat, & quemlibet seorsim examinat: quis eorum Pater? quæ Mater? cujus cognominis & conditionis, atque alia plura; cùm verò illorum responsa exactè prorsus per omnia inter se convenirent, nemo ulterius dubitavit, eos revera fratres esse germanos. Hunc Lucam, ne Calvini erroribus, quibus parentes implicati tenebantur, rursus inquinaretur, supra laudatus Episcopus Transilvaniæ in fide Catholica, & bonis ac Christiano homine dignis moribus educandum suscepit. Erat ibidem alius quispiam Calvini erroribus a puero innutritus, hic præsentibus sectæ suæ homines frequenter arguebat:

Iiiiiiii

eccur

1725.

Claudiopolis
rursus solemniter
recepti fuerunt.

Mirabilem
quidam fratres in
mutuam cognitione
veniunt.

Ab alio sum
improperio
arguuntur
Calvinistæ,

1725. *Matth. 7. v. 16. Alii 12, con- vers.* occur & ipsi hujusmodi charitatis opera, ut est suorum e captivitate redemptio, non exhiberent, eisdemque frequenter dictum illud Evangelicum improperebat: *Ex fructibus eorum cognoscetis eos.* Eum hinc tedium suae sectae subivit, & in doctrina Catholica ritè instructus abjuratis Calvini dogmatibus Romano-Catholicae Fidei protinus accessit. Inter ceteros redemptos mulier quoque censebatur, cujus pater & mater etiamnum in vivis supererant. Pater intellecto filiae adventu Claudiopolim celeriter curru vectus contendit, ut charissimam filiam ad matrem propriosque Penates abduceret. Verum illa negavit se patrem secuturam, priusquam fidem Catholicam plenè combibisset. Ast pater haereticus nihil non agebat, ut filiam ab hoc proposito deterreret. Dixit itaque, matrem ex mœrore morituram, nisi illa quamprimùm domum rediret. Cui filia sapienter respondit: *Si per novem annos non fuit mortua mater, nec morietur intra paucos dies, quos anima mea salutis sum impensura.* Conversi sunt praeterea duodecim ex Hungaris & Transilvanis Calvini ac Lutheri erroribus infecti, qui Claudiopoli hac occasione per poenitentiae & Eucharistiae Sacramenta Sanctae Matri Ecclesiae reconciliati jurejurando promiserunt, se in vera Catholica fide, quam redempti receperant, ad mortem usque perseveraturos.

Iter Viennam usque,

III. Claudiopoli demum relicta iter in vicinam superiorem Hungariam sunt profecuti. Die sexta Septembris Agriam tenuerunt: dilatus tamen ibi fuit solemnis Redemptionis ingressus, quod nubilum caelum perpetuos illis diebus imbres effunderet. Proxima verò Natae Divae Virginis festivitate a meridie, postquam caelum ad pristinam serenitatem redivisset, destinata functio pari cum splendore fuit peracta. Manserunt Agriae apud nostros ad duodecimam usque mensis ejusdem, liberaliter habiti, multisque beneficiis cumulati. Hinc Budam profecti quinque dierum moram in ea urbe fecerunt, usque dum pro tot hominibus devehendis e circumsitis pagis vicisque currus & equi adducerentur. Tandem accelerato itinere die secunda mensis Octobris post meridiem Viennam sunt ingressi per compita, quorum alias jam mentionem fecimus, & ad nostram Ecclesiam processerunt, ubi consuetis solemnitatibus excepti fuerunt.

Redempti sum 228.

IV. Haec Redemptio numerat octo & viginti supra ducentos ex variis Turcarum & Tartarorum regionibus Christianos ad libertatem & patriam reductos. Non tamen omnes Viennam pervenerunt, sed Transilvani in Transilvania, Hungari in Hungaria ad proprias domos, quibus erant viciniore, demissi fuerunt. Ceteri ex ulterioribus provinciis cives Germani Viennam conducti ibidemque honesto viatico donati ad patrios lares remissi sunt. Augustissimus Imperator, qui superioribus annis per tribunalia sua prohibuerat, ne pauperes ad fores Ecclesiarum aut ostiatim per urbem stipem corrogarent, sed extranei patrias suas repeterent, valentes & robusti ad victum labore manuum suarum conquirendum adigerentur, indigenae verò qui ob gravem aetatem vel infirmitatem hoc praestare nequirent, publico sumptu illarum urbium

urbium vel oppidorum alerentur, unde quisque originem traxisset, sapientissimæ hujus Legis, ab se latæ, non immemor bis mille florenos inter redemptos distribuendos submitit, sed cum plerique eorum jam accepto viatico statim Viennâ discessissent, pecunia illa ad annum censum elocata fuit, ut in aliis hujusmodi occasionibus statum viaticum redemptis suppeteret, atque hoc pacto Augustissimi Cæsaris piæ voluntati cumulatius satisfaceret.

V. Dedicata fuit duodecima hæc Redemptio in amplo folio, uti alias crebrius, Augustissimo CAROLO VI. Romanorum Imperatori præfixo lemmate ex S. Petri Epistola desumpto: NON CORRUPTE LIBERATI A VRO VEL ARGENTO REDEMPTI ESTIS. Cui subjuncta fuit sequens nuncupatio:

Post bellò nuper domitum Orientem nunc etiam Occidente ad Hesperias plagas pacificato, hoc annò Sanctò-Jubileò sub Gloriosissimis Auspiciis Tuis Invictissime Cæsar hæc captivorum Christianorum e jugo infidelium enata est Redemptio: quemadmodum Octaviani Augusti Cæsaris tempore toto orbe in pace composito natus est totius humani generis Salvator & Redemptor. Hanc inter Analogiam gratiam scilicet & pacem conjunctior Charitum Trias Fides, Spes, & Charitas (sic me vatem ament Superi) virtutibus olim instaurabit cives, beabit populos, ditabit regna. Postquam igitur procul remotis Thracibus armorum siluit tumultus, atque metus est undique profligatus, nos pro munere nostro in pace præteriti belli persequimur reliquias, exules & hostium insultu a propriis laribus abstractos cives in patriam reducimus; quinimo in CHRISTUM Salvatorem, in animas fidelium commissas injurias paganorum vindicamus; ideòque numerosa omnis ætatis & sexus hæc caterva a barbaris vinculis eruta ad Augustale MAJESTATIS TUÆ Solium submississimè inclinata TIBI JUSTO, PIO, TER FELICI Principi Orbis Induperatori auream vovet ætatem, dum auream Libertatem sibi gratulatur postliminiò restitutam. Imis nimirum ac nimium infixam medullis memoriam tenet pulcherrimi beneficii, id est Byzantina Domus Ordini nostro in eorundem pauperum captivorum solatium non pridem erectæ sub Cæsarea MAJESTATIS TUÆ protectione & annua dote liberaliter stabilita. Huc tutior patet eis recursus, præsentius asyllum & securissima redemptio; inde ad remotissimas terrâ, marique plagas vicinior spes libertatis & prona venit subsidiorum occasio. Fons est atque scaturigo in Christiani populi salutem vel certè solatium jugiter manans. Irrigavit nunc dudum sitientes varias divisus in venas, quâ Thraciam atque utramque Tartariam citeriorem Budziakensem videlicet & Crimensem ulteriorem, ubique redempti spectantur hic

1725. copioso proventu. Latantur a triremibus teterrimo cruciatu eliberati; alii post Urbis Viennensis obsidionem hucusque diuturnam tolerantibus servitutem in longè optatissimam se assertos esse libertatem gratulantur; tenerior aetas ante novennium prius captiva, quàm quid inter hominem liberum & captivum interesset, sciret, nunc e Barbarorum tenebris & umbra mortis educta MAJESTATIS TUÆ fulgorem admiratur & cognoscit, quantum distent era lupinis, liberum scilicet inter vivere & vile servire mancipium. Nunc neonatos se omnes arbitrantur, in novamque restitutos vitam Clementissimæ MAJESTATIS TUÆ Splendor & Favor quasi ad Solis aspectum magis redanimat, auget successu, atque provehit; illi quidem inter manicas pedicæque vincti nunc MAJESTATI TUÆ sorte feliciorè devinctissimi, qui liberi emancipatique ad Gratiaë Thronum MAJESTATIS TUÆ provolvuntur, seque in aeternum devovent, nullo impostero hostilitatis casu arvelendos. Quod si annueris IMPERATOR! se reputant securos apud Supremum cœli terraque Regem, Universalem Mundi Redemptorem in precibus perseverabunt omnem MAJESTATI TUÆ ultrò Felicitatem exoraturi.

C A P U T XIII.

Pseudo-Redemptor quidam fallaciter Redemptionis ludit umbram exiguo tamen successu.

I. **N**ondum P. Redemptor a sua expeditione Viennam redierat, cum Leopoli (ubi duo cœnobîa Ordinis nostri florent, unum intra civitatis muros, alterum ad S. Nicolaum extra mœnia) ad decimam octavam mensis Julii ad nostros Viennam perscribitur, apparere hominem in Polonia adoptivis comis teatum & duplicis aquilæ schema pectori affixum gestantem, qui se venditet Sacræ Cæsareæ Majestati esse a secretis libellis, seque missum asserat ad redimendos captivos. Hic quadraginta circiter homines in Crimea redemptos per Poloniam circumducebat, & pro aliis adhuc redimendis publicè pecunias colligebat. Varias loquebatur linguas, Polonicam quidem imperitè, Turcicam autem (ut ferebatur) quàm optimè. Litteras quoque fidem facientes five Salvum Conductum ab Aula Cæsarea exhibebat, conficta tamen erant omnia, & spurium Sacræ Cæsareæ Majestatis Sigillum. Jactitabat præterea Impostor ille, se ab Augustissimo Imperatore in Crimeam ablegatum, ad captivos redimendos. Id quidem Patres nostri Poloni vehementer demirabantur velut rem inauditam & detestabilem, nec credere poterant, Augustissimum Cæsarem, Ordini & Instituto nostro aliàs addictissimum, mittere voluisse vilem ac impurum hominem ad opus Redemptionis peragendum, præci-

Impostoris
figura Vien-
nam nuncia-
tur.

Paradoxum
videtur no-
stris Patribus
Polonis.

præcipuè quod certis nunciis didicissent, Patrem Redemptorem nostræ Provinciæ eodem tempore in Turcia & Tartaria captivis redimendis incumbere. Qua de causa decreverat Camenecensis Conventus Ordinis nostri in Podolia Præsides suspectum hunc errorem comprehendere & in quæstionem vocare, veritus tamen in regno libero vim inferre sibi tutum non fore, ne in populo scandalum aut tumultus indè oriretur, præcipuè cum nebulo ille etiam Salvi Conductus Litteras a Turcico Choczinenfis præsidii Præsidente impetratas exhiberet, ob hæc a proposito destitit; cum interim fraudulentus ille Lavernio ad nostros Leopolienses crebrius diceret, se pecuniæ corrogandæ gratiâ Warfaviam certissimè concessurum, si exploratum haberet, Augustum Regem ibi versari, quòd multi Saxonica nationis captivi apud Tartaros reperiantur, quos redimere cuperet.

II. Nec minus ille protervè ad ingerendam nostris majorem invidiam egit, ac dixerat; adeò namque de callidissimo suo & ad artes veteratorias composito ingenio præsidebat; intellectò siquidem Regem Augustum Warfaviæ agere, illuc cum suis redemptis properavit spe magni quæstus illectus, quem ibi a Rege & Magnatibus corradere intendebat. Patres interim Viennenses ad Litteras Leopoli datas jam responderant, consuluerantque Patribus Polonis, ut peculatorem illum omnino attinerent, firmiterque crederent, neminem præter P. Redemptorem nostrum ex Aula Cæsarea in Tartariam Redemptionis causâ missum fuisse, idque adeò certum haberent, ut certiùs nihil dici possit. Hòc nunciò Patres Poloni confirmati vaserrimum impostorem Regi continuo detulerunt, cujus jussu die sexta Septembris circa supposititios captivos, ex Crimea Warfaviam adductos, facta est juridica inquisitio: & viginti ab eo redempti seorsim ad quæstionem vocati fuerunt. Tunc enim verò ex depositionibus testium patuit, hominem istum Baccarii in Crimea mense Maji sub nomine Owanis prima vice innotuisse, postea diversa nomina sibi adscivisse, hospitium apud Armenum Poppam, Hayvas nomine, conduxisse, deinde contractâ amicitia cum Demetrio Cioban Christiano, ex patre Rutheno & matre Serviana nato, qui septingentas & septuaginta possidebat oves, huic albæ mentis homini persuasisse, ut oves venderet, & sibi pecunias mutuò daret: Ciobanum igitur venditis ovibus dicto Owani dedisse octingentos Leoninos, quorum unûs quinque ac triginta grossos germanicos æquat, istum verò vicissim promississe, se eidem quadringentos imperiales Viennæ mercatorum operâ persolaturum. Immanis hic erat Stellionatus, quò ignaro homini veterator iste persuasit, duos Leoninos Viennæ uni imperiali æquivalere, cum tamen duo Leonini unum Imperialem Germanicum quadraginta grossis in pretio superent. Eum postea hæc pecuniâ acceptâ redemisse quinque captivos, alios verò collegisse jam emancipatos & liberos. Item tres Cosaccos in servitium accepisse, & cuivis eorum in singulos menses præter victum & vestitum tres imperiales in mercedem promississe, sed post quatuor menses evolutos eis nihil aliud quam par calceorum

Kkkkkkkkk

dedisse.

1725.

Cur non fuerit comprehensus?

Ejus instantia,

Warfaviam ad Regem pergit, detinetur, & sit inquisitio.

Testium depositiones.

1725. dedisse. Hæc breviter ex testium depositionibus eruta manifestas fecerunt impostoris illius fraudes ac deceptiones.

Fugam arripit.

III. Exinde pessima quæque sibi ominatus clanculum aufugit: nihilominus tamen post modicum tempus Pragæ in Bohemia per Magnatum domos vagari, & sub prætenso Redemptionis captivorum titulo pecunias conquirere visus est. Nostri hac de re moniti eundem investigârunt, parùmque abfuit, quin eum comprehenderent, sed vulpes astuta re subodorata post varias latebras solum iterum mutavit.

Viennam venit.

IV. Sed quid non audet effrons temeritas? indè Viennam est ausus ingredi, ubi ad Serenissimum Principem Eugenium penetravit, ibidémque precibûs & lacrymis iniquam suam causam ità egit, ut, nescio quibûs rationibûs, inductus Serenissimus Princeps eundem sua commendatione tectum ad Patrem Redemptorem direxerit, a quo impostor ille plurimîs ingestis convitiis ob auctoritatem tanti Principis quingentos florenos extorsit. Exinde cum pecunias jam obtinuisset, multò impudentior factus caudicum sibi adjunxit, & apud Excelsum Regimen P. Redemptoritem intentâvit, atque ab eo ultra duodecim millia florenorum exegit, tantum enim sibi promissum fuisse a P. Redemptore mentiebatur, ex eo argumento quod quingentos florenos jam receperit, noménque suum, quod erat Podstantzkus, jam professus, gente Græcus, atque fide græca infelicem causam urgebat. Aberat tunc P. Redemptor, unde P. Antonius a Jesu ad curiam Cæsaream Procurator Generalis ad Excelsi Regiminis Consilium evocatus est, ut responderet objectis: præfederat illi Commissioni Comes Montecuculi, cui P. Procurator Generalis respondit, quod res erat, quingentos florenos ipsi ex misericordia ad Serenissimi Principis Eugenii intercessionem datos fuisse. Tunc Impostor ille cum id neque negare nec quidpiam in contrarium opponere posset in genua provolutus orans sæpius etiam cum lacrymis dicebat: Pater, Pater misericordiam! Cui Pater: est misericordia pro honestis hominibus non pro flagitiosis impostoribus, quod dictum Comes Montecuculi Consilii five Commissionis Præses suo assensu approbavit: Lata proinde fuit sententia, ut nequissimus veterator protinus facefferet, & intra triduum Viennâ protinus exiret. Ille verò ad alias artes conversus sinistris informationibûs in Consilio Imperiali aliud Diploma subreptitiè impetravit, cui novò mendaciò persuaserat, conjugem suam & proles in captivitate Turcarum versari, quos redimere deberet, ideoque per Imperii civitates potestas ipsi vî illius Diplomatis facta est eleemosynas liberè colligendi: Cum verò id solum nostro Ordini sit concessum, innotuit dolus Patri Procuratori Generali, unde hanc rem exactius inquirere voluit, & factis diligentissimis deprehendit, dictum Diploma apud Rascianum institorem pro sex florenis oppignoratam esse. Hinc Pater petiit & obtinuit aliquem ex Consilio Imperiali cum auctoritate dictum Diploma a Rasciano repetendi, quia verò fuerat oppignoratam, restitutis sex florenis Pater Diploma recepit, exinde lata fuit sententia, ut Impostor ille intra viginti quatuor horas urbe

Ex urbe pellitur.

urbe excederet, alioquin se gravissimâ ad arbitrium Consilii pœnâ multandum sciret. Et sic tandem post multas molestias tota hæc causa terminata fuit. Quò devenerit tandem ille veterator, genuinè resciri non potuit, asseriebant tamen ex certis indiciis nonnulli, ipsum ad Turcas, unde venerat, repedâsse. Sed odiosis hîs omisîs ad gratiora & jucundiora convertimur.

1725.

C A P U T XIV.

Conuersio ad fidem Catholicam D. Joachimi Ernesti Walteri, Libere Civitatis Norimbergensis ad Cæsaream Aulam Legati.

I. **N**on solum in Redemptione captivorum, verum etiam in conversione illorum, qui variis circa Sanctam Fidem erroribus a vera Salutis semita deflexerant, nostri suam diligentiam & industriam probaverunt; multi enim quibus concessum non fuit terras Barbarorum adire, & redimendis captivis operam navare, in ipsis Christianorum terris aliud, idque non minus præstans Redemptionis genus exercuerunt, quò animæ errorum fascinò, ceu invisibilibus quibusdam vinculis a diabolo constrictæ, in libertatem filiorum DEI asseruntur. Et reapse longò opus foret catalogò, si cunctos recensere vellem, qui nostrorum Religiosorum operâ aut perfidiam Judaicam aut sectas a vera fide abhorrentes, quibus ab ineunte ætate innutriti fuerant, ejuraverunt. Hinc ne nimia prolixitate Lectoris patientiâ abutar, néve crebriore ejusdem rei iteratione fastidium pariam, impræsentiarum de sola conversione Domini Joachimi Ernesti Walteri loquar, quæ in oculis omnium Viennensium acta plurimum claritatis habuit, & heterodoxos gravissimè torsit, qui indignissimè ferebant, Protestantis urbis Oratorem, virum eorum etiam confessione perspicacem ac prudentem, & propterea præ tot aliis ingeniis, quibus Norimberga affluit, ad Cæsaream Aulam publicorum negotiorum causâ ablegatum avitis erroribus repudium misisse & sacris Catholicis fuisse initiatum. Res ista, quo ordine gesta fuerit, paucis nunc exponam.

Nostri non solum captivis redimendis, sed etiam hæreticis convertendis insumbunt.

II. Norimberga insignis est urbs Germaniæ superioris Palatinatûs ad Pegnitzium annem ædificiis splendida & commerciis opulenta, quæ plures alias tum urbes, tum oppida in sua ditione habet, eisque ad instar Libere Reipublicæ imperitat. Ab Imperatore tamen dependet, eò nimirum modò, quò Libere & Imperiales in Germania urbes solent. Fidem Catholicam ab ipsa sua origine coluit, quam postea, Luthero impietatis classicum canente, factiosorum quorundam civium studio prodidit, & in Lutheri placita concessit Servatò Libellò *Interim*. Hæc civitas ob publica negocia, quæ identidem emergere solent, in Aula Cæsarea alit Legatum, cui incumbit urbis commoda procurare, & invigilare, ne quid detrimenti Respublica patiat, In hunc finem Dominus Joachimus Ernestus Walterus annò 1719. a Senatu Norimbergensi

Norimbergæ succincta descriptio.

D. Walterus Viennam mittitur.

1725.

Viennam missus fuit, qui aedes nostro Conventui proximas pro sua habitatione conduxit, easque aliquot annis incoluit.

Ejus Conjugis
dotes.

III. Conjux ei erat D. Magdalena Margareta e Patritia Volkmariorum familia oriunda, foemina prorsus insignis, quam exquisita morum honestas sermonis comitas, & ingenii supra sexum perspicacia plusquam avita nobilitas condecorabant. Aversionem a Sacris Catholicis, quam cum lacte nutricis combiberat, Viennam etiam secum detulit, nec unquam fore credidit, ut ejuratis patriae erroribus invisae sibi religioni nomen daret: secus tamen accidit; cum enim Viennae aliquamdiu egisset, matrona quaedam Viennensis in ejus notitiam primo, tum etiam familiaritatem penetravit, a qua frequentius ad Parthenonem Monialium S. Clarae (Regium Asceterium vulgo dicitur) perducta fuit. Hic dum omnia sollicitis oculis perlustrat, ut aliquid inveniret, quod dente Theonino postea roderet, dumque Sacrarum Virginum vivendi modum callide explorat, earum Sanctimoniâ perspectâ, coepit nonnihil odii erga Fidem Catholicam remittere, mox etiam nobilissimarum Virginum pia conversatione delinita religiosa munuscula, quae Sanctimoniales, de ejus fide edoctae, interdum offerebant, officiosè primùm admittere, & ad extremum etiam in pretio habere. Pruriebat interea curiositate fidem Catholicam penitus cognoscendi, cui impendiò obstetricabatur vicinia Templi nostri, quod indies magno hominum concursu frequentari cernebat. Ergo clam ad illud ventitare, & Sacra Catholica propius indagare solebat, in quibus cum nihil inveniret, quod aut Sanctis Evangeliiis repugnaret, aut rectae rationi adversaretur, nec a consuetudine nostrorum Religiosorum abhorruit, quos aut officii causâ, aut stipsis quaerendae gratiâ ad se accedentes blandè semper ac comiter excepit, & largâ eleemosynâ donatos ab se rursus dimisit.

Primus ad e-
jus conversio-
nem gradus,

Vicinam Ec-
clesiam no-
stram clam
frequentat.

De rebus fi-
delium no-
stris Religiosis
colloquitur.

Agnoscit ve-
ritatem fidei
Catholicae,

IV. Haec inter vellicabatur perpetuis conscientiae scrupulis & dubietatibus de secta sua, quas Religiosi nostri crebrius in privatis congressibus & in familiari colloquio datâ operâ injicere & solidis rationibus adductis firmare consueverant. Illa prout erat acuti ingenii nec statim manus dare, nec pertinaciter etiam repugnare, sed cunctis ad rationis libellam appensis rem rei, argumentum argumento, dogma dogmati conferebat, donec ad extremum peculiari Divini Spiritus lumine perfusa Catholicè credere didicit, liquidoque agnovit, veritatem pro sola Ecclesia Catholica militare, Lutherum nil nisi nugas & nebulas malè credulo mundo obtrusisse, nec alia ratione in haeresim prolapsus fuisse, quam quòd a Communione Ecclesiae recesserit, a qua quisquis se separat, haereticus constituitur, ut in omnibus haeresibus ab origine Christianae fidei patet. Nihil itaque amplius cunctata firmiter decrevit, ejurata haeseos pravitate cum Ecclesia Catholica in gratiam redire, & agnitae veritati obsequente animo subscribere: equidem illam minimè latebat, quanti periculi res foret, si hoc suum propositum in vulgus emanaret, cui maritum, consanguineos & necessarios omnes mordicus repugnatos non dubitabat, spretis tamen omnibus timoribus Catholicae ancillae suae operâ Patrem

Ferd-

Ferdinandum a Sanctissima Trinitate Ordinis nostri Religiosum clam ad se accersivit, & post præviam majorem instructionem expiatâ per exomologesim conscientia Catholicæ Fidei professionem die octava Decembris annô hujus sæculi quartô & vigesimô in ejus manibus emisit. Authographum ejus manu scriptum ac sigillô firmatum etiamnum ad manus est, & in nostro Cœnobio asser-
vatur.

V. Res ista occultissimè transacta domesticos omnes præter ancillam Catholicam latuit, non tamen diu; paulò post enim gravi ægitudine oppressa decubuit, eaque indiès magis ingravescente ad vitæ confinia appropinquavit. Maritus, qui conjugem suam in oculis ferebat & in pectore, de ægrotæ periculo majorem in modum sollicitus, medicos plures convocavit, quatenus pharmacorum ope sævientem morbum profligarent. Sed ut illos actum agere, nullamque spem vitæ superesse intellexit, suæ sectæ ministellos accersivit, qui moribundam suô modô ad instantem mortem compararent. Tunc enim verò abditum hucusque mysterium in lucem prodivit; nam cum ministelli ad ægriantis ædes certatim convolâssent, illa, ut a nugivendulorum hominum importunitate, ac molestiis se liberaret, marito suo totam conversionis suæ seriem candidè manifestavit, eique Catholicæ Fidei veritatem, dignitatèque tam efficaci sermone exposuit, ut is intimè commotus jam tunc spem suæ conversionis fecerit, dum illam sequentibus verbis compellavit: *Sicut unicum meum solatium in vita fuit tecum degere, ita quoque post mortem tecum esse desidero.* Jussit itaque ministellos ad sua redire, nihil hinc esse agendum significans: nostros verò Religiosos in eorum locum substituit, qui eam supremis moribundorum Sacramentis ex Indultu Reverendissimi & Illustrissimi Vicarii Generalis & Officialis munierunt, & sacris colloquiis ad felicem mortem disposuerunt. Quam etiam læta aspexit die octava Aprilis hóc annô millesimô septingentesimô vigesimô quintô. Cæterum cum ante obitum suum petierit in nostro Templo tumulari, hujus quoque voti sui compos effecta in nostræ Ecclesiæ crypta sepulchrum accepit, cui maritus solemnem inferias ritu Catholico inter plurima sacra piacularia persolvi curavit.

VI. Conjuge defuncta, & in Catholico Templo tumultata ipse quoque Legatus apud omnes mutatæ Religionis suspicione laborabat, ac propterea multis criminationibus apud Senatam Norimbergensem traducebatur. Equidem ille a Fide Catholica minimè abhorrebat, cujus veritatem vel solo rationis ductu ex perpetua præstantissimorum Auctorum lectione cognoverat, atque adeò Lutheri sectam ob plurima paradoxa, & doctrinæ portentosa, quæ ipse, ut erat acuti ingenii, ultro detexerat, pridem fastidierat, ab ea tamen palàm suscipienda multis rationibus deterrebatur, cum facile sibimet imaginari posset, huic mutationi jacturam omnium fortunarum, & naufragium dignitatis suæ e vestigio successurum. Fluctuabat igitur aliquamdiu inter dubia & perplexa consilia, donec tandem vocanti DEO victas manus integrè dedisset,

LIIIIIIII

firmi-

1725.

Errores secretè ejurat.

Supremus ejus morbus.

Ministellos admittere renuit.

In fide Catholica moritur, & in nostro Templo sepelitur.

Legatus ad diem incurrit Lutheranorum.

Ex Librorum lectione Catholicæ fidei veritatem agnoscit.

Statuit Catholicam fidem admittere.

1725. firmiterque decrevisset agnitæ veritati intellectum submittere, ac Religionem Catholicam amplecti, quamvis necesse foret hujus rei causâ honores omnes, facultates ac ipsam vitam amittere.

Ministelli
eum ab hoc
proposito a-
vertere co-
nantur.

VII. Non feriabantur tamen intereâ adversæ partis ministelli, qui ex signis quibusdam minimè vanis facile conjiciebant, eum Lutheri dogmata non æquâ oculis aspicere, nec sincera mente colere. Hinc ei magna calliditate insidiabantur, omnésque occasiones sollicitè captabant, quibûs eum & in avita hæresi confirmarent, & a desiderio Catholicæ Fidei suscipiendæ averterent. Facile tamen intellexerunt, se laterem lavare, omnémque in eo pervertendo operam ludere. Id clariùs deinde patuit, cùm aliquando Suecici Oratoris concionator eum domi familiariter visitasset; accidit enim, ut Legati filiola, quæ tunc sextum ætatis annum attigerat, sed a defuncta matre sua & ancilla Catholica, non ignorante patre, in nostræ Fidei mysteriis erudita fuerat, illis inter se colloquentibus superveniret. Hæc a ministello interrogata, num illa die orasset? annuit. Quærenti verò, quidnam tandem orasset? magno candore respondit: Orationem Dominicam & Salutationem Angelicam. Perculit hæc responsio & patrem puellæ, & præsentem ministellum, hunc, quod evidenter cognosceret, filiam non sinè patris scitu & imperio Catholicas preces usurpare, atque adeo apertè ostendere, se una cum genitore suo sacris Catholicis jam accessisse; illum, quod consilia mutandæ Fidei eo adhuc tempore celata voluisset, quæ filia hac intempestiva sua responsione in lucem produserat. Nihil tamen inde vehementiùs commotus statuit propositum suum maturare, ruptisque impedimentis omnibûs id palàm profiteri, quod hæctenus clam in suo corde statuerat.

Res sit clarior
per filiulam.

In bono pro-
posito confir-
matus.

VIII. Ad hoc faciendum magno incitamento fuit prædictus P. Ferdinandus, qui cum satis intelligeret, illum solo metu amittendarum facultatum a Catholicæ Fidei professione cohiberi, dedit operam, ut etiam hunc lapidem offensionis e medio tolleret: re igitur Eminentissimo Cardinali Archi-Episcopo Viennensi communicata, visum est ambobus, ut viri status P. Viti Tönemani Societatis Jesu, Sacræ Cæsareæ Majestati a sacris Confessionibus, operâ ad Cæsarem deferretur, de quo non dubitabant, eum pro suo ardentissimo Religionis Catholicæ studio hoc sufflamen celeriter dissoluturum: præcipuè quod Legatus ad retundendos primos hostium suorum impetus solùm Cæsarei Consilarii titulum expeteret. Reverendissimus P. Töneman nihil cunctatus illico, ac opportunitatem nactus est Cæsarem compellendi, Suxæ Majestati periclitantis Legati desideria exposuit: Augustissimus verò Imperator tanti viri conversione impendiò exhilaratus non solùm præstitit, quod rogatus fuerat, verùm etiam, ut neo-converso de honesta vitæ sustentatione prospiceret, cunctis Regnorum suorum Cancellariis seriò injunxit, ut quamprimùm contingeret honorabile officium aliquod vacare, istò confestim Legatum Norimbergensem, ad Catholica Sacra transiturum, auctorarent.

Cæsar Con-
versionis im-
pedimenta
tollit.

IX. Complanatîs in hunc modum præcipuîs difficultatibûs, quæ hominis conversionem potissimùm morabantur, ille sanctum suum propositum nulla amplius dilatione comperendinare voluit, sed resignatò officio, quod a Norimbergensi Magistratu sibi demandatum administrabat, die vigesima quarta Aprilis anni præsentis post sacram exomologesim devotissimè peractam in manibus ejusdem P. Ferdinandi Catholicæ fidei professionem emisit, & in verba Sanctæ Romanæ Ecclesiæ juravit, atque ut nullum de sua sincera Conversione dubitandi locum relinqueret, Acta litteris consignavit, suoque Sigillò munivit, quæ pariter apud nos conservantur.

1725.
Legatus Cæ-
tholicam fi-
dem profite-
tur.

X. Habebat ille pedisequum sibi dudum fidelem, industrium, & in paucis charum, Jodocum nomine, verùm acrem & fervidum suæ cæcitatîs sectarium, qui ut vidit, suum herum adeò sapientem & tot singularibûs naturæ & gratiæ dotibûs præditum ad Sacra Catholicorum transivisse, in se reflectens, impossibile rebatur id contingere potuisse sinè manifesta Divini Numinis operatione, quare & ipse oculos ad clarum lumen aperuit, nec dubitavit amplius, se a vera fide procul deviare: qua tamen in re magis instrui voluit. Instructus abjuravit antiquos errores, & ad Catholicam fidem pariter conversus secutus est exemplum herile, ac eandem, ut memoravimus, Dominæ suæ ancillam, quam ob Catholicam fidem priùs averfatus fuerat, postea propter ejus modestiæ, honestatis & pietatis exempla in matrimonium duxit, cum qua diu piè, ut verum Christianum hominem decet, vixit.

Jodocus ejus
pedisequus
pariter con-
vertitur.

XI. De qua Jodoci sui conversione licet Legatus mirificè gavîsus fuerit, angebatur tamen interea de altera filiola majore natu, quæ Norimbergæ apud Sectarios consanguineos suos educabatur, hæreticâ virulentiâ haud dubiè afflanda, nisi maturè Norimbergâ educeretur. Sed cum Norimbergenses puellam dimittere nolent, ne, ut illi nugabantur, a vera fide pariter excideret, res aliquamdiu in lubrico hæsit, donec Augustissimus Imperator noster sua Auctoritate interposita Norimbergensibus seriò mandâset, ut filiam patri restituerent, quod etiam ægrè admodum, & inviti fecerunt, nunquam alioquin facturi, nisi maximam Cæsaris indignationem veriti fuissent: tantæ scilicet difficultatis res est innocentem aliquam oviculam e faucibus luporum eripere. Recuperatâ filiola Dominus Walterus satis sibi felix esse videbatur, sed multò adhuc felicior evasit, postquam operâ Philippi Ludovici Comitis Zinzendorffii, Aulici Cancellarii a Sua Majestate Cæsarea Regiminis (ut vocant) Athesini sive Tyrolensis Consiliarius renunciatus est, quo munere obtento Oenipontum migravit, ibique post aliquot annos, in gremio Sanctæ Matris Ecclesiæ exactos, in Domino obdormivit. Filiæ nunc ejus ambæ ibidem in Sanctimonialium Asceterio nutriuntur, quibus Cæsar in defuncti Patris gratiam annum stipendium assignavit.

Natu majorem filiam
jussu Cæsaris
obtinet.

Regiminis Ty-
rolensis sive
Consiliarius.

1725.

CAPUT XV.

*Posonii ad novam Ecclesiam Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum transfertur.*Dispositio ad
Translationem.

I. Eleganter fabricata Ecclesia non postremum urbi Regiae ornamentum conciliavit; ideo singulare apud omnes excivit gaudium, monuitque nostros eò inferre Cœli terræque Creatorem & universorum Dominum, quatenus a fidelibus hinc adoraretur, cujus Divinitati Sanctum hoc Templum paratum erat. Ut autem res tanta omni possibili splendore ac magnificentiâ perageretur, magna sollicitudine nostri elaborârunt. Dies erat mensis Julii septima, eaque Sabbatum ante septimam post Pentecosten Dominicam, cum post meridiem horâ quartâ ritu præscripto in præsentia nostri coetus Religiosi Ecclesia per Domûs illius Ministrum, P. Stephanum a Resurrectione Domini, benedicta fuit. His ritè peractis ante fores novæ Ecclesiæ ab hora sexta usque ad octavam sub Solis occasum insonuere assidue tympana tubæque, populum ad sequentis diei solemnitatem invitantes. Quæ ut illuxit solitò serenior jucundiôrque, manè ab hora quinta usque ad sextam tubæ atque cum tubis tympana festivo clangore suo in eundem rursus finem insonuerunt. Quæ dum ab æneatoribus aguntur nostri in veteri Ecclesia Missarum Sacrificia successivè celebrârunt, & ad Solemnem Sanctissimæ Eucharistiæ Translationem universa præparaverunt. Horâ dein octavâ in eadem sacra veteri æde ultimum Missæ Sacrificium sub expositione Sanctissimi Sacramenti peractum fuit. Populus interim in amplissimo foro undique novam ambebat Ecclesiam, ut Translationis solemnitatem spectaret, cujus videndæ desiderio ab annis non paucis exarserat. Venerunt quoque duæ præfidiariorum militum cohortes Hungaricæ & Germanicæ Nationis, quæ, in sua signa partitæ, cavebant, ne quid seditionis aut tumultûs oriretur in populo adversis de Religione opinionibûs scisso. Duodecim pariter æquâ distantia propiùs disposita sunt mortaria, pyrio pulvere onerata, quæ suis temporibûs & interstitiis in hilaritatis publicæ testificationem exploderentur. Adfuerunt pariter cum viris Ecclesiasticis Magnates & Magistratus memorabilem functionem suâ præsentia condecoraturi, atque pietatis studiò veneraturi.

Solemnis
Translatio
peragitur.

II. Ultimò Sacrificiò finitò remansit Sacratissima Eucharistia in Hierotheca super altare in folio suo exposita. Exin Reverendissimus D. Wolfgangus Herold, ad Collegiatam S. Martini Ecclesiam dignitate Canonicus & Lector, Vir Venerabilis, septuagenariò major, pontificalibûs ornatus, densaque Ecclesiasticorum Ministrorum turbâ comitatus aram accessit; hinc thuris suffitu in venerationem Eucharistici Numinis incenso Hierothecam reverenter levavit, & converso ad populum vultu S. Thomæ Doctoris Aquinatis Hymnum *Pange lingua &c.* initiavit, insonantibus alternatim ex utroque choro tubis tympanisque, musicis verò Hymnum concinendo prosequentibus. Præcessere vexilla cum

cum tubicinum choro, quæ Sodales cum labaro Confraternitatis nostræ magnô numerô sequebantur. Hos excepit alter tubicinum chorus cum Musicis ante crucem nostræ Communitatis ordine longo incedens. Horum vestigia presserunt Ecclesiastici Ministri largè sparsis thuris odoribûs; Pallium sive Baldachinum in hastis sustinebant quatuor ex urbis Primoribus, sub quo gradiebatur cum Sanctissimo Hierarcha. Ponè sequebantur primæ Nobilitatis Domini Dominæque cereos ardentés in manibus gestantes. Plebs promiscua clausit agmen. In circo illo ante conspectum Cœnobii nostri magna stat ex solido lapide columna, cui Immaculatæ Virginis DEIPARÆ Simulacrum innitur: ut itaque instituta Supplicatio pro dignitate & populi multitudine majus spatium fortiretur, & se latiùs diffunderet, pompa tota versùs hanc columnam processit, eamque circumvit. Magna in omnibus elucebat devotio, pietásque, quam lætus campanarum sonitus & phonsorum concentus gratissimè condiebant. Præfidiarii milites in sua signa distributi, locum undique ambiebant, & protentis armis Numen militariter venerabantur. Paucis: Forum universum grata metamorphosi in splendidum Pietatis theatrum transivit.

1725.

Columna Immaculatæ Virginis Conceptionis,

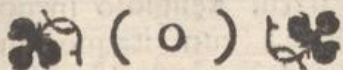
III. Decenti ordine in novam Ecclesiam omnibûs ingressis super principem aram positum est Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, & Hymnus *Te DEUM Laudamus* inchoatus, quem inter dulcisonam symphoniam musici decantârunt. Ad initium Hymni datô signô per forum incensâ mortaria intonuere: Postea ad circumfusam concionem ex ambone dixit celebris sub idem tempus Divini verbi præco Admodum Reverendus P. Antonius ex Ordine S. Augustini Eremitarum, Prior Leithæ-pontensis, cujus Orationem excepit solemne Missæ Sacrificium ab eodem supra laudato Præfule splendidissimo apparatu peractum.

Functiones in Ecclesia mæne.

IV. Post meridiem datô ad alteram concionem signô in Ecclesia populô referta Admodum Reverendus Dominus Franciscus de Palanca sermonem habuit, eoque finitô inchoatæ sunt musicis modulis Vespertinæ Laudes & Lauretanæ Litanie. Tandem circa Solis occasum data populo benedictione Sacratissima Eucharistia in Sacrarium reposita fuit, mortariis omnibûs per circuitum fori festivo fragore iterum applaudentibûs. Sequenti die, ac deinceps per totam octavam, ut Divino Numini pro beneficiis debitæ persolverentur gratiarum actiones, & populorum Devotioni fieret satis, manè horâ septimâ Missæ Sacrificium expositô Sanctissimô Sacramentô celebratum, vesperi autem horâ quintâ cum expositione ejusdem Sacratissimi Sacramenti Lauretanæ Litanie a musicis decantatæ fuerunt, actum claudente benedictione.

Et a meridie.

Et per totam octavam.

1725.

CAPUT XVI.

Zassoviae Sacra Beatæ Virginis Imago de veteri ad novam Ecclesiam transfertur, cujus Possessio Ordini traditur, & Primus Lapis pro struendo Cœnobio ponitur.

Fundatio
Marchionatus
Tabulariis
inscribitur.

Obex iterum
emerge.

Et ex gratia
dispensatur sine
præjudicio
& consequentia.

Resistentia
ratione vincitur.

I. **P**ost tot in Zassoviensis Foundationis procuratione (ut fusè superiùs enarravimus) devorata fastidia, post tot exantlatos labores, summtota obstacula, superata tædia impetrato tandem Diplomate pro largissimo munere Divinæ TRINITATI Ordo noster solemnes gratiarum actiones ritè persolvit. P. Michaël Procurator nullo jam ferè discrimine Foundationem ad finem usque perducturus Brunam Moravorum gestiens proficiscitur, coram Regio Marchionatus Tribunali per seriem Acta Fundatorum & Cæsaris Consensum exponit, petitque pro majore rerum stabilitate atque securitatis firmitate secundùm mandata Regii Bohemæ Consilii, ut omnia Marchionatus Tabulariis legitimè insererentur. Hæc ille prolixè obtinuit (omnibùs juris formulis observatis) ipso die octavo mensis Februarii in Festo Sancti Patris Nostri JOANNIS de MATHA ad sortis felicitatem longè auspiciatissimam. Insuper ad Eminentissimum Cardinalem Principem Episcopum Olomucensem Rescriptum expeditur, quò rogabatur, ut per Ecclesiastici Tribunalis Deputatos Ordinem nostrum ad Possessionem Zassoviensis Foundationis introduceret. Id bona fide factum longioris moræ occasionem ferè injecisset, eò quòd Princeps Episcopus Olomucensis non nisi a Regio Bohemæ Consilio Rescripta veteri ex Privilegio recipiat: hinc ne sibi, suisve Successoribus præjudicium crearet, Scriptum illud Moravici Tribunalis repudiavit. Humillimis tandem Patris precibus inclinatus pro hac solummodò vice, ut gravioribus sumptibus & fatigiis parceretur, præmissa protestatione, ne res in alicujus præjudicium vergeret, Piissimus nostròque Ordini addictissimus Princeps ex speciali gratia resolvit Privilegio Jurique suo potiùs hac vice cedere, quàm Foundationem in longius tempus protrahere. Deputavit igitur Viros Ecclesiasticos, qui cum Loci Curione transigerent, & sub certis pactis ac mutuis conventionibus, unde tamen juribus Parochialibus nullum præjudicium accresceret, Venerabilem DEIPARÆ Virginis Imaginem de veteri ligneaque ædícula in novum Templum transferrent, ejusdemque possessionem Ordini nostro traderent.

II. Hic ultimus cuneus superandus erat; etenim Curio, vir acris ingenii, mordicè repugnavit: Sacram Iconem in veteri ædícula retinere connitebatur: novam verò Ecclesiam non aliter, quàm sub durissimis & statui Religioso impossibilibus obligationibus nobis cedere decrevit: cum itaque nihil voluntate facturum videretur, multis rationibus compulsus est æquis conditionibus, quidquid etiam reclamaret, consentire.

III. Re-

I Gratiōsa Imago B.V. MARIE Zafsoviēnsis. 2. Major Ecclesia et Cœnobium Ord: Excalc: SSS. TRINITATIS Redemptiōnis captivorum, quo ex veteri adicula Imago die 15. Julij 1725. translata fuit. 3 Vetus Sacra adicula cum Cœmeterio. 4. Schola. 5 Rivulus, qui per viridarium ejusdem Cœnobij transit 6. Lucus et Mons Radhost altissimus totius Moraviæ

And. et Jos. Schmuzer sc:

III. Rebûs utcunque compositis, firmatisque, Translationi dies indictus est decimus quintus mensis Julii. Confluxerunt ex omni vicinia viri Ecclesiastici, Nobiles complures, nostri præsertim Con-Fundatores, ac præterea ingens utriusque sexûs multitudo. Illustrissimus & Reverendissimus Dominus Joannes Baptista Comes de Turri & Valle-fassina Canonicus Olomucensis, nec non Brunæ ad Collegiatam Ecclesiam in monte S. Petri Principis Apostolorum Præpositus, novum Templum Ecclesiasticis Cæremoniis & benedictione iustravit. Ad prodigiosam DEIPARÆ Virginis Imaginem transferendam e vicinia sex Presbyteri evocati fuerunt, qui eam in ornato pegmate collocatam præcedentibus Ecclesiæ vexillis, & devota plebe in forma Supplicationis subsequente, e veteri ædícula ad novum Templum deportârunt, in cujus majore janua P. Michaël cum Religiosis nostris Sacræ Imaginis adventum operiebatur, quam allatam in ipso Templi limine sex nostri Religiosi in humeros receperunt, illamque in eodem pegmate ad principem aram bajulârunt, ubi conditorio, vitrô obducto variisque sculpturis eleganter ornato, inclusa ac publicæ venerationi exposita fuit. Dicitur Illustrissimus & Reverendissimus Præpositus in gradibus majoris Altaris, qua parte Evangelium recitatur, ad confertissimum populum facundum in Latino idiomate sermonem habuit. Quò finitò secundum sibi datam potestatem Cæsareæ Majestatis Consensum, & Sux Eminentissimæ Celsitudinis Episcopi Olomucensis confirmationem promulgavit, Ordiniq; nostro Ecclesiam Beatissimæ Virginis sub titulo visitantis Elisabetham in vico Zassoviæ in usum perpetuum & irrevocabilem possessionem tradidit. Hinc Divinæ TRINITATI pro pulcherrimo beneficio Gratia sunt persolutæ & Eucharisticus Hymnus: *Te DEUM laudamus*, decantatus fuit. Hunc secuta est Concio Germanica a Reverendissimo Domino Andrea Antonio Richter, Præposito Falkenbergensi, perorata. Solemne Missæ Sacrificium operatus est Idem Illustrissimus & Reverendissimus Præpositus Comes a Turri, tandem altera Concio idiomate Moravico, dicente Admodum Reverendô D. Franciscô Carolô Wagner, Curione Tobaczoviensi, memorabilem functionem absolvit.

IV. Obtenta in hunc modum Ecclesiæ possessione cura successit de structura Cœnobii. Nostri hætenus in domo Illustrissimi D. Comitis habitaverant, quæ licet haud longè ab Ecclesia distaret, diu tamen in ea diversari nec commodum, nec conveniens ex plurimis, quas prudens quisque sibi facillè imaginari poterit, causis videbatur. Idipsum agnovit Illustrissimus D. Rudolphus Baro Podstatzky, qui, ut superius memoravimus, duo florenorum millia pro perpetua unius cœnobitæ sustentatione huic fundationi adjecerat. Quamobrèm, ut suppeterent facultates aliæ, quibus diurna murariorum merces persolveretur, addere voluit secundò mille septingentos & quadraginta florenos, a se certis intervallis solvendos. Pro hac verò pecunia, & prius recepta se Conventus Zassoviensis ad perpetuum Missæ Sacrificium quotidie celebrandum obligavit, confectis super hanc rem & mutua nominum

1725.
Possessio traditur.

1740. floreni
pro Cœnobii
fabrica suppeditantur.

1725.

Primus Lapis
pro Cœnobio
ponitur.

subscriptione firmatis tabulis die prima mensis Junii hōc eōdem annō, sæculi vigesimō quintō.

V. Hæc atque alia suppeditata pecuniarum subsidia fecerunt, ut desideratum Cœnobii ædificium spe citiùs inchoaretur. Convehitur in hunc finem ingens vis lapidum, calcis, laterum & arenæ. Fundus condendo Cœnobio assignatur Ecclesiæ contiguus, ductis deinde lineis ad artis Architectonicæ regulas describitur, ponendis fundamentis eruitur terra, humoque sufficienter effossa quarta dies mensis Octobris, onomasticō Festō Illustrissimi Comitiss Fundatoris insignis, Primo Lapidi ponendo deputatur. Ad hanc condecorandam Festivitatē ex omni vicinia Zassoviam confluxere Viri Ecclesiastici, Nobiles & Dynastæ ac ingens populi multitudo; quisque enim hujus rei memoriam sibi ducebat in lucrum gratissimæ recordationis. Tandem dicta die jam omnibus paratis ab Illustrissimo & Reverendissimo Præposito D. Joanne Baptista Comite de Turri & Valle-fassina Primus Lapis ritu Ecclesiastico benedicatur, & manu Illustrissimi Domini Francisci Ludovici Comitiss de Zierotin Fundatoris consueto more & ordine (ut alibi sæpius insinuavimus) Fundamentis imponitur. Cœptum opus parietarii tanto fervore continuârunt, ut sequenti nondum elapsō trienniō major pars Cœnobii erecta jam steterit, & præter aliquot officinas tredecim Religiosis in totidem cellis commodam habitationem præbuerit; Chronologica Lapidis inscriptio fuit hæc:

Lapidis In-
scriptio.

In soLIs ortV

sVrgens IaCob ereXIIt LapIDeM * Gen cap.28.v.18.

orlentIbVs zassovæ patrIbVs

orDInIs saCro-sanCtIsslMæ trInItatIs *

patrIarCha zlerotInVs

IDeM eXerCere statVIt. *

orlente IglTVr

In oCtobri CVnctIs optata

DIVO franCIsCo seraphIco saCrata Die *

franCIsCVs a zlerotIn

Vtpote onoMastIca LVce seCVrè CeLebrIor *

& profectò

Leo In saXIs postVs LapIDeM ponere potVIt *

CoronaM sIbI, sVIsqVe e LapIDe pretIoso

reLatVrVs *

et eCCe

LapIs hIC a TVrrI Verè beneDICta

ConsVLTò beneDICtVs *

AVt

A CoMItte TVrrI præposito BrVnensI

beneDICtVs est *

sVb

sVb

1725.

benedICTo XIII. papa patrēqVe sanCto & optIMO *

IMperatore CaroLo seXto

▲VgVsta eLisabetha Deo & patrē

pla regna *

CarDinaLe epIsCopo, pRInCipe

VVoLffgango De sChrattenbaCh

▲CtV In terra nostra gVbernante *

sVb

▲LeXanDro MInistro generaLI bls pRæposito

nVnC prosperè regente *

■ManVeLe æqVe bls pRæposito proVInCiali

orDInIs sss.^o TrInItatIs *

▲C sVperlore TrInItarlæ resIDentIæ zasChoVIensIs

patre MarIano a regIbVs *

resIDentIbVs

patre CaroLo, VInCento, aC fortVnato,

▲C fratre VenCesLao, neC non fratre Donato antonIo *

ADstantIbVs hInC & InDe

DInastIs sangVine & profaplâ Longè nobILiorIbVs *

Dies Iste

patriotIs exoptatVs

soLeMnter CeLebratVs est.

Hæc in folii utraque pagina cum licentia Superiorum typis data,
& inter plures distributa fuerunt, quorum exemplum ad manus
meas pariter pervenit :

CAPUT XVII.

De Sacra Zassoviensis Virginis Imagine Dis-
quisitio.

I. **Z**assovia vicus est mediocris in Preroviensi Moravorum cir-
culo situs ad Beczvam fluvium, Zierotinorum Comitum sub
Roznoviensi Dominio prædium. Populus majore ex parte pe-
cuariam exercet, unde sibi victum parat : ædes hujus pagi lignæ
ferè sunt, sed concinnè coagmentatæ. Ex eadem materia con-
stabat vetus illa Divæ Virginis Sacra ædícula : quamvis autem den-
sa hæc trabium & tignorum congeries flammis concipiendis &
alendis sit valde opportuna, rarioribûs tamen locus iste vexatur
incendiis, quòd incolæ vigili curâ primis statim ignium periculis
solicité occurrant. Ager hujus loci est pascuis imprimis felix, &
præterea variorum rivulorum & fontium amœnitate jucundus,
nunquam ferè in altiores montes attollitur, sed collibûs tantum

Nnnnnnnnn

frequen-

Zassovim Top
pographia.

1725. frequentibus intumescit, alibi in apricas valles subfidit, aut opacis arboribus luxuriat. Ad Orientem tamen mons *Rbadost* procerum caput erigit, qui a pago duabus circiter horis recedit. Mons iste ad inferioris *Beczuae* scaturiginem consurgit & *Roznoviense* Dominium a Comitatu *Hochvaldensi* dividit. Nomen habet a *Rhadogosto* Sclavicornum Deastrorum olim famigeratissimo, cui caeca gentilitas splendidum in hoc monte delubrum aliquando condiderat, & adsitum lucum consecraverat, ad quem ex remotissimis etiam locis innumerabilis paganorum multitudo confluebat. Hodie fani illius nulla amplius rudera vel vestigia supersunt, in cuius locum *Crux* (ut in topographica nostri *Conventus Zassoviensis* imagine videri potest) recenter successit: tripudia tamen illa & comestiones etiamnum perseverant, ad quae a *Festo S. Joannis Baptistae* per sequentes quatuor hebdomadas (eo nimirum tempore, quo veteres gentiles *Rhadogosti* festa celebrare consueverant) ingens vis hominum ex *Moravia*, *Silesia*, & *Hungaria* convolat, diesque dominicas & festivas lascivis huiusmodi saltibus profanat, cui malo nullò unquam remedio fati adhuc obviari potuit. Sed ut ad nostram *Zassoviam* gressus denuò recipiamus, distat illa haud procul ab *Hungariae* confiniis, nec plus quam novem circiter leucis a nostro *Cœnobio Illaviensi* recedit. Seniores accepta a Majoribus traditione asserunt, *Zassoviam* olim locum mille passibus ab eo sejunctum occupasse, cui hodie infidet. Bellorum scilicet injuriis vastata fuit, ut rudera veteris pagi etiamnum comprobant; ajunt praeterea hanc eandem *Divae Virginis* Imaginem ibidem cultam, dirutique Templi tristitia adhuc busta extare, inde verò ablatam, a quo tamen, aut quorsum? ignorari.

Idolum in monte colitur.

Sacrae Imaginis descriptio.

II. Hæc Sacra *DEIPARÆ* Virginis, dexterâ Divinissimum Filiolum suum sustentantis, Imago picta est coloribus aqueis in abietina ad formam crucis excisa tabula. Mensura Imaginis secundum altitudinem ad quatuor pedes geometricos assurgit, secundum latitudinem ad duos pedes & quinque pollices extenditur. Virgo *DEIPARA* pedibus insistens in ea repræsentatur, cujus candidum pallium in aureos lemniscos desinit. Pictum pallii subtegmen colorem cæruleum refert; vestis autem interior rubeum: ut proinde non nemo ex triplici hac colorum varietate haud obscure divinaverit, Imaginem hanc in manus Patrum *Trinitariorum* aliquando venturam, quorum vestes iisdem prorsus coloribus nitent, quod & reapse contigit, ut hodie cernimus. Ex gemma, quæ supra pectus pallium neçtit, rubra tæniola procurrit, cujus ferè medium *Diva* primoribus sinistrae manûs digitis apprehendit, & reliquam ejus partem defluere sinit. Divinus Pusio purpurea æquè veste amictus in dextera Virginis Matris residens clausum una manu librum tenet, alteram verò ad gemmeam fibulam protendit. Duo alati genii Matrem & Filium supervolitant, candidos lemniscos in manibus gestantes, quibus sequentia verba inscripta leguntur: *Sub tuum praesidium confugimus Sancta DEI Geni-*

Genitricæ. Ponè Virginis Matris Effigiem densum conspicitur nemus: humum variæ silvestres volucres, flores & herbæ exornant, & speciem vernantis prati effingunt. Miles cataphractus, qui Divæ a sinistris adgeniculatur, manus in formam supplicantis conjungit. Juxta eum videre licet insignia, quibûs utuntur Korniciii Proceres: unde conjicitur, ad aliquem hujus stirpis hominem olim hanc Imaginem pertinuisse. Quis autem ille fuerit, aut cujus nominis? dicere non habemus. Idem priûs observavit Admodùm Reverendus Dominus Joannes Georgius Stredowsky Ecclesiæ Paulovicensis quondam Curio in suo *Rubino Moraviae pagina 14. & sequenti*, ubi de præsentì Imagine ita scribit: *Nec est hic prætereundum, veteres Kornicios militaris spiritûs viros insignes quoque fuisse Mariophilos: in pagi, Zassova dicti, Ecclesia Beatæ Virginis Mariæ Filium DEI brachiò gestantis Imago ab immemorabili tempore claret miraculîs, uti sufficienter contestantur plurima diversorum hominum etiam altioribûs Ecclesiasticis dignitatibûs, sanguinèque Illustrissimo fulgentium appensa ad Tbaumaturgam gratitudinè ergo anathemata, nullus tamen mortalium ad ejusdem originem pertingere potuit, aut unde venerit? edicere scivit, quamvis frequentius diligentissimè olim & etiam nunc a moderno Roznoviensium Curato D. Francisco Carolo Wagner, Mariana hyperdulæ zelantissimo, fuerit quæsitum. Haud ita dudum sorte sanè felicissima invisi & ego devotionis Mariana locum, accuratiusque Magnæ Matris perlustrans oculis Effigiem, deprehendi virum nobilem & cataphractum in eadem vetustissima Imagine ad sinistram Beatissima Virginis latus flexis genibûs orantem, & unà ad cataphractarii pedes observavi Korniciorum insigne gentilitium; unde non solum didici, quidd hæc Miraculosa Imago a Korniciis suam trahat originem, verùm etiam sufficiens eruitur argumentum, eosdem fuisse nobilissimos Matris DEI cultores.*

1725.

Korniciorum
insignia.

III. Ex his verbis satis claret supra laudatum D. Stredowskium Sacram hanc Imaginem haud perfunctoriis oculis perlustrasse; cum verò illam, ut postea didici, apertâ duntaxat vitreâ anterulâ inspexerit, detexit quidem insignia gentis Korniciæ, acie tamen oculorum suorum ulterius non penetravit. At postquam prodigiosa hæc Imago ad nostrorum manus venisset, ut ingeniosa est Religiosorum solertia, præterquam quòd plures oculi plura videant, detecti sunt ad pedes Beatæ Virginis, qua parte scutum cataphracti militis respiciunt, Characteres nonnulli vetustate jam prope exesi, & obliterati hac magnitudine & forma, quam nunc subjicio M. III. H. V. Quod primas duas litteras attinet, ille meâ sententiâ rem acu tetigerit, qui dixerit, iis annum CHRISTI Millesimum & tertium indicari. In aliis duabus difficilior evadit conjectura, videntur tamen nomen alicujus exprimere, aut fortassis talem sensum innuere: *Hanc vel Huc Vovit.* Qua tamen in re nihil certi asserere volumus. Postremæ duæ litteræ, cum Imago novo conditorio includeretur, artificis incuriâ non nihil abraçæ fuerunt, cæteræ etiamnum inviolatæ perstant, ex quibus Sacræ Imaginis antiquitas satis clarè eruitur, colligiturque, eam jam in sæculum octavum ætatem ferre.

Genuina Im-
ginis antiqui-
tas eruitur.

Annus 1003.

1725.
Tabula Ima-
ginis argentô
& aurô prius
inducta fuit.

IV. Notatum quoque fuit, aqueos illos colores temporum tractu alicubi vitium fecisse, aut quod fieri assolet, ab imagine decidisse, qui sive ceciderint, sive obsoleverint, locum certè fecerunt ipsam tabulam magis inspiciendi, quâ inspecta patuit, eam pro more illius sæculi malleatô aurô & argentô prius obductam fuisse, antequàm pictor eam coloribûs illivisset: unde rursus conjicitur, Beatam Virginem cum Divino suo Filio solam in tabula fuisse pictam, reliquum argentô vel aurô splenduisse, angelos autem, silvam, militem, flores & aves alterius pictoris operâ accessisse, idque fortassis iussu illius militis, quem tabula refert; extremæ siquidem dementiæ alioquin fuisset, tabulam pretiosô metallô inducere, illudque coloribûs minimi valoris obscurare.

Inventio Ima-
ginis intra ve-
pres.

IV. Quando verò, aut qua occasione Sacra hæc Imago post vastationem veteris pagi, ut paulò superiùs insinuavimus, perditâ fuerit, & quomodò Zassoviam denuò venerit, nullô certô indiciô explorari potuit: fertur tamen ex seniorum traditione post pagi excidium, cum incolæ aliò in loco, ubi nunc novarum ædium structurâ conspicitur, eum denuò instaurâssent, & sacram ædiculam, in qua precibus vacarent, condidissent, puellam fuisse, quæ pauculas capras vel oves in vicinia, vepribûs & dumetis latè impedita, pascebat: contigisse autem, ut una de grege capra sæpius in illud senticetum irreperit, & ob vulnificos spinarum aculeos ægrè reduci potuerit: puellam proinde sibi sarculô ad vagabundam capram viam fecisse, atque hac occasione Sacram Imaginem in spineto illo juxta capram vidisse. Domum deinde reversa, cum pagi incolis rem visam indicâssent, illos altera die confertim accurrisse, & sublatam Imaginem in ara sacræ ædiculæ collocâsse: Iconem porrò rursus disparuisse, & sequenti luce ad easdem spinas redivisse, sed dictæ capræ indiciô rursus detectam, & in Ecclesiam relatam fuisse: idipsum altera etiam vice contigisse, eaque denuò reportatâ incolas fraudis metu ad fores Templi per noctem excubias egisse, nihil tamen hoc conatu proficiente Imaginem nemine advertente vetus suum vepretum repetiisse, atque hóc prodigiô attonitos ruricolos agnovisse, DEUM velle, ut sacra ædicula in locum hujus dumeti transferretur, & in ea Virgo DEIPARA coleretur: illos proinde evulsis impigrè spinis locum, in quo Imago hære consueverat, repurgâsse, ibidémque in honorem Cœlestis Reginæ Templum ædificâsse, Sacram Imaginem in illud transtulisse & majori altari imposuisse, a quo tempore, ajunt, Imaginem nunquam ampliùs locum mutâsse, sed in hac ara semper permanisse. Eadem quidem fama recentius memorat, Sacram Imaginem diversis occasionibûs ob bellorum pericula Mezriczium (nomen est vicinæ arcis) delatam, verùm toties Zassoviam ad veterem stationem reversam fuisse, nemine observante, quomodò aut qualiter id contigerit.

Imago ter re-
dit ad vepres.

Ecclesia eb
transfertur.

Ablata rursus
ædis.

Confirmatur
pluribus Tra-
ditio.

V. Receptum hanc a majoribus Traditionem uberiùs confirmat sequens eventus: Cùm ante plurimos annos Comites Zierotini novam & magnificam Ecclesiam pro Sacra Imagine in non longius

longius distante colliculo ædificare decrevissent, dissuaserunt plerique allegata multiplici transmigracione, quâ hæc prodigiosa Imago semper illum locum repetiit, in quo nunc colitur. Cùm idem post annos triginta secundo tentare voluissent, iterum destiterunt, veriti famam communem, quâ numen inesse Sacræ Imagini, ad vetus spinetum redituræ, ferebatur. Annò hujus sæculi quartò & decimò, cùm Carolus Henricus Comes Zierotinus mandasset novam pro DEIPARÆ Virginis Imagine in eodem colliculo Ecclesiam ædificari, renunciatum est eidem; Majorum experienciâ constare, Sacram Imaginem, si locò moveatur, ad pristinum suum dumetum redire. Fidem adhibuit Comes, mandavitque secundo, ut cum vepretum illud latius pateat viciniorem situm exquirerent, & majoris Ecclesiæ fundamenta jacerent; cui imperio mos gestus fuit secundo eventu, ut superius indicavimus. Quinimo dum Sacra Imago ad novam hanc Ecclesiam Curione contradicente translata fuisset, ipse multique alii putarunt, eam sequenti die in sua veteri & humili ædicula repertum iri. Vaticinium eventus confutavit, probavitque spinas illas & locum, in quo nunc novum Templum visitur, veterem Imaginis sedem fuisse, quæ quidem dum sæpius etiamnum evelluntur, identidem succrescunt.

1725.

Evulsæ spinæ
succrescunt.

CAPUT XVIII.

Prodigia nonnulla ope ac intercessione Beatissimæ Virginis MARIÆ Zassoviæ patrata recensentur.

I. **H**ætenus tenui, ac tumultuariò stylò executi sumus, quæ de origine prodigiosæ Imaginis Zassoviensis fidei Majorum relatione comperimus; restat proinde, ut & ipsa prodigia strictim nunc referamus, quæ Divina Pietas ad honorem suæ Virginis Matris Zassoviæ operari dignata est: recentia tamen duntaxat confector, quamvis etiam ex istis non omnia recensebo, sed pauca tantum ex plurimis ad vitandam prolixitatem delibabo, non quòd prodigiosa hæc Icon nullis antiquitus miraculis claruerit (Quis enim credat, tam frequentem & constantem Venerandæ hujus Imaginis cultum aliter quàm multesimis prodigiis provocatum, conservatumque fuisse?) Sed quia priscorum simplicitas rerum præsentium admiratione contenta nihil de posteris laboravit, atque adeò nihil etiam litteris consignavit. Queramur? an indignemur? Sed hæc fuit temporum illorum conditio, cui nemo queritando, nemo indignando mederi nunc poterit. Equidem feruntur extare Annales Manuscripti de origine Divæ Zassoviensis, ast quorsum illi devenerint, aut in quas manus inciderint, nondum exploratè cognosci potuit. Primus, quod scio, qui Thaumaturgæ hujus admiranda scriptis commendavit, fuit Admodum Reverendus P. Joannes Weifs, ex Inclita Societate Jesu Presbyter, qui multis annis illam Moraviæ plagam Apostolicis Missionibus perlustravit, cujus industriam alii postea atque alii sunt imitati, quibus debetur, quidquid de hac sacra Imagine compertum

Veteres paucum
vel nihil litteris
tradiderunt.Quæ scriptor
runt deperdit
ta sunt.Joan. Weifs
S. J. quædam
notavit.

1725. habetur. Gratia illis esto, mihi fides, qui res aliquas prius gestas eo candore describam, quo ad me perscripta fuerunt: nec apicem ex meo addam, aut detraham, nisi quòd digeram, concinnabo & tersiore aliquantulum stylo proferam. Jus esto mihi, & laus ita facere, quamvis minuta hæc admodum laus sit; nam quemadmodum facilè est (ut cum Justo Lipsio loquar) materiæ ex se nitenti, utputa auro vel ebori, decus addere, ita rebus ex se gratis gratiam a stylo adjicere non est difficile. Initium autem scribendi ab illis mirabilibus faciam, quæ Templum ipsum aut res in Templo contentas tangunt, inde ad alia progrediar.

Vetus medicu-
la splendore
circumfusa
conspicitur &
cantu celeb-
ratur.

II. Agmen ducat, quod annò 1700. contigit: Incolæ quidam pagi Zubriensis diem ruri exegerant, angariæ suæ sive operi tributario intenti. Inclinate jam die cum absoluto labore domum reverterentur, Zassoviam, quæ via ferebat, transiverunt. Mensis tunc vertebatur Augustus, quo illi circa horam noctis nonam Zassoviam delati, quamprimùm veterem Ecclesiam in conspectu habuere, viderunt illam magna luce radiantem & melodis concentibus personantem. Rei novitate allecti, quòd crederent, functionem aliquam Ecclesiasticam in Templo peragi, statuerunt rem coram intueri. Sed ut foribus Ecclesiæ appropinquarunt, totus ille lucis apparatus protinus disparuit, simulque cantus audiri desit: portam verò tentantes clausam invenerunt, ut Admodum Reverendo Domino Wagner Parocho Roznoviensi Nicolaus Spetka retulit, qui rem suis oculis vidit.

Iterum lumi-
na in ea appa-
rent,

III. Eòdem annò nondum elapsò res alia mirabilis evenit; in festo siquidem Sanctorum Innocentium Divinis Officiis peractis singuli in domos suas secesserunt. Joannes Wzczaznik, Ecclesiæ ædituus, extinctis Templi luminibus januam obseravit, ac in societate Joannis Laczinæ Cantoris, & Martini Janisch in proximum pagum abivit per domos pro more regionis illius hymnos in honorem nati CHRISTI cantaturus, quod ibi *Coleda* dicitur. Media nocte Zassoviam reduces, dum penes veterem Ecclesiam transeunt, vident illam interiùs magno splendore fulgere. Ædituus, qui non ignorabat Ecclesiam ab se optimè clausam fuisse, cœpit statim suspicari, impios quosdam prædones perfractis fenestris aut aditu aliunde aperto in Templum penetrasse. Hos ut in flagranti facinore opprimeret, cum sociis properè domum convolvit, & apprehensâ clavâ, aliisque, quæ fors obtulerat, rusticis armis ad Templum velociter reversus est. Patefactis foribus, cum illi minaci vultu latrones comprehensuri Ecclesiam ingrederentur, neminem viderunt, duas tantùm candelas ante Imaginem Sanctissimæ Virginis MARIE accensas invenerunt. Metu deterso confidentiùs singulâ perlustrarunt, nullum tamen furis vestigium deprehendere potuerunt. Hinc cœpit ædituus mirari, quis hominum tandem has candelas accendisset? Equidem ille sibi persuadere volebat, eas ab se in discessu non fuisse extinctas, sed repugnabat post horas quatuordecim candelarum integritas, quæ nihil ponderis & magnitudinis amiserant, cum tamen, si ab eo tempore semper arüssent, pridem in favillas redigi debuissent. Nihil igitur
repe-

Coleda quid
est?

reperientes, cui prudenter hujus rei causam imputarent, prodigio attribuerunt. Ex his tribus viris, qui rei gestæ interfuerant, duo etiamnum in vivis supersunt, qui idipsum constanter asseverant. Hæc in veteri Ecclesia contigerunt, nunc porrò narrare aggredior, quæ in nova proximis abhinc annis evenerunt.

1725.

IV. Annò millesimò septingentesimò vigesimò tertio die undecima Martii tres Carbonarii circa mediam noctem e taberna Zassoviensi vicinum nemus petierunt, carbonibus parandis operam daturi. Dum ad finem pagi perveniunt, novam Ecclesiam tanta luminis claritate perfusam conspiciunt, ut singula etiam fenestrarum specularia numerare potuissent. Inopinatò spectaculò percussi supradictum Joannem Wzacznik, Templi ædituum, qui e regione illius loci habitabat, trepidè excitârunt. Advolavit ille cum tribus suis domesticis, nec tamen suis oculis satis confusus vicinum etiam suum Georgium Horeczki advocavit, quem rursus tres homines ex ejus familia subsecuti sunt; aderant jam numero undecim, qui dum attonitis oculis omnes fenestras imò & ipsam turriculam mirifico splendore coruscare conspiciunt, in diversas sententias abiêrunt; alii namque Ecclesiam injectis ab aliquo ignibus conflagrare putabant, alii rursus prædones somniant. Tandem resumptis animis statuerunt propiùs accedere, & quid rerum in Ecclesia (foribus tunc adhuc destitutâ) gereretur, e vicino explorare. Iverunt, venerunt, sed nihil viderunt, toto illo fulgore in ipso Templi introitu repente extincto, & ab eorum oculis sublato. Fama hujus rei, cum ad Illustrissimum Franciscum Ludovicum Comitem Zierotinum primarium Fundatorem nostrum (eo tempore Falkenbergæ in Silesia degentem) pervenisset, ille missis actutum litteris rogavit Illustrissimum D. Rudolphum Magnum Podstaczkium Liberum Baronem de Prussinovitz, & Reverendissimum Thomam Labuschik Decanum Mezriczensem, ut in hunc casum rigidè ex juris formula inquirerent. Illi prolixè annuerunt, omnesque dictos homines in Arcem Mezriczensem, ubi ambo convenerant, evocatos singillatim examinârunt, qui consonis assertionibus rem, prout nunc descripta fuit, narraverunt, parati etiam, si res posceret, jurejurando dictorum veritatem comprobare. Idipsum lumen circa horam noctis decimam etiam viderat Rosina Swaidowa, Cantoris ancilla, sed illa terrefacta nemini quidpiam ante ortum sequentis diei manifestavit.

Nova Ecclesia illuminata videtur.

In rem inquiritur, & magis confirmatur.

V. Eòdem annò, tribus tamen septimanis priusquam præcedens prodigium evenerat, Martinus Popelaiz ante Diluculum surrexit, ut avibus insidias poneret. Ille itaque ad aucupium egressus, vidit magna duo luminaria (ita scribit, qui res istas litteris primus consignavit, fors luminosos duos radios dicere voluit) e cruce vicini collis egredientia, & rectâ viâ novam Ecclesiam subeuntia, quæ illam etiam totam interiùs æquè ac exteriùs illuminârunt. Hoc ille pro indubitata veritate narravit Joanni Wranczkæ moderno Cantori, addiditque, se solemni juramentò, si postularetur, id testaturum. Item Mathias Krizmariz, cum Zassoviz in domo sororis suæ ex adverso novæ Ecclesiæ ante nostrorum

Itetum luminaria conspiciuntur.

1725. adventum pernoctasset, & clarescente cœlo e strato surrexisset, magnum Splendorem in hoc Templo conspexit.

Tribus vicibus cœlesti fulgore circumdatur.

Secunda vice mirabilis accidit visio albatum hominum.

Litanias Lauretanas cantantur in visione illa.

VI. Multò tamen majori admiratione dignum est, quod nunc subjungam: Nicolaus Essenicza ætatis quadraginta annorum, vir communi famâ pius & bonus, incola pagi Zubrzensis, novam Ecclesiam Zasslovix ter vidit cœlesti fulgore radiare, binis quidem vicibus antequàm nostri Religiosi in hoc pago stabilem sedem fixissent, tertia autem vice post obtentam jam possessionem hujus Ecclesiæ. Cæterùm prima & tertia visio præter nitidissimum illud jubar, quò tota Ecclesia refulserat, nihil aliud peculiare habuit, secunda verò fuit prorsus admirabilis; cùm enim aliquando sera jam nocte a trituræ labore, cui Mezriczii tota die insudaverat, ad suos se lares domum referret, colliculum illum ducentis circiter passibus a nostro Conventu distantem transivit. Collis iste in vertice Crucifixi Salvatoris nostri effigiem ostentat, quam bonus ille vir piis precibus semper venerari consueverat, quoties per illum locum iter habebat. Memor itaque consuetudinis suæ tunc etiam in genua procubuit, ut cœlesti Regi devotionis suæ tributum penderet. Vix ille orare inceperat, dum oculis ad novam Ecclesiam fortuitò conversis eam clarissimo fulgore illustratam conspexit, ac prætereà suavissimum concentum audivit. His visis & auditis ille concito cursu ad Ecclesiam contendit, ut ibidem preces suas absolveret. Ad Templum delatus præter expectationem suam portam clausam invenit: sed quòd firmiter crederet, multos in ea homines versari, quos cantantes audiebat, ad alteram Ecclesiæ januam, quæ meridiem respicit, festino gradu perrexit. Nondum ad eam plenè pervenerat, dum videt magnam hominum, candidis vestibus amictorum, multitudinem inde progredi, & ad veterem Ecclesiam lento passu procedere. Litanias Lauretanas modulata voce in via decantabant, quorum concentui, dum Nicolaus bibulis auribus intendit, albatum chorus intereà præterivit. Ille attonito similis sacram hanc pompam spectaverat, & mente in cœlestia absorpta stupore quodam defixus hærebat, ast ubi ad se rediit, præcedentes e vestigio quidem est subsecutus, assequi tamen non potuit; cùm enim ad portam cœmeterii, quæ novam Ecclesiam respicit, cucurrisset, eam clausam invenit, dumque ad alteram, quæ in meridiem obvertitur, contendit, agmen illud candidorum hominum Templum jam subiverat. Et quia hanc portam apertam repererat, per eam intravit, rapidòque cursu ad Ecclesiæ ostium properavit, quod cùm attigisset, illud clausum deprehendit, simulque lux omnis evanuit, cantus desinuit, & albatum illi prorsus disparuerunt. E cœmeterio itaque egressus viam suam continuavit, cùmque haud procul a suo pago abesset, in vicino colliculo restitit, secùmque plurima volvens Zassloviam denuò oculos convertit, & o rem miram! eòdem momentò dulcisonum illum concentum rursus audivit, simulque ambas Ecclesias mirifico lumine fulgere conspexit.

VII. Ad illa nunc admiranda beneficia veniam, quæ Virgo DEIPARA supplicibus suis in hoc loco præstitit, eaque chrono-

chronologico ordine singillatim recensebo. Initium autem narrationis ab anno millesimo sexcentesimo nonagesimo primo faciam, quo nimirum tempore miracula in hoc loco patrata iterum conscribi cœperunt; cœtera siquidem, quæ Divina Bonitas superioribus annis operata est, Majorum incuriâ, ut superius insinuavi, in profundissimum oblivionis barathrum deciderunt, nullâ industriâ amplius in lucem revocanda. Dicto igitur annô mulier quædam Mezriczensis civicæ conditionis tanta fuit oppressa infirmitate, ut nulla ei spes salutis affulgeret. Equidem illa nullis pepercit humanis industriis, quibus molestos ægritudinis aculeos retunderet: sed nequidquam; malum enim omnem medicinæ artem superabat, & languentem magno impetu ad extrema devolvebat. Cùm itaque spe omni recuperandæ sanitatis destituta ad imminentem mortem se præpararet, ecce tibi! Beatissima Virgo, tanquam certissima Salus infirmorum nocte quadam moribundæ in ea forma apparuit, quâ Zassoviæ depicta colitur. Hæc blandis oculis ægram intuita ore roseo sequentia verba protulit, quæ nos neglecto sermonis nitore hic, ut prolata sunt, adscribemus: *Emas filia Missale pro Ecclesia Zassoviensi, & cures fieri de tua toga, (simulque materiam nominavit ex qua toga illa constabat) casulam, & sanaberis.* Infirma non magis læta de promissa sanitate, quam de apparitione Cœlestis Reginæ, illicò fecit, quod iussa fuerat, atque hòc pacto citra ullum aliud remedium morbum evasit.

A gravi ægritudine mulier liberatur.

Apparitio B. Virginis.

VIII. Annô millesimò sexcentesimo nonagesimò quintò Andreas Holup Cantoris munere Zassoviæ fungebatur. Hic incompartò mihi malò obrutus ad eam calamitatem pervenit, ut pedibus insistere nequiret, sed ad instar quadrupedis reptare cogebatur. Sospitatis tamen desiderio tactus, cùm auxilium ei nullum, nullum remedium in mentem veniret, quò votorum suorum compos efficeretur, ad afflictorum omnium Asylum, Clementissimam nimirum DEI Matrem MARIAM, confugere decrevit, cuius benignitate se ab hoc illætabili statu ereptum iri confidebat. Manibus igitur pedibusque innixus ad Thaumaturgam Ecclesiam prorepit, & devotis precibus, quibus ipsa calamitatis magnitudo calorem addiderat, opem & auxilium a Matre misericordiæ postulavit. Nec poenitendo successu; absolutis namque precibus cœpit statim convalescere, & ita convalescere, ut sanis etiam pedibus erecto corpore domum rediret.

Vie ad sanitatem mirabiliter redit.

IX. Cingarorum natio, quanto sit hominibus contemptui, notius est, quàm ut a me pluribus declarari debeat: proinde multos mirari subibit, si audierint Cœlestem Reginam suis etiam beneficiis hoc hominum genus fovere: ast Virgo DEIPARA tantis pietatis visceribus affluit, ut neminem prorsus ad suum Patrocinium fugientem aspernetur, aut rejiciat. Id magnò bonò suò expertus est annô millesimò sexcentesimo nonagesimò sextò Cingarus tam immani verminum dolore vexatus, ut ad extrema devenerit. Non deerant ei varia pharmaca, quæ morbi sævitiei opponeret, sed ingravescentis mali vis omnem humanam medicinam eludebat, aut potiùs in suum pabulum & nutrimentum

Cingarus a gravi morbo liberatur.

1725. convertibat, ut afflicto pertinacius insultaret. Miser ille, cum videret, omnes Æsculapii artes in se vires amisisse, altiori fortassis instinctu permotus quæsit, cuinam Sanctorum Ecclesia Zassoviensis esset dedicata? ut audivit, eam Virgineæ DEI Matris MARIÆ numini esse sacram, enixissimis precibus ab adstantibus eò deportari postulavit; sed ob inveteratum multorum erga homines hujus sortis odium nemo reperiebatur, qui ei auxiliatricem manum porrigere vellet. Infirmus tantam hominum duritiam videns, & torminum rabiem ulterius perferre non valens, ad instar prioris manibus pedibusque in Virginis Sacrarium irrepsit, ibidemque ante Imaginem Thaumaturgæ nostræ in faciem suam prostratus flebili oratione a Clementissima DEI Matre ægritudinis suæ remedium efflagitavit. Quibus ego nunc verbis Misericordiam Tuam extollam o Clementissima humani generis Miseratrix! Ecce enim! illum, cujus petitionem paulò ante rusticæ & infimæ conditionis homines spreverant, tanta ac talis cœli terræque Domina minimè contempsit, sed ei protinus sanitatem, quam postulaverat, elargita fuit! quò beneficiò ille devinctus, ut qualicumque hostimentò Divæ suam gratitudinem testaretur, septendecim crucigeros, totam fors substantiam suam, e tenui marsupio depromptos, aræ imposuit, lætusque ac incolumis indè recessit, Templi ædituïs hæc coram intuentibus & præ admiratione semetipsos vix satis capientibus.

Acus capitata
in viscera de-
jecta mirabili-
ter de corpo-
re prodit.

X. Vidua ex pago (superior Beczua dicto) annò millesimò septingentesimò octavò grande sibi incommodum conscivit; peplum enim capitis componens capitatam acum, ultra duos pollices longam, & in parte superiore argenteò nodulò pisi magnitudine ornatam, primoribus labris prehenderat, & periculi omnis secunda, dum fortius anhelitum recipit, eam simul cum aëre in collum attraxerat, quàm cum nullo screatu ejicere posset, in stomachum deglutire debuit. Vulnificus iste bolus, quamprimùm fœminæ viscera attigit, cœpit extemplò vim suam exerere, & misellam perpetuis puncturis lancinare. Multis illa quidem pharmacis pestem e corpore expellere conata fuit, sed irritò labore, acu totis septem hebdomadis hospitium suum pertinaciter insidente. Abjecta proinde spe vitæ extremis Ecclesiæ Sacramentis ad ineundum æternitatis iter præmuniri voluit. Aderat ægrotae Thomas Gunda, loci illius Sacellanus, qui ut vidit, nullum remedium proficere, consuluit moribundæ, ut spem omnem in Beatissimam DEI Matrem, Virginem Zassoviensem, collocaret, Ejusque opem in supremo hoc discrimine ardentissimis precibus imploraret. Illa haudquaquam surdis auribus pii viri monita excepit, sed tota mente in Clementissimam DEIPARAM conversa vovit, si præsens hoc periculum evaderet, se manibus pedibusque ad ejus Ecclesiam Zassoviensem repturam. Et o ad mirabilem DEIPARÆ Virginis Misericordiam! vix ægrota hoc votum conceperat, dum protiuus sensit acum in corpore inverti, & cutem haud procul ab umbilico penetrari. Vocat illa confestim fratrem germanum, eique rem gestam exposuit, qui apprehensa acus

extre-

extremitate, quæ e ventre prominebat, absque ulla difficultate ferream hanc spinam extraxit, & foemina sanitati integrè restituta duodecim adhuc annis superstes vixit.

1725.

XI. Zassoviæ vir erat Beatissimæ DEI Matri MARIÆ peculiari devotione addictus. Hic in deliciis habebat Serenissimam Angelorum Reginam piis cantionibus venerari. Uxor ejus sive malitiâ, sive muliebri levitate ei in hoc studio adversabatur, impediebâtque omnimodis sanctum mariti sui exercitium. Accidit aliquando, ut, cum vir ille pro suo solempni similibus cantilenis tempus impenderet, mulier impotenter stomacharetur, & furis acta, cum maritus a suo proposito desistere nollet, in faciem ejus involaret, os obstrueret, & librum unde vir cantandi materiam petebat, violenter ereptum absconderet. Sed non tulit impune baccha illa temerarium hoc ausum; paulò post enim lingua ejus enormiter intumuit, & dentium sepimentum egressa fœdè a labiis pependit, factumque est, ut quæ maritum de Sanctissima Virgine MARIA cantantem audire non poterat, ipsa vindice DEI manu tacta loqui non posset. In hoc illa flebili statu totam septimanam exegit, donec tandem ab aliis admonita, ut temeritatem suam detestaretur, nutibus, quibus poterat, indicavit, gratissimum sibi fore, si quis sui locò Ecclesiam adiret, & devotis precibus Virginem DEIPARAM sibi conciliaret. Fecit hoc pia altera foemina, quæ coram Imagine Divæ nostræ provoluta afflictæ causam tam feliciter egit, ut domum e Templo reversa ipsam jam invenerit ab hoc malo liberatam, & perfectè loquentem.

Mulier punita
in lingua Di-
vâ invocata
sanatur.

XII. Admodum Reverendus Dominus Franciscus Carolus Wagner, Parochus pro illo tempore Roznoviensis, cujus crebrius jam mentionem fecimus, qui & hodie sospes in vivis agit, Annò millesimo septingentesimò decimò tam periculosa ægritudine decubuit, ut salus ejus deplorata haberetur, nec ulla amplius spes recuperandæ sanitatis ei superesset. Fecit ille, ac expertus est plurima, nullo tamen fructu suo, quem ingravescentis languoris vehementia fere totum decoxerat. A Medicis itaque depositus cum nullum humanum remedium ei quidquam opis adferret, Joannes Wraneczka manè cujusdam diei supervenit, dixitque, se præcedente nocte in somno monitum fuisse decumbenti Parocho significare, ut cereas candelas, quas in arca sua abditas habebat, Zassoviam transmitteret pro usu Ecclesiæ, simulque Sanctissimæ Virginis DEI Matris MARIÆ auxilium fidenter imploraret; fore siquidem, ut Ejus præpotente intercessione adjutus brevè convalesceret. Eventus probavit, somnium istud non inane fuisse Morphei ludibrium; transmissis namque candelis cœpit Parochus statim melius habere, & quotidianis virium incrementis ita sensim vigescere, ut contra omnium expectationem integræ sanitati restitutus fuerit.

Dominus Pa-
rochus ab æ-
gritudine re-
stituitur.

Somnium
non inane.

XIII. Simile beneficium a Clementissima DEI Matre MARIA retulit idem Joannes Wraneczka, qui annò millesimò septingentesimò duodecimò tam gravi morbò oppressus fuit, ut morti

Aliud simile
sanitatis be-
neficium.

1725. jam proximus nec manus amplius, nec caput movere valeret? factô autem votô ad Divam nostram, Mater Misericordiae clientem suum benignè respexit, eidemque sanitatem cum incolumitate membrorum suis precibus exoravit. Fama tot beneficiorum percrescente Illustrissimus Dominus Carolus Henricus Comes a Zierotin Dominus Meczriczii & Roznoviae, Pro-Tribunus Legionis Neoburgensis, cum superioribus annis in Belgio militaret, & in tot cruentis praeliis non semel praesentissimum mortis discrimen adiret, se totâ fiducia Beatissimae Virgini Zassoviensi commendavit, vovitque, si ejus beneficio incolumis maneret, se propriis sumptibus Divae novam Ecclesiam aedificaturum. Audiit Clementissima Virgo supplicis preces, eumque invictô suo Patrociniô ita protexit, ut quamvis in diversis conflictibus aliquot globis tactus fuerit, nullum tamen inde damnum senserit. Memor itaque amplissimi hujus beneficii confectô bellô novam a fundamentis Ecclesiam annô millesimô septingentesimô decimô quartô Zassoviae aedificare coepit, quam procul dubio etiam ad coronidem perduxisset, nisi invida mors ejus pios conatus intercepisset, utpotè quem post biennium in stativis hibernis ex hac vita caduca eripuit.

Comes a Zierotin in praesentibus protectus.

Ideo ex voto successit aedificatio novae Ecclesiae.

Plutarchus in quaestionibus Romanis tom. 2. pag. mibi 280.

Ab indomita bove quidam graviter laesus sanatur.

XIV. Veteres cornupetis animalibus foeni fasciculum inter cornua alligare consueverant, ut hoc signo conspectô, quisque sibi consuleret, & periculum imminens celeri fuga declinaret. Dedit hæc res locum proverbio, quô de ferocibus & iracundis hominibus dicere solemus: *Fœnum habet in cornu, cave.* Neglecta hæc nostris temporibus consuetudo incautis hominibus non unam perniciem creavit. Id suo malô expertus est Georgius Kliment, qui in feram indomitamque bovem fortuito incidens belluæ hujus cornibus adeò attritus & contusus fuit, ut membris penè omnibus confractis, ne pedibus quidem insistere potuerit. Alienis proinde manibus domum relatus votô se obstrinxit Thaumaturgam nostram Zassoviae visitandi, si ejus ope rursus convalesceret. Hôc votô emissô sensit incommodum nonnihil remittere: ut itaque DEIPARAM Virginem magis sibi demereretur, axillis grallas subjecit, earumque adminiculô Zassoviam perrexit. Tanto afflicti hominis fervore Benignissima Virgo permota fecit, quod facere solet; miserta est nimirum servi sui: cum verò miseratio Ejus sterilis esse nequeat, eum simul omnium membrorum incolumitate donavit. Ille autem, ut se pro tanto beneficio gratum ostenderet, grallas suas Divae tholis appendit, & parvum quoddam æs campanum obtulit.

S. Greg. Nazianz. in Tragedia de Chryso patiente versu 3. ante finem.

A gravissimo morbo aliter liberatus.

XV. Sapientissimè pro more suo locutus est S. Gregorius Nazianzenus, quando DEIPARAM hoc metrô compellavit: *Regina, Domina, generis humani bonum.* Melitissima siquidem Angelorum Regina tantis pietatis visceribus affluit, ut non solum illis, a quibus invocatur, plusquam maternâ benevolentiam subveniat, sed etiam occasiones quasi prehensare videatur, quibus humano generi opitulari queat. Locupletissimus hujus veritatis testis est quidam Officialis Principis Episcopi Olomucensis, cujus nomen anno-

annotatum non reperi, qui Kremfirii exitiali morbô obrutus ad vitæ confinia jam pervenerat, adeò ut amisso etiam linguæ usu totis quatuordecim diebûs ne verbum quidem mutire potuerit. Actum de illo fuisset, qui a suis jam deploratus habebatur, nisi Misericordissima cœlorum Imperatrix nondum invocata ei rationem suggessisset ex hac calamitate emergendi. Uxorem nimirum illius in somnis monuit, ut decumbentem maritum ad Zassoviense Sanctuarium devoveret, pollicita id moribundo saluti fore. Læta illa ob promissam viri incolumitatem expergiscitur, dumque ardenti devotione facit, quod iussa fuerat, marito suo hâc gratuitâ & extemporaneâ medicinâ illico sanitatem conciliat.

1725.

XVI. Krasnæ vivebat Christophorus Mandat, cujus pes annô millesimô septingentesimô decimô septimô adeò obriguerat, ut contractis nervis, ceu injecto sufflamine constrictus, totis sex mensibûs nec incedere, sed quid dico incedere? imo ne de uno ad alterum locum se movere potuerit. In hac ille afflictione remedia omnia, quæcunque ars, aut industria humana pro simili malo profligando excogitaverat, sollicitè adhibuit, nulla tamen utilitate indè reportata; admota siquidem pedi malagmata compedes esse videbantur, quæ nervos tenaciùs vinciebant. Admonetur tandem ab aliis, ut, cum videret, nulla se humana ope adjuvari posse, mentem ad Beatissimam Virginem Zassoviensem converteret, & pro obtinenda pedis incolumitate votum conciperet. Arripuit æger hoc salutare consilium & toto corde ad Clementissimam DEI Matrem conversus vovit, se Sanctuarium Ejus Zassoviense aditurum, si ipsius piissima intercessione emortui pedis usum recuperaret. Nec mora! vix ille votô se obstrinxerat, dum redeunte in exanguem pedem calore, virtus etiam motiva successit, quam ut meliùs conservaret, apprehensis grallis (nondum enim perfectè ambulare valebat) ad Ecclesiam Zassoviensem semel iterumque claudicando contendit, atque plenam læsi pedis sanitatem impetravit.

Arthriticus sanatur.

XVII. Neo-giczinii degebat Franciscus Stek vir inter suos admodum honoratus. Hunc annô millesimô septingentesimô decimô septimô acutissima febris lecto affixit, affixumque tribus septimanis miserè torisit. Non deerant ipsi Medici, neque pharmaca, nullum tamen ab illis levamen retulit. Ingravescente die tim malo, & spe sanitatis reparandæ magis quotidie flaccescente ad Thaumaturgam Zassoviensem se convertit, & quam Galenus nullus, aut Hippocrates ei dare poterant salutem, ab Ejus Clementia devotissimis precibus poposcit. Et quid non impetraret ab illa Benedicta Virgine, quæ omnibus se exorabilem præbet, & melitissimo pietatis affectu omnibus necessitatibus medetur. Exauditus est itaque, & solô precum syrupô infirmitatem a se expulit, in quam tot antea medicinæ frustra pugnaverant. Ille verò accepti beneficii memor die septima Septembris eodem annô Zassoviam adivit, votumque, quô se obligaverat, exsolvit.

A malignis febris alter liberatus.

XVIII. Annô millesimô septingentesimô decimô octavô insolita cœli serenitas Moraviam in non parvum discrimen adduxit;

Salutares pluvie tempore ariditatis impetrantur.

Qq q q q q q q q q

suo

1725. sudo namque innubique semper aëre nulla ex alto pluviae guttula decidit, quae arentia arva & sitientia prata rigaret. In hac communi calamitate, cum spes futurae messis in arcto jam esset, Admodum Reverendus Dominus Thomas Labuschik Decanus Mezriczensis communes preces indixit, & pro impetranda salutari pluvia populi Supplicationem ad prodigiosam Zassoviensis Virginis Imaginem deduxit. Patuit statim devotionis effectus & MARIANAE intercessionis potentia; vix enim domum rediverant, dum coelum densis undique nubibus obductum largissimos imbres effudit, quibus fata omnia respirarunt, & imminentis famis pericula evanuerunt, ut proinde suprascriptus Dominus Decanus eodem adhuc mense in gratiarum actionem pro accepto beneficio alteram supplicationem Zassoviam instituerit, & Coelesti Reginae pro tam insigni favore cum tota plebe sua debitas grates persolverit. Fama hujus prodigii per ora hominum diffusa effecit, ut incolae oppidorum Hustopez & Lesnae, qui simili malo conflictabantur, eodem anno in forma supplicationis Zassoviam confluxerint, & lacrymosis precibus a DEIPARA Virgine pluviam poposcerint. Neque illis se difficiliorem praebuit Benignissima DEI Genitrix, sed eadem adhuc die invito caelo tam copiosos imbres extorsit, ut pii illi peregrini ad sua oppida pervenire nequiverint, sed Mezriczii in alteram diem subsistere coacti fuerint. Tanto beneficio devincti sequenti rursus mense Zassoviam rediverunt, & Coelorum Dominae pro collatis pluviis gratias, quas poterant maximas, rependerunt.

Febrientis
prodigiosa cu-
ratio.

XIX. Anno millesimo septingentesimo vigesimo Joannes Zilka, objecto repentino terrore ita consternatus fuit, ut valetudinem simul gravissimè læserit, & acutissimas febres contraxerit; quanta autem rabie febres in hoc novum domicilium suum, ad quod occupandum malus inquilinus, terror nimirum, ostium aperuerat, sevierint, vel inde colligi potest, quod miser ille duabus septimanis nec pedibus insistere, nec caput movere potuerit. In hac ille calamitate constitutus votum fecit ad Divam Zassoviensem peregrinandi, si Ejus intercessione a tam enormi incommodo liberaretur. Hoc votum ei salutem peperit; nam ab illo statim tempore sensit se sublevari, & per sequentes octo dies ita convaluit, ut e vestigio Matri Misericordiae nuncupatum votum reddere valuerit.

Desperatus
morbus de-
pellitur.

XX. Reverendus Dominus Andreas Helmeschim, qui olim Mezriczii Decani munus administraverat, a gravissimo morbo invalidus ad tantas angustias pervenit, ut nullam prorsus spem vitae reliquam haberet. Equidem Medici nihil in se desiderari sunt passi, quod ad aegroti sanitatem restaurandam facere posset, nihilominus tamen infirmus quotidie vergebat in deterius. Deplorata itaque valetudine suavis familiarium suorum Zassoviensem Patronam suam invocavit, & sanitatem ab Ea suppliciter postulat. Tulit ille confestim praemium devotionis suae; Beatissima siquidem Virgo MARIA suis efficacissimis precibus ipsi vitam prorogavit, eumque contra expectationem omnium hominum, quotquot illum decum-

decumbentem viderant, sanitati restituit. Agnovit vir pius accepti beneficii magnitudinem, unde deinceps nunquam desit Cœlestis suæ Archiatræ Misericordiam deprædicare, & in suis concionibus populum ad ferventissimum amorem & fiduciam erga Beneficentissimam DEI Matrem exhortari.

1725.

XXI. Majus beneficium annò millesimò septingentesimò vigesimò primò accepit Franciscus Drzevosticz, si tamen majus dicendum, quando homini in extremis periculis constituto mors æquali crudelitate insidiatur, & per diversa genera lethi, ceu larvas exteriori duntaxat forma inter se dissidentes, consimile exitium intentat. Hic de quo loqui inceperam cæmentarius erat, & in ædificatione novæ Ecclesiæ Zassoviensis operam suam insigniter probaverat. Opere jam usque ad tectum provecto, dum ille in eminentiori tabulato satagit, die decima quinta Julii fallente vestigio ab alto decidit usque ad fenestram, ubi propitia sorte, aut fortassis, quod magis arridet, invisibili manu DEIPARÆ Virginis, in cujus obsequio ille tunc laborabat, retentus & vestibus suis prominenti alicui cuspidi sive unco illaqueatus fuit. Et ille quidem in terram non cecidit, in aëre tamen pendeat capite ad terram verso, nec erat, qui ei succurrere posset. In tanto periculo constitutus, cum nullum sibi humanum auxilium polliceri posset, gemebunda voce Beatissimæ Virginis MARIÆ opem invocavit, promisitque, si præsens discrimen evaderet, se Ei deinceps per omnem vitam fideliter servitutum. Rem miram! Miser ille, qui in momenta timebat, ne ruptis retinaculis in terram corruens sibi cervicem frangeret, hóc votò emissò rationem invenit, quæ se a præsentis periculo expediret, & instantem mortem evaderet. Insuper cum ad terram pervenisset, nullum in valetudinis incommodum sensit, nisi quòd sequenti nocte puncturas aliquas in corpore observaverit, quas tamen leves admodum fuisse vel indè colligitur, quòd altera statim die ad pristinos labores redire, illòsque solito vigore peragere potuerit.

A casu cæmentarius expediret.

XXII. Bruna celebris est urbs Moraviæ non tam magnitudine quàm ædium elegantia, munitionis præstantia, & Regio Tribunali insignis. Haud procul ab hac urbe degebat mulier, cujus nomen ad me perscriptum non fuit: Ea annò superius indicatò in gravissimum morbum incidit, ejusque violentia ad extrema redacta est. Jacebat illa in lecto de suo statu anxie sollicita, & doloribus undique obsessa. Pharmaca in illa vires suas amiserant, & Medici inutilem operam suam damnare cogebantur. Nihil illa hætenus ob locorum distantiam de prodigiosa Imagine Zassoviensi sciverat, vel audiverat. Cum tamen Altissimus mundo variis argumentis palam facere vellet, hunc locum ab se electum fuisse, ut in ea miseris terrigenis ob merita suæ Dulcissimæ Matris largius opitularetur, infirmæ huic mulieri somnium obtulit, in quo monita fuit, ut se votò ad Beatissimam Virginem Zassoviensem obstringeret, si amissam sanitatem recuperare desideraret. Illa, ut a somno evigilavit, primas statim curas ad explorandum Zassoviam litum convertit. Edocta tandem Zassoviam esse vicum

Mulier morbo gravata redit ad sanitatem.

Qqqqqqqqqq 2

Mora-

1725. Moraviae, Virginæ Matris Sanctuariò nobilem, eò se statim devovit, magnaque fiducia se Cœlestis Reginæ Patrociniò commendavit. Sensit illa ætutum mali sui levamen, brevique tempore sanitati restituta ab eventu didicit, se vano somnio nequaquam delusam fuisse. Item eòdem annò mulier alia Neo-giczini in maxima tribulatione constituta, postquam Beatissimam Virginem Zassoviensem implorasset, a suis miseriis mirabiliter emerfit, ut ipsa persanctè postea testata fuit.

*Horat. libr. 3.
od. 2.*

*Temeraria
lingua puni-
tur.*

XXIII. *Rarò antecedentem scelestum*, ut Horatius ait, *deseruit pœna pede claudo*, Divina siquidem Nemesis, quamvis magnis interdum flagitiis conniveat, sæpiùs tamen, sceleratos homines in flagranti comprehendit, & promerita ultione in eos animadvertit, præcipuè si impiorum aliquis temerariam linguam ausit in contumelias Divinæ Matris acuerè. Id suò malò expertus est feroculus quidam adolescens, cujus nomen, quia multis notum, nolui hic apponere. Is cum annò millesimò septingentesimò vigesimò quintò die decima quinta Julii prodigiosa hæc imago ex veteri ad novam Ecclesiam transferretur, globo spectatorum immixtus stabat, non quidem amore, aut devotione erga Virginem DEIPARAM ductus, sed vana curiositate illectus, ut tragicus ejus exitus comprobavit. Et ille quidem in medio clientium Marianorum versabatur, non tamen erat e numero illorum; nam cum alii in hac religiosa pompa Reginam cœli in Ejus Imagine flexis genibùs venerarentur, ille turgido corpore stabat erectus, & piarum precum loco de sacculo cerasa vorabat. Apes dum ceragine pascuntur mella conficiunt, iste verò cerasa liguriendo fel amaritudinis erga DEI Matrem concepit; etenim monitus a circumstantibus, ut in honorem cœlorum terræque Domine, quod alii omnes faciebant, poplites curvaret, aut modestiùs se gereret, aut certè paulisper oraret, protervè respondit. *Agite tantum vos, & orate pro peccatis vestris, ego respondebo pro meis.* Dixit, & orationis locò cerasa confertim ori ingessit, cumque Sacerdotes ad ejus conspectum Sacram Imaginem attulissent, risit ille, & ut falso quodam acroamate se ingeniosulum ostentaret, addidit subsannabandus: *Habent, quid portent, hœc quidem obscurò dictò, obscuriora intelligi suo idiomate voluit.* Sacrilegam hanc facetiam Justissimus DEUS e vestigio punivit; vix enim hæc verba protulerat, dum ille apoplexiâ tactus toto corpore contremuit, & inexplebili fame correptus, quam bollimum Græci vocant, tertia post die esuriendo & esitando infeliciter animam evomit. Aptè ad hoc propositum cecinit doctissimus Lipsius:

*Lipsius in Di-
vina Virgine A-
spricollensi
cap. 10.*

Evenit, evenit hoc, audi impia turba! profanis

Qua salibus gaudes Divina illudere facta.

Est Numen, quod cuncta oculis hæc arbitratur:

Est quoque cum punit, si non in tempore fiet,

Credite, cum fuerint vitalia lumina adempta.

XXIV. Mira est, sed non minùs vera S. Anselmi sententia, quam, quod sit valde memorabilis, totam adscribere non gravabor, *Velocior est, inquit hic Sanctus Doctor, nonnunquam salus invocato Nomine*

Nomine JESU Filii DEI, & id quidem non ideo fit, quòd Ipsa major sit, aut potentior; nec enim Ipse magnus & potens per Eam, sed Illa per Ipsum, sed quia Filius est Judex omnium, & discernit merita singulorum: Invocato autem Nomine Matrù, etsi merita invocanti non mereantur, ut exaudiatur, merita tamen Matrù merentur, ut exaudiatur. Hoc sanè propriâ experienciâ didicit Nicolaus Pffenicza: pultem ille ex pannico coctam manducaverat, dùmque bolum ejusdem cibi avidiùs ingerit, is in gutture condensatus tam pertinaciter collo inhæsit, ut eum jam nec deglutire, nec rejicere amplius potuerit: intercluso itaque spiritu, cùm spes nulla vitæ superesset, festinanter testamentum condidit, & quibùs poterat nutibùs extrema mandata uxori insinuavit: mœstus autem ob repentinum hoc mortis genus ad Beatissimam Virginem Zassoviensem suspiravit, & quod fidem penè superat, in tantis angustiis obdormivit. Vix oculos clauserat, dum elegantissimæ formæ juvenem conspicatur, qui moribundum propiùs accedens ei sanitatem promisit, atque cum hóc promissò disparuit: æger paulò post evigilat (totum enim istud intra dimidiæ horæ spatium contigit) & recuperato jam sermonis usu uxorem interrogat: *Ubi est ille juvenis? qui me sanavit.* Negante muliere, sanctèque dejerante, neminem ab se conspectum fuisse, ille prodigiosam Sanctissimæ Virginis MARIE opem agnovit, Eidemque devinctissimas grates pro obtenta sanitate persolvit. Plura hujus generis possem recensere, sed quia contra propositum meum prolixior fui, manum de tabula revoco; erit namque procul dubio, qui peculiari aliquando libellò hæc omnia accuratiùs & uberiùs complectatur: mihi sufficit paucula in medium attulisse, ex quibus haud difficilis conjectura de cæteris etiam, quæ venerabundò silentiò prætereo, formari potest.

1725.

Bolus in gutture hærens eicitur.

C A P U T XIX.

Funus Serenissimæ Principis Elisabethæ Dorotheæ Hæredis Norvegiæ, Ducis Schlesvicensis &c.

I. **A**Nni hujus quinti & vigesimi principium tristem insonuit lessum in lugubri obitu Serenissimæ Principis Elisabethæ Dorotheæ, Hæredis Regni Norvegiæ, Ducis Schlesvicensis, Holfatiæ, Stormariæ, Ditmarsicæ, Comitum Oldenburgi & Delmenhorsticæ, Viduæ Comitum Rabutini, cui Viennensis noster Conventus æternæ gratitudinis vinculis obstrictus manet ob collatam eidem CHRISTI Crucifixi Imaginem, innumeris gratiis & beneficiis clarissimam, quemadmodum superiùs libro sexto capite 15. hujus Historiæ pluribùs demonstravimus. Si mihi sint linguæ centum, sint oraque centum, Aurea vox quamvis, non satis pro dignitate tanti pretii donum commendare valerem. Id sanè beneficium oculis nostris semper observabitur, efficietque, ut Serenissimæ hujus Principis memoria nunquam in cordibus nostris sit oblietanda.

Lugubre hujus anni principium.

1725.

Merita serenif.
Elisabethæ in
nostrum Ordinem.

Vicinium nostræ
Ecclesiæ
palatium
conducit.

Obit in DEI
designata voluntatem.

Sepultura &
funeris exequiæ.

II. Donavit illa devotissimam CHRISTI Crucifixi Imaginem Ecclesiæ nostræ Viennensi: affectum verò erga CHRISTUM Crucifixum sibi reservavit; contenta fuit ejusdem minoris formæ simulacrò, quò compatiens animi sensus foveret, eosque magis excitaret. Incredibile autem dictu est, quantis illa gaudiis incesserit, dum vidit Sacram hanc Imaginem non urbis duntaxat, sed diffitorum etiam locorum religione coli, homines ad ejus venerationem confertim affluere, cœlestes gratias & favores in omnes largè diffundi, induratos etiam peccatores, suisque vitiis diu in nutritos solo ejus aspectu compungi, & ad delictorum detestationem, sanctiorisque vitæ desiderium permoveri. Quæ cum illa quotidie fermè cerneret, impendiò gavisâ est, ac Omnipotenti DEO, qui facit mirabilia solus, maximas quas potuit, gratias persolvit. Præterea, utprimùm Sacra CHRISTI Imago in nostram migravit Ecclesiam, Ipsa longius abesse non sustinens in vicinitate nostra palatium conduxit, ut quàm frequentissimè suas delicias inviseret, & Crucifixum DEI Filium tenerrima cordis pietate in Ejus Imagine veneraretur. Id facere perseveravit, quàm diu per ætatem & vires licuit. Nec sterilis ea fuit devotio, sed ut CHRISTUM, qui dixit, quod uni ex meis minimis fecistis, mihi fecistis, in pauperibus proximum haberet, duos egenos, virum nempe & mulierem, viduos, feriâ sextâ & Sabbatò per annos septem adesse sibi constanter voluit, quos non ex micis, quæ de mensa cadunt, sed ex opulentioribus ferculis pavit, & larga stipe donatos a se dimisit. Præterea copiosas elemosynas quotidie inter alios egenos distribuit, plurima sacrorum stipendia Religiosis Domibus submitit; noverat enim Princeps fœmina, quæ recta sanguinis lineâ a Regibus Daniæ, Sueciæ ac Norvegiæ descenderat, nihil tam Regium esse, quàm aliorum egestatem beneficiis sublevare.

III. Vitæ longævitate a DEO in terris remunerata, remuneranda in cœlo æternis gaudiis annò octogesimò ætatis suæ immissa ægritudine sui ex hac vita mortali transitûs nuncium accepit: hunc adeò ex porrecta, & in DEI voluntatem resignata fronte accepit, ut disertis verbis testata fuerit, quamvis sub æternæ salutis certitudine sibi optio vitæ aut mortis daretur, ab se mortem electum iri, velle tamen solius DEI voluntatem fieri. Sanctissimis Sacramentis præmunita, & Generali Absolutione peccatorum, a Confraternitate nostra dari solita, expiata CHRISTI Crucifixi Imaginem complexa in osculo pacis die septima Januarii animam reddidit Creatori. Ex testamenti tabulis sepeliri voluit in Ecclesia nostra sub Sancti Crucifixi sacello suo, in propria crypta, cui per triduum solemnibus exequiis tres Infulati Præsules parentârunt. Die nona & decima ejusdem mensis post orationem funebrem, a P. Luca a S. Nicolao dictam & typis postea excusam, Cœnobium nostrum Viennense gratitudinis ergo Singulari Benefactori ad aras iterum justa persolvit, statutumque fuit, ut ejus obitus sacro cantatò, aliisque piacularibus Missis quotannis in Januario recoleretur.

CAPUT XX.

1725.

Obitus Excellentissimi D. Adami Comitis a Kollonicz Conventus nostri Tyrnaviensis Fundatoris.

I. **N**ondum hæc plaga, sub hujus anni exordio nobis inflictæ, plenè occalluerat, dum sub ejusdem exodio aliud funus cicatricem denò refricuit; etenim circa finem Novembris magno nostro luctu finem vivendi fecit Excellentissimus D. Andreas Comes a Kollonicz Fundator nostri Cœnobii Tyrnaviensis. Placuit nimirum Altissimo, ut brevi temporis intercapedine duæ columnæ in tumulum ruerent, quarum soliditate res nostræ diu in his Regionibus sustentatæ fuerunt. Grave id quidem nobis accidit, sed quis contra mutire ausit, si Divina Majestas fideles operarios suos ad æterna præmia evocet? Hujus Viri Excellentissimi tanta sunt in Ordinem nostrum merita, ut paucis comprehendi haud possint: Ipse siquidem Primus & Unicus fuit, qui omnem movit lapidem, ut Tyrnaviæ de loco incommodo Cœnobium in meliorem urbis partem transferretur; Adversariis validissimum semurum opposuit; nullis pepercit laboribus, sumptibus nullis, nullis denique industriis, quibus arduum hoc negotium ad desideratum finem proveheret, nec prius quievit, donec Auctoritate & Sapientiâ suâ consummatam victoriam obtinuisset, ut alibi crebrius non sinè debita tanti Viri commendatione insinuavimus. Omnia præterea in eum confluxerant, quæ hominem in hoc mundo clarum reddere queunt; nam, ut avitæ nobilitatis generositatem & ditionum titulos silentiò præteream, fuit ille, dum vixit Sacræ Cæsareæ Regiæ Catholicæ Majestati a Sacratioribus Consiliis, Militum Archi-Tribunus, Sacræ Coronæ Hungaricæ Custos, Csongradensis Comitatus Supremus Comes, ac ob morum suavitatem DEO, hominibusque charus.

Fundator noster Tyrnavia,

Ejus in Ordinem magna merita.

II. Postquam igitur quotidianis beneficiis affectum suum diu nostris Tyrnaviensibus commodasset, Modræ, quæ Libera est Regiæque Hungariæ civitas quatuor circiter milliaribus Pofoniò disjuncta, in suis ædibus degens adversa valetudine tentari cœpit. Adhibiti Medici, quamvis nulli industriæ parcerent, nihil tamen profecerunt; ut itaque sensit ægritudinem ingravescere, Pofoniò Religiosos nostros advocavit, & vitæ rationes cum DEO composuit: Susceptis quoque Sacramentis, quæ moribundis ex præscripto Ecclesiæ conferri solent. In ægritudinis doloribus seipsum ad heroicam patientiam animavit, invictoque animo diros morbi aculeos pertulit. Conditis Testamenti Tabulis in nostra Ecclesia Pofoniensi sepulturam elegit, receptaque ab Ordine Generali peccatorum Absolutione die octava & vigesima mensis Novembris inter pios erga DEUM affectus nobilem virtutibus & meritis animam in manus Salvatoris tradidit. Vixit annos quatuor & septuaginta, menses quatuor, dies viginti quatuor.

Obitus.

III. Exanime corpus, ut in vivis statuerat, delatum est Pofonium, & in Ecclesia nostra magno Nobilium concursu honorificè

Sepultus ad nostros Pofoni.

1725. *Funeris Exequia.* tumulatum Solemnes exequiæ per triduum sunt eidem præviis concionibus celebratæ: primo die funebrem panegyrim habuit idiomate Germanico P. Josephus a Sancta Maria; secunda die in Hungarico P. Emericus a Sancto Alexio; Tertia Die iterum in Germanico P. Antonius a Jesu. Ex his concionibus prima & postrema, quas Germanicas fuisse dixi, typicis deinde formis impressæ lucem publicam aspexerunt. Funus porro cohonestavit densa corona nobilissimarum personarum, & ingens turba famulorum ac clientium, qui defuncto quondam ab obsequiis fuerunt: Nostri pariter Religiosi Tyrnavienses, ut obligationi suæ satisfacerent, magnificentissimis æquè inferiis piissimo suo Fundatori parentarunt.

C A P U T XXI.

*Ecclesia nostra Zassoviensis pluribus fundatis
Memoriis augetur.*

1726. *Indies augetur Loci veneratio.* I. **A** Nnus a Virginis Partu millesimus septingentesimus vigesimus sextus Ecclesiæ nostræ ad Zassoviensem DEIPARAM Virginem non aspernanda peperit commoda. Etenim cum per Moraviam & circumfatas regiones percrebuisset, Patres Trinitarios de Redemptione captivorum ad Ecclesiam Beatissimæ Virginis Cœnobium ædificare cœpisse, Mariophilorum numerus quotidie magis excrevit; Ipsa quoque Sacra Divæ Virginis Imago prius a paucis ruricolis culta, nec frequenter Divinis officiis honorata (Loci siquidem curio quartâ duntaxat quavis Dominicâ obligabatur Missæ sacrificium in hoc pago celebrare) majorem dignitatem obtinebat, cumque Religiosorum hominum nunc stabile domicilium quotidianam Missæ audiendæ opportunitatem offerret, e vicinis & remotis locis multi assidue confluebant Divam Virginem, ceu inexhaustum gratiarum fontem, precum corollis coronaturi. Ingens præterea hominum multitudo pœnitentiæ tribunalia assidue frequentabat, quorum plurimi expiata per exomologesim conscientiâ & Sacro - Sanctâ Eucharistiâ devotè receptâ in alios, & plerumque in meliores convertebantur, atque in hunc modum Sacri Loci veneratio indies magis efflorescebat, pietatis exercitia augebantur, vota nuncupabantur, mira patrabantur, munera & donaria offerebantur.

Lampas cum censu fundatur.

II. Primus concepit pietatis igniculos Illustrissimus Dominus Joannes Ludovicus Comes de Zierotin, quem Superiùs capite quinto §. 14. ostendimus Fundatorem fuisse perpetui Missæ sacrificii. Hic itaque ut Virginem DEIPARAM in Ejus Divinissimo Filio arctius sibi devinceret, die prima Martii annum censum secundò assignavit, ut Lampas nutrireretur, quæ perpetuo lumine ante conditorium Sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti radiaret.

Sacrum omnibus diebus Sabbati.

III. Tam insigni munificentie exemplò provocata Illustrissima comes vidua Domina Ludovica Wilhelmina de Zierotin, nata
Baro-

Baronum stirpe de Lilgenau (quod nomen Latinè Liliorum nomen sonat) hōc eōdem annō die duodecima mensis Junii duo florenorum millia nostro Conventui Zaffoviensi donavit, ut pro censu ex hac pecunia redundaturo singulis diebūs Sabbatinīs totius anni ante Imaginem Sanctissimæ Virginis MARIE Missæ Sacrificium in perpetuum celebretur.

1726.

IV. Eōdem pariter annō civis quidam Viennensis, Philippus nomine, Missæ sacrificium quotidie immolandum dotavit: cum a Patribus Viennensibus rogatus fuisset, ut hanc Fundationem Zaffoviam transferri pateretur, haud gravatè acquievit, totamque Fundationis summam conventui nostro Zaffoviensi transcripsit, quam ille etiam confectis utrinque tabulis gratanter accepit.

Sacrum aliud
quotidianum.

C A P U T XXII.

*Excellentissimæ Dominæ Catharinæ Comitis Caraffæ
ad æternam vitam transitus.*

I. **F**requenti nos luctu piorum funera involvunt. Annus præteritus nobis duo insignia Ordinis nostri columina abstulit, præsens non minore inclementia Excellentissimam Dominam Catharinam Comitem de Caraffa, nobilissimum Stirpis Comitum de Cardona surculum, Augustissimæ WILHELMINÆ AMALIE Imperatricis supremam Camerariam nobis eripuit: scilicet *omnia sub leges mors vocat atra suas*. Intumuit mœror, ut insonuit, optimam Benefactricem nostram ancipiti ægritudine decumbere; annis enim plusquam triginta ab ipso ferè Ordinis nostri in Austriam ingressu plurima nobis præstitit beneficia & præsidia, ut enim præcipua auctoritate in aula & alibi ubique pollebat, nobis bona maxima conciliavit: quibus tamen minime contenta, ut perennis illius inter nos extaret memoria, sub ultimis vitæ diebus suo ære pro cunctis nostræ Provinciæ Templis hierothecas, argentea vasa, pretiosissimos calices aurō illitos & gemmis ornatos ad sacra splendidius obeunda comparavit, aut fieri curavit, eaque singillatim per omnes domos nostras distribuit, ceu totam se in iuge sacrificium convertere vellet. Amabilissima sanè sunt beneficia, quæ nobis in ipsis rerum nostrarum initiis exhibuit, & æquabili liberalitatis cursu novis semper cumulavit, eandemque erga nos munificentiam ad finem usque vitæ suæ retinuit, plura procul dubio semper largitura, si diuturnior ei vita obtigisset. Cluet tamen æviterna Benefactrix Viennensis nostri Cœnobii, ubi post mortem mariti sui, Excellentissimi nimirum Domini Antonii Comitis Caraffa, sacellum & cryptam sibi suisque, retento tamen Patronatûs Jure, ne in aliorum potestatem unquam inciderent, extruxit, & magnis censibus quotidianum Missæ Sacrificium dotavit. Ejus merita tantò impensius suspicimus, quantò gratius recolimus, ipsam fuisse, quæ initiorum nostrorum angustias suâ beneficentiâ potissimum sublevavit, & paupertatem nostram sua liberalitate succollavit. Si

Singularis Benefactrix.

Argentea vasa
pro nostris
Ecclesiis præbetSacellum &
Cryptam in
nostra Eccle-
siæ construit.

S s s s s s s s

cuncta

1726. cuncta ad numerum revocare vellem, quæ illa munifica manu in nos contulit, scribendi finem ægrè invenirem, & fortassis ob nimiam prolixitatem molestior evaderem.

Misericordie
erga pauperes.

II. Ne tamen aliquis sibi persuadeat, illam suæ beneficentiæ rivulis solummodò Religionem nostram irrigasse, quàm plurimos etiam alios in medium proferre possem, quorum inopiam ipsa suis eleemosynis mitigavit, qui proinde eam velut unicum suum gazophylacium assiduè circumvallabant, ut jam nihil loquar de illis, quibus clam stipem submisit, quod ab eleemosynis abhorrescerent, quam ingenuus pudor corrogare vetabat. Mirabantur idcirco plerique, unde huic Dominæ tantæ opes affluerent, quibûs tot mendicabilis subvenire posset; semper enim illa pro pauperibus abundabat, & præstabat se largissimam illis, a quibus se olim in æterna tabernacula suscipiendam confidebat.

Virtutes cæ-
lestium.

III. Ut ab infantia crevit cum ipsa miseratio, ita & cætera simul virtutes altas in illa egerunt radices, adeò ut per totum decursum vitæ suæ tersissimum omnium virtutum speculum in se exhibuerit. Omnipotentem & Misericordissimum DEUM, Beatam Virginem, Angelum tutelarem, & reliquos cœlestis curiæ cives singulari amore ac veneratione prosequeretur. In Templis frequens, in precibus assidua, in operibus pietatis fuit indefessa. Vidua per annos tres & triginta miram semper animi constantiam tam in prosperis, quàm adversis præstulit, imo & injurias sæpenumerò beneficiis compensavit. Nihil illa placabilius, quæ etiam offensa prius injurias dimitteret, quàm hostis rogaret. Motus iræ quantumvis justæ generosè comprimebat, animoque suo imperabat; hinc ad tantam vitæ longævitate pervenit, quia cordis ejus tranquillitatem & pacem nulla fortunæ vicissitudo convellere potuit.

Obit 5. Nov.

IV. Extremò tandem morbò oppressa cùm in fatali lectulo jam decumberet, apud circumstantes vix fidem sui periculi invenit, adeò exigua ægritudinis indicia in ea observabantur: spiritu scilicet vegeto solum corpus senio fatiscens immodicè elanguit. Ipsa verò mortem ex virium defectu adesse sentiens, quamvis nondum viginti quatuor horis decubuerit, Ecclesiasticis tamen Sacramentis se ad iter æternitatis præmuniri voluit, quibûs devotissimè perceptis die quinta Novembris circa horam tertiam matutinam placidè exspiravit, & ad superos, ut piè credimus, abiit. Vixit annos tres & septuaginta, dies octo, Augustæ WILHELMINÆ AMALIÆ Imperatrici per octo & viginti annos suprema Cameraria fuit. Die septima mensis ejusdem diu post solis occasum multis facibus collucens ex Aula Cæsarea Nobile Funus ad nostram Ecclesiam honorificentissimâ pompâ, qualis Palatinam Dominam decebat, delatum & sub fundato a se sacello in propriâ crypta positum fuit. Justa funebria per triduum ab Infulatis Præsulibus ei sunt persoluta. Cœnobium quoque nostrum Viennense optimæ Benefactrici suæ gratitudinis causâ solemni ritu parentavit, quo die P. Alexius a S. Leopoldo Ordinis nostri Religiosus ipsam funebri dictione

Justa fune-
bria.

ex ambone laudavit. In pace nunc quiescit, donec veniat im-
mutatio ejus.

1726.

C A P U T XXIII.

*Comes Philippus Sinzendorffius, nunc S. R. Ecclesiae
Cardinalis, in nostra Ecclesia Viennensi consecratur
Episcopus Jaurinensis.*

I. **H**Aud vulgarem honorem referunt Ecclesiae, quae vel pro
Sacerdotibus ordinandis, vel pro Episcopis consecrandis
eliguntur. De utroque favore Templi hujus nostrae Provinciae
Josephinae gloriari possunt, cum ea crebrius a Magnis Praesuli-
bus electa fuerint, tum ut in illis sacras Infulas reciperent,
tum ut Sacerdotii candidatos in iis ad sacros Ordines promove-
rent. Testes hujus rei & non semel participes fuere Ecclesiae
nostrae praesertim Viennensis & Illavienensis. Posonien-
si quidem nostro Templo seriùs hic honor obtigit, in quo annò millesimò
septingentesimò vigesimò octavò Excellentissimus & Reveren-
dissimus Dominus Geogius Liber Baro a Sorger die vigesima
tertia Maii, quae eò annò Dominicam Sanctissimae TRINITA-
TIS orbi Christiano invexit, ingenti prorsus splendore Episco-
pus Transilvaniae ab Excellentissimo & Reverendissimo Domino
Gabriele Antonio Comite Erdædio Episcopo Agriensi consecra-
tus fuit, quae quidem solemnitas, cum in ipsis Comitibus Regni
Hungariae, eo tempore Posonii congregatis, celebrata fuerit, to-
tius ferè Nobilitatis Hungaricae oculos ad se allexit, hinc etiam
illam praeter Assistentes Illustrissimos nimirum & Reverendissimos
Dominos Ladislaum Comitem Nadastrum Episcopum Chanadien-
sem, & Andream Berkes Episcopum Suffraganeum Eminentissi-
mi Michaelis Comitis ab Althann Sacrae Romanae Ecclesiae Car-
dinalis & Episcopi Vacien-
sis praecipui totius Regni Proceres sta-
tus & ordines sua praesentia honorarunt; quae licet singillatim
in suis annis recensenda fuissent, quia tamen res istae nec aliis
materiis eo tempore descriptis aptè conjungi poterant, nec integro
capiti constituendo se solis sufficiebant, omnia junctim in hoc
loco commemorare volui, in quo de consecratione Illustrissimi
& Reverendissimi Domini Philippi Sacri Romani Imperii Comitis
Sinzendorffii, moderni Episcopi Wratislaviensis & Sacrae Romanae
Ecclesiae Cardinalis, in Episcopum Jaurinensem tractare constitui.

Ordinatoni-
bus honoran-
tur Ecclesiae.

In nostra Ec-
clesia Posonii
consecratur
Episcopus
Transilva-
niae.

Assistentes
Episcopi.

II. Episcopatum Jaurinensem haecenus administraverat Se-
renissimus & Eminentissimus Princeps Christianus Augustus S. R.
Ecclesiae Cardinalis & Archi-Episcopus Strigonien-
sis, post cujus
obitum Jaurinensis Ecclesiae Infula ab Augustissimo Imperatore
CAROLO VI. tanquam Apostolico Hungariae Rege praefato Co-
miti Sinzendorffio delata fuit. Accepit ille honorem, quem of-
ferentis dignitas, & Ecclesiastici Magistratus sanctitas commen-
dabat. Ut autem Sacram Infulam majori splendore reciperet, coe-
pit varias Ecclesias circumspicere, quas ad tantam solemnitatem

Item Viennae
in nostra Ec-
clesia conse-
cratur Episco-
pus Jaurinen-
sis.

1726. obeundam noverat idoneas. Rebûs maturô consiliô expensis nostram tandem Ecclesiam Vienensem cæteris prætulit, sive id affectui tribuit, quo tota hæc Illustrissima Familia Sacram Religionem nostram prosequitur, sive id Manibus Aviaæ suæ, Serenissimæ nimirum Dominæ Elisabethæ Dorotheæ Hæredis Norvegiæ, Ducis Holsatiæ, Stormariæ & Ditmarsiaë dedit, quæ, ut paulò superiùs in hoc libro capite 19. ostendimus, mortalitatis suæ exuvias in hoc templo nostro tumulari voluit. Quidquid fuerit, hanc ille Ecclesiam elegit, ut in ea Episcopus Jaurinensis consecraretur. Infulam suscepit die decima septima Novembris, e manibus Reverendissimi & Illustrissimi Domini Hieronymi Grimaldi Archi-Episcopi Ephesini & Sedis Apostolicæ ad Aulam Viennensem Oratoris, sive ut vulgatò vocabulò dici solet, Nuncii. Assistentium munere functi sunt Excellentissimi DD. Gabriel Antonius Comes Erdœdi Episcopus Agriensis & Adamus Aclady Vesprimiensis Episcopus ac Regni Hungariæ Concellarius. Splendorem hujus Functionis, primariæ Nobilitatis concursum & quæsitissimum rerum omnium apparatus, si singillatim prodignitate describere vellem, propositæ brevitatis limites multum excederem. Istud dixisse sufficiat; ad hanc solemnitatem ornandam confluisse, quidquid Vienna illustre, ac spectabile Augusto suo sinu complectitur. Sacris Cæremoniis peractis totius ferè Viennensis Nobilitatis flos in nostrum triclinium concessit, ibidemque opiparo ac magnificentissimo epulo accubuit. Dapibûs sublati cuncti ædes suas repetierunt, haud vanè divinantes, tam conspicuam honorum protasim in multò gloriosiore epitafim desituram. Id quod reapte paulo post contigit Eodem Illustrissimò & Reverendissimò Episcopò Jaurinensi imprimis Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinali creatò, ac deinde etiam Episcopo Wratislaviensi renunciatò; in qua dignitate etiam nunc vivit, & ut pro meritorum præstantia ad altiora etiam evehatur, quod vix aliud esse potest, quam vitæ longævitas, boni omnes precantur.

Assistentes
Episcopi.

Nobilium
concurfus.

C A P U T XXIV.

Domus Patakinensis, quæ cum ampla Fundatione temporum injuriâ pridem interiit, aliquatenus redanimatur.

Temporum
injuriis con-
ventus perit.
Bellum suc-
cessionis

I. **E**Xordium Patakinensis Fundationis superiùs Librò tertiò capite 2. ad annum 1694. fusiùs exposuimus: expectabatur nimirum finis belli Turcici, quod sub idem tempus inter Orientem & Occidentem agebatur ad inchoandam Ecclesiæ & Cœnobii fabricam. Hòc tandem bellò per Carlovicensem pacificationem sublatò in Occidente multò sævius & atrocius exarsit, quod a *successione* nomen tulit. Totà ferè tunc Europà in partes scissa, & in diversa studia distractà ipsa quoque Hungaria interstinos tumultus ebullit, qui florentissimum jam tunc regnum mise-

miserè fœdârunt. Non licebat tunc nostris Cœnobio ædificando vacare, cùm omnia ad turbas & seditiones spectarent. Pauci tamen nostri veterem stationem, ut ùt poterant, retinuerunt, donec bellò immanior pestis eos ex insidiis adorta fuisset, & domum nostram omnibûs suis incolis spoliâsset. Nostris in tanta rerum perturbatione integrum non erat novos colonos defunctis succenturiare, aut acquisitas possessiones conservare; ne tamen locus DEO semel dicatus vacuus remaneret, Patres ex Polonia ad eum inhabitandum evocati fuerunt. Venerunt illi, & desertam domum aliquamdiu incoluerunt; verùm recrudescente mox luis sævitie P. Franciscus a Resurrectione, Domus Præses, annò millesimò septingentesimò decimò contagione afflatus die vigesima sexta Julii vitam finivit, quem P. Cornelius a Conceptione Socius ejusdem sequenti mox mense Augusto die decima nona secutus pariter occubuit, uterque autem in Ecclesia Parochiali ejusdem civitatis sepulturam accepit. Hac clade Patres Poloni minimè deterriti alios Religiosos Patakinum miserunt; Poloni enim liber in Hungariam patebat accessus, utpotè ad quos tunc præsens bellum non pertinebat. Hi Patakini usque ad annum hujus sæculi decimum sextum subsisterunt, quo tempore agente Patre Mauro a Conceptione inter Superiores utriusque partis propter aliquas levioris momenti causas conventum est, ut Patres Poloni revocarentur. Hinc Domus Patakinensis ad pristinam rediit solitudinem, mansitque ferè per decennium incolis destituta.

II. Postea verò cùm Fr. Martinus ab Assumptione de Domo nostra Agriensi Patakinum frequens commearet, a nobili viro Georgio Kôröfio subinde interrogatus fuit: eccur sacer Ordo Domum suam Patakini tam diu desolatam relinqueret, & ultimæ exponeret ruinæ? Frater ille, ùt erat animi sinceri, cum omni candore causam esse respondit, præteritorum temporum injurias, præsentium angustias, & mediorum defectus; secus Ordinem non omissurum, quin restaurandam sibi Domum sumeret. Vir nobilis, superiore, ut benè arbitror, impulsu motus fratri reposuit, se pro viribus opem laturum, dummodò P. Commissarius Generalis noster eò veniret, ac negotio manum aliquando admoveret.

III. Accidit oportunè, ut sub idem tempus, quò Fr. Martinus Agriam repetiit, simul etiam P. Emmanuel a Jesu Maria Commissarius Generalis eò veniret, cui cùm dictus Frater exposuisset, quæ Patakini viderat, & audiverat; Pater Commissarius Generalis vix adduci potuit, ut dictis fidem adhiberet, quòd statum omnium Cœnobiorum in hoc Regno satis exploratum se habere, adeoque domum Patakinam nullibi invenendam censeret; cujus ne tenuis quidem notitia hætenus ad se pervenisset, quamvis aliquot annis hic jam moratus fuisset. Persuasus tamen a P. Augustino, qui ei a secretis erat, cùm Patakinum haud procul Agriâ distet, statuit eò se conferre, & rei veritatem indagare. Adscito igitur dicto fratre Martino

T t t t t t t t t

Pata-

1726.

Peste Domus incolis destituitur.

Patres ex Polonia locum occupant.

Peste obsunt.

Cæteri revocantur.

Restauranda domus desiderium.

Nunciatur illud P. Commissario Generali.

Qui agrè assensit.

1726.
Patakinum
venit rem
examinatu-
rus?

Cruz Ordinis
conspicitur.

Mens P. Com-
missarii Gene-
ralis pollicita-
tionibus con-
firmatur.

Impetratur re-
staurandæ
Domus facultas.

Causa genuina,
cur illa Con-
ventus amis-
sus fuerit, est
jactura Orig-
inalis Diplo-
matis.

Quomodo ac-
ciderit.

Patakinum concesserunt, seseque rectâ ad Kôrösium contulerunt. Ille visis Patribus, quorum adventus causam ex antecedentibus suis sermonibus facile divinare poterat, impendio gavisus est, & quamvis tunc ob sinistram valetudinem decumberet, collectis tamen viribus e lecto surrexit, & cum nostris desertam domum accessit, metas ac terminos omnes demonstravit, atque signavit. Visebatur etiamnum ibi supra Januam scutum Ordinis nostri, crux videlicet rubri & cærulei coloris, olim affixum: cætera verò utputa tectum & parietes in ruinam subsederant. Inspeciis & consideratis maturè universis placuit quidem situs, deterrebant autem sumptus ad restorationem hujus Domus expendendi; amplissimam siquidem Foundationem, quæ tredecim Religiosis commodè sustentandis suffecisset, nuperi Regni motus una cum radicibus absorbuerant, nec spes ulla affulgebat simile quidquam consequendi.

IV. Kôrösus cum observaret ancipitem P. Commissarii Generalis mentem, ut eum ad aliquid audendum incitaret, e vestigio mille florenos in Domus restorationem se daturum promisit, insuper & alia successu temporis auxilia. Gratum id fuit P. Commissario Generali, qui collaudata optimi viri voluntate sponndit, se operam daturum, ut res celeriter effectum sortiretur, ingens sibi gaudium fore testatus, si ruentem domum hanc in aliquam mediocrem Ordinis Residentiam posset redigere. Peractis in Hungaria cæteris sui officii negotiis anno jam in hyemem declinante Viennam reversus, propositum restaurandæ Domus Principi Trautshonio, cujus ditioni Patakinum nunc subest, insinuavit. Assensit Princeps, & P. Commissario Generali scriptam suoque sigillò munitam facultatem die octava Decembris dedit, quâ nobis plenam potestatem fecit Domum nostram Patakini propriis sumptibus restaurandi.

V. Ut res porrò, quæ huc pertinet, ad posteritatis cautelam clariùs innotescat, quid olim cum primævo Patakinensis Foundationis Diplomate acciderit, subtexendum videtur: in hujus sæculi principio, cum adhuc omnia integra essent & in optimo statu, nec quidquam sinistri suspicari liceret, quidam ex amicis præcipuis, futurorum haud dubiè bene conscius, cujus nomini parcimus, quòd facti rationem DEO jam utique reddiderit, fraudulentò, ut exitus probavit, animò petiit sibi copiam fieri Originalis Diplomatis inspiciendi. Nostri optima fide, ac candidò prorsus animò præfatum Diploma ejus manibus consignarunt: cum verò deinde post aliquod tempus illud sæpius repeterent, nihil obtinere potuerunt; ille namque moras ex moris necebat, mox hoc, mox aliud causando. Ad extremum tandem patuit, eum nobis nullò suò lucrò fucum fecisse & meras officias opposuisse; dictum namque originale Diploma evanuit, nec deinceps unquam visum fuit: quid verò de illo acciderit, soli DEO notum est. Nec multò post Ragoczius illius Cœnobii Fundator a Rege defecit, cujus idcirco status & Dominia universa Fisco Regio adscripta fuerunt. Regecz & Saros - Patak beneficiò

JOSEPHI Cæsaris Princeps Trautshonius obtinuit. Quod cum nostri didicissent, Suxæ Majestati celeriter insinuârunt, nostram Patakinensis Cœnobii Foundationem cum iis prædiis vinculatam esse. Verùm cum nullò reali documentò id probari posset, dissipato jam pridem Originali Foundationis Diplomate, labor omnis erat inanis. Quod si verò Diploma potuisset exhiberi, nemo dubitat, nos a Benignissimo Cæsare integram foundationis dotem facillimè impetraturos fuisse. 1726.

C A P U T XXV.

Pro ædificanda Ecclesia Tyrnaviensi Primus Lapis ponitur.

I. **A** Nnum sequimur Domini Nostri Salvatoris millesimum septingentesimum vigesimum septimum, in quo nostri Religiosi Tyrnavienses, qui hætenus pro Divinis officiis obeundis mediocrî sacellò usi fuerant, perfecta jam magna Cœnobii parte ad ædificationem majoris Ecclesiæ vires & facultates transtulerunt. Decreverunt itaque Primum Lapidem propedièm ponere. Hoc illi propositum insinuârunt Celsissimo Principi Archi-Episcopo Strigoniensi, Domino Emerico e Comitibus Esterhafi Regni Hungariæ Primati, ipsùmque rogârunt, ut hanc solemnem functionem peragere, eidemque certam diem præstituire dignaretur. Assignavit ille diem septimam & vigesimam mensis Julii. Cum autem Princeps Archi-Episcopus Pofonii aliis ex causis eo tempore detineretur, substituit sui locò Illustrissimum & Reverendissimum D. Joannem Okolliczanium Electum Episcopum Novientsem, ut Primum Ecclesiæ Lapidem suo nomine poneret. Hòc vulgatò omnia sollicitè præparata fuerunt, quæ memorabilem solemnitatem condecorare posse videbantur. 1727.

Pro functione invitatur Princeps Archi-Episcopus.

Substituitur Okolliczanium Episcopus.

II. Ad diem præfixum ponè vetus sacellum idoneo in loco humus ad justam profunditatem eruta fuit, ut ibidem Primum Lapis pro futuro Templo poneretur. Commodo jam descensu effosso convenère Domini Episcopi, Metropolitanæ Ecclesiæ Canonici, cæterique Viri Ecclesiastici complures; multique ex statu Politico Domini Comites, & Magnates. D. Joannes Okolliczanium Electus Episcopus, Pontificali ornatu vestitus, densâ turbâ Ecclesiasticorum Ministrorum, cœtu nostro Religioso, aliisque quàm plurimis utriusque sexûs & conditionis hominibûs circumfusus, Primum Lapidem fundamento imponendum benedixit, & solito ritu in honorem Sanctissimæ TRINITATIS substrato cæmento immerisit, comprecantibûs universis, ut hoc sacrum ædificium celeriter ad coronidem perduceretur. Primo Lapidi argentei majores nummi trium Augustorum Imperatorum LEOPOLDI I. JOSEPHI I. & CAROLI VI. sunt ob rei gestæ memoriam impositi. Crux quoque, prout est Ordinis insigne, æreæ tabellæ, quæ Lapidem tegebat, insculpta fuit cum Chronologico Lemmate per circuitum: Insignia Religionis perpetuò adorabilis Trinitatis & Capti Vorvm. Additis insuper versibus sequentibus. Solemniter Primum Lapis pro Ecclesiâ ponitur.

Solemniter Primum Lapis pro Ecclesiâ ponitur.

Nummi Imperatorum impositi.

Inscriptio tabellæ.

1727.

SÆCLA DECEM SEPTEMQUE, ANNI DUO, QVI-
NAQUE LUSTRA

Jam numerabantur, quò fuit orta salus.
Mensis, qui Primo de Cæsare JULIUS audit,
Viginti septem dinumerato dies.
Quingentos supra fluxit trigessimus Annus,
Dum Sanctæ TRIADI conditus Ordo fuit.
Romana Petri BENEDICTUS in Arce creatus
TERTIUS hoc DECIMUS nomine Papa fletit.
Majestas CAROLUM mirata est Romula SEXTUM
Et stupuit Civem clara Vienna suum.
Præsul Strigonii Princeps EMERICUS avito
ESTERHASIADUM nomine notus erat.
Noster ALEXANDRUM CONCEPTU a VIRGINIS Ordo
Bis sibi supremum gestiit esse Patrem.
Rexerat EMMANUEL a JESU, Almâque MARIA
Ordinis in toto Cæsaris orbe Domos.
Et Pater ANDREAS Diva a GERTRUDE Vocatus
Ipse Ministerium TYRNAVIENSE tulit.
OKOLICZANO Novientis Mitra JOANNI
Pro meritis tribuit Pontificale decus.
Vir, quò non major quisquam pietate, magisque
Sit TRICOLORIGERÆ RELIGIONIS amans:
SPINOPOLI LAPIDEM posuit pro Principe PRIMUM
STRIGONICO, TRIADI surgat ut ampla Domus.
Hæc igitur Numen decuit structura TRI - UNUM,
Corda hominum vivas quod facit esse petras.
Sic quoque JOANNES FELIXque coluntur, ut olim
Fundamenta suæ Religionis erant,
Gloria sit TRIADI, PATRIBUS sit Gloria SANCTIS,
Et RELIQUI in requiem, cum morientur, eant.

C A P U T XXVI.

Domus Patakinensis Restauratio.

Pro restaura-
tione Domus
dimidium
promissorum
persolvitur.

I. **P.** Commissarius Generalis Viennæ transacta hyeme pro Zelo suo recuperandi perditam Domum Patakinensem magna in DEUM fiducia sub ipso redeuntis veris initio in Hungariam acceleravit iter; Comaromiò & Agriâ obiter iustratis post Dominicam in Albis Patakinum pervenit. Salutató Körösiò suò in quo spem magnam habebat repositam, promissorum mille

florenorum pro Domus restauratione dimidium obtinuit; reliquum, quod deerat, succisvīs partibus accepturus. Hos igitur quingentos florenos apud R. P. Thomam Ambler Societatis JESU, Domus Patakinensis Superiorem, interim deposuit: ipse verò Agriam reversurus P. Augustinum a SS. Sacramento, quem a secretis ei fuisse diximus, in hac civitate reliquit, & domus Præfidem instituit, unico Fratre Martino ab Assumptione in socium addito: dicto autem P. Augustino injunxit, ut finè ulteriori mora pro viribus omnia promoveret, quæ in proximam Domus restorationem facere viderentur.

II. Ante omnia necesse fuit ruinoso ædificio tectum imponere, ne parietum vitia pluviis latius hiarent. Advehebantur igitur primùm ligna, fabri lignarii conducebantur, & operi dabatur principium. Eadem æstate Domus fuit tecta. Porro ingruens hyems monebat, ut ad minùs unum alterumque hypocaustum conderetur, quò se religiosi incolæ adversus inimicam frigoris inclementiam tuerentur: hujus proinde structuræ placuit statim dare initium. Præterea cum molestum accideret Missæ celebrandæ causâ exteras Ecclesias quotidie accedere, in eadem domo sacellum exstruere placuit. Aræ imposita fuit Sanctissimæ TRINITATIS Imago, in qua pariter Sancti Nostri Patriarchæ & Fundatores JOANNES & FELIX depicti visebantur. Parietes aliæ quatuor imagines, Sanctarum nimirum Agnetis & Catharinæ Virginum & Martyrum, atque Sanctorum Stephani & Ladislai Regum Hungariæ pariter decorarunt, quæ omnes a Fratre Innocentio ex nostris in tela elegantî penicillò pictæ fuerunt. P. Commissarius Generalis præterea diversorum colorum ornamenta, calicem unum, item & alium pretiosorem cum hierotheca & ciborio ex illis sacris vasis, quæ Excellentissima Domina Comes Caraffa in nostros Conventus distribuenda assignaverat, submitit, aliisque Ecclesiæ necessariis suppellectilibus sacellum instruxit. Impetrata demum ab Excellentissimo & Reverendissimo Domino Gabriele Antonio Comite Erdœdio Episcopo Agriensi, Loci Ordinatio, in propria Domo Missæ celebrandæ facultate die quarta & vigesima mensis Decembris, idem P. Augustinus Sacellum benedictione lustravit, & primus ibidem paucis assistentibus absque omni exteriori pompa sacram Liturgiam peregit.

1727.

Præses Domus constituitur.

Domus restauratur.

Sacellum disponitur.

Ornatus ejus.

Primum Missæ Sacrificium.

CAPUT XXVII.

Patakini pro ædificando Cœnobio Primus Lapis ponitur.

I. **A**Nnus succedit a parta per Virginem Salute millesimus septingentesimus vigesimus octavus Annalium nostrorum præstituta periodus & meta. Nihil in eo contigit, quod scriptoris calamum magnopere fatigaret, præter inchoatam Patakinensis Cœnobii nostri structuram, cui auspiciandæ necessaria

1728.

Preparationes ad Domus fabricam incipiendam.

Uuuuuuuuu

omnia

1728. omnia per decursum præcedentis hyemis magna solitudine præparata fuerunt. P. Commissarius Generalis, ut paupertinæ Domûs initia fulciret, superiores nostrorum Conventuum Illavienfis & Comaromiensis rogavit, ut singuli in subsidium Patakinensis ædificii centum florenos contribuere velint. Hoc postulatam postquam Religiosis amborum Cœnobiorum Communitatibus propositum fuisset, ab utraque candidum calculum retulit; magisteriô namque fraternæ charitatis eruditæ didicerant, eleemosynam meliùs exponi non posse quàm in recentis Domûs structuram, ubi major noscebatur indigentia.

Illavienfium & Comaromiensium fraternæ charitas.

Primus Lapis ponitur.

II. Ad sextam igitur & vigesimam mensis Aprilis aderat Patakini P. Commissarius Generalis, eadêmque dies positioni Primi Lapidis decreta fuerat. Quatuor duntaxat muratoribûs opus erat, pro paupertinæ domûs facultate. Delatus est peragendæ solemnitatis honor Domino Georgio Köröfio, tanquam primo hujus operis motori. Et is veteri usus sinceritate atque ingenio suô Primum Lapidem in Nomine DEI PATRIS, secundum in Nomine DEI FILII, Tertium in Nomine DEI SPIRITUS SANCTI posuit. Illi in hoc opere Successit P. Commissarius Generalis, qui pro ejusdem Cœnobii Fundamento alios tres addidit Lapidem: Primum in Nomine JESU, Alterum in Nomine MARIE, Tertium in Nomine S. JOSEPHI. Hæc functione absoluta cæmentarii in sui muneris partes successerunt, cœptique ædificii structuram tanta celeritate promoverunt, ut post breve tempus Religiosis nostris commodam habitationem præbuerit.

C A P U T XXVIII.

Cœnobia nostra per Austriam, Hungariam, Bohemiam & Moraviam sub Patrocinio & nuncupatione S. JOSEPHI in Provinciam rediguntur.

Ad portum pervenire jucundum est.

Qui velivola navi tumentes æquoris undas persulcant, solent ad conspectum portûs hospitem terram salutationibûs prævenire, & in litus egressi oscula eidem libare. Gaudiorum hæc sunt indicia, quibûs testantur, se post superatos procellosi pelagi fluctus, & devicta naufragi maris pericula optata nunc tranquillitate potiri, & navigationis cursum absolvisse. Id ipsum mihi usuvenit, qui post varias aliquot annorum jactationes ad conspectum Provinciæ nostræ vela lætus contraho, & exscensionem paro, illud Maronis usurpans

Ensis. 6.

Anchora de prora jacitur, stant littore puppes.

Cùm igitur ad quartam & vigesimam mensis Aprilis Patres Compluti in Carpetanis Generalia Ordinis Comitia pro veteri more celebrarent, consideratô & maturè expensô nostrorum Cœnobiorum numerô & statu quinque Conventus deprehenderunt eâ Religiosorum frequentia refertos, quæ juxta leges nostras totidem Ministeriis jam longè priùs adornati fuerant, videlicet Viennensem, Illaviensem, Posoniensem, Pragensem, & Tyrnaviensem:

Cùm

Cùm verò ad Regularem Provinciam apud nos octo Ministeria desiderentur, quinque prioribus tria alia adjunxerunt Comaromiense nimirum Cœnobium, Belgradense & Zassoviense congruè jam redditibus ad sufficientes Religiosos alendos instructa, eamque Provinciam sub Patrocinio & nuncupatione S. JOSEPHI Castissimi Sponsi Virginis MARIE & CHRISTI Domini Nostri in terris Nutricii esse voluerunt, primò ejusdem Ministrò Provinciali creatò Patre Joanne a S. Felice. Supererant etiamnum aliæ quatuor Domus nondum quidem iis opibus fultæ, quæ ad Ministerium formandum exiguntur, faventibus tamen Superis in Provinciæ nostræ Cœnobia asserenda, nempe Carolinæ in Transilvania, Agriæ, & Patakini in Hungaria ac tandem Peræ-Constantinopoli in Thracia, quæ hucusque titulò Residentiarum censentur. Hæ prioribus octo Conventibus additæ duodecim prorsus Domos constituunt, ad numerum duodecim Redemptionum, quæ ad annum sæculi vigesimum octavum ab hac nostra Provincia peractæ fuerunt, quasi Divinæ Majestati placuisset singulas Redemptions totidem domibus remunerari. Porò cæteras Redemptions & res gestas hujus Provinciæ ulterius prosequuntur, quibus ex officio incumbet Annalium nostrorum seriem pertexere. Ego qui mihi hunc annum metam Scriptionis meæ designavi, præfixos limites transilire nequeo, sed demissis velis me in portum recipio.

11. Domus
12. Redemptio
onibus re-
spondens.

II. Nunc itaque Honor & Gloria sit Sanctissimæ ac Individuæ TRINITATI, Beatissimæ Virgini DEIPARÆ MARIE sinè labe peccati originalis conceptæ, ejusque castissimo Sponso Divo JOSEPHO, Sanctissimo Provinciæ nostræ Patrono, Gloriosissimis Patriarchis Nostris S. JOANNI de MATHA & S. FELICI VALESIO, Venerabili Ordinis Nostri Restauratori Patri JOANNI BAPTISTÆ a CONCEPTIONE cæterisque curiæ cœlestis civibus in æternum cum DEO regnantibus.

Epilogus.

III. Perpetua æquè sit Gratitude Memoria Tribus Augustissimis Imperatoribus LEOPOLDO I. JOSEPHO I. & CAROLO VI. præcipuis hujus nostræ Provinciæ STATORIBUS, cæterisque Fundatoribus & Benefactoribus Nostris, quorum subsidiis, favoribus & adminiculis hæc Provincia ad plenam maturitatem pervenit, quibus Ut DEUS TER OPTIMUS MAXIMUS pro universis beneficiis in nos collatis retribuatur in terris gratiam & in cœlis sempiternam Gloriam, enixè precamur. His ego metam attingi, qui præstitutam annorum Epocham usque ad constitutam nostram Provinciam absolvi,

Gratiarum actio.

Sit igitur hic Operis completi

F I N I S.

IN-